ЯРОСЛАВ КОРЕТЧУК,
ПЕТРО ГАНЦЮК

КОМАНДИРИ ВІДДІЛІВ ТВ 22 УПА «ЧОРНИЙ ЛІС»

ЛІТОПИС УПА
СЕРІЯ «ПОДІЇ І ЛЮДИ»

КНИГА 27

LITOPYS UPA
Series «Events and People»
Book 27

**YAROSLAV KORETCHUK,
PETRO HANTSIUK**

COMMANDING OFFICERS OF THE UPA TACTICAL SECTOR 22 «CHORNYI LIS»

Toronto – Lviv Litopys UPA 2014

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
Серія «Події і люди»
Книга 27

**ЯРОСЛАВ КОРЕТЧУК,
ПЕТРО ГАНЦЮК**

КОМАНДИРИ ВІДДІЛІВ ТВ 22 УПА «ЧОРНИЙ ЛІС»

Торонто–Львів Видавництво «Літопис УПА» 2014

УДК 94(477)
ББК 63.3(4УКР3)6
К 66

Ярослав КОРЕТЧУК, Петро ГАНЦЮК

КОМАНДИРИ ВІДДІЛІВ ТВ 22 УПА «ЧОРНИЙ ЛІС»

Книга присячена командному складу Тактичного Відтинка 22 «Чорний Ліс» Воєнної Округи IV «Говерля». На основі різних архівних документів і матеріалів подано біографії командирів сотень і куренів ТВ 22, організаційні і структурні схеми, карти та ілюстративний матеріал.

Yaroslav KORETCHUK, Petro HANTSIUK

COMMANDING OFFICERS OF THE UPA TACTICAL SECTOR 22 «CHORNYI LIS»

The book describes the command structure of the UPA Tactical Sector 22 «Chornyi Lis» of the UPA Military Okruha IV «Hoverlia». On the basis of various archival documents and materials it provides biographies of the company and battalion commanders and the organizational and structural diagrams, maps and other illustrative materials.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР
Петро Й. ПОТІЧНИЙ

ЗАСТУПНИК ВІДПОВІДАЛЬНОГО РЕДАКТОРА
Ігор ГОМЗЯК

КОРЕКТА:
Леся Є. ЛУНЬО-ДУДА, Євген ЛУНЬО

ISBN 978-966-2105-54-4 (Ukraine)
ISBN 978-1-897431-58-0 (Canada)

© Літопис УПА, 2014
© Litopys UPA, 2014

70-ЛІТТЯ СТВОРЕННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ
(1944–2014)

ФУНДАТОРОМ
цієї книги є

UKRAINIAN CANADIAN
VETERANS FUND
OF THE
TARAS SHEVCHENKO FOUNDATION

УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКИЙ
ВЕТЕРАНСЬКИЙ ФОНД
ФУНДАЦІЇ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ВСТУП

Пропоноване дослідження містить короткі біографії командирів бойових відділів УПА на теренах Прикарпаття, а саме Тактичного відтинку (ТВ) 22 «Чорний Ліс» Воєнної округи (ВО) 4 «Говерля» УПА-«Захід» разом із організаційними і структурними схемами, картами та ілюстративним матеріалом.

Актуальність праці зумовлена необхідністю продовжувати наукове дослідження історії українського національно-визвольного руху 1940–1950-х рр. Зокрема, існує потреба на основі вже доступного на даний час матеріалу проаналізувати та систематизувати інформацію щодо командного складу та структури збройних відділів УПА на теренах ТВ 22 «Чорний Ліс».

Наявні відомості про повстанських командирів, особливо сотенних, їх аналіз і доповнення новими фактами з наступним введенням їх у науковий обіг, дають можливість більш об'єктивної, науково виваженої оцінки збройної боротьби відділів УПА. Адже відомо, що саме на командирах середньої ланки – сотенних трималося життя повстанського війська[1].

Метою нашого дослідження є систематизація і аналіз наявного фактографічного матеріалу про командний склад та структуру бойових відділів ТВ 22 «Чорний Ліс» ВО 4 «Говерля» УПА-«Захід» від часу його утворення – з січня 1945 р. і до моменту демобілізації відділів УПА – серпня 1947 р.; уточнення структури ТВ та його особового командного складу (реєстру старшин – сотенних і курінних) шляхом усунення неточностей, пов'язаних з труднощами ідентифікації повстанських відділів та осіб командирів в періоди реорганізацій (зміни кодових назв відділів та псевд командирів).

Неодмінною умовою належної повноти і точності кожної наукової праці є максимальне використання всіх видів дотичних джерел та літератури[2]. Зважаючи на це, при написанні праці ми старались залучити якнайбільшу кількість різноманітних за походженням джерел – від архівних документів українського підпілля та радянських партійних і державних органів

[1] В'ятрович В. Сотенний Бурлака: частина 1. – Львів, 2000. – С. 3.

[2] Дем'ян Г. Як підготувати повстанський мартиролог району. – Київ, 1998. – С. 3.

влади до краєзнавчих розвідок в періодичній пресі (переважно початку 1990-х рр.).

В процесі дослідження використовувалися документальні матеріали фондів Галузевого державного архіву Служби безпеки України (ГДА СБ України), Центрального державного архіву громадських організацій України (ЦДАГОУ), архіву Центру досліджень визвольного руху (ЦДВР), фондів Державного архіву Івано-Франківської області (ДАІФО), Івано-Франківського обласного музею визвольної боротьби ім. С. Бандери (ІФОМВББ) та історико-меморіального музею Степана Бандери (ІММ СБ). Серед залишків архівів націоналістичного підпілля та радянських партійних органів влади, які зберігаються тут, є теренові звіти-хроніки командирів УПА і керівників збройного підпілля, списки та короткі біографії полеглих командирів і інше.

Дані про життя і діяльність командирів ТВ 22 «Чорний Ліс» містяться і у кількох томах серії «Літопис Української Повстанської Армії». Зокрема, у 3 і 4 томах[3] основної серії «Літопису УПА» вміщено низку спогадів керівників підпілля, біографічних нарисів, а також списки полеглих і списки відзначених, нагороджених та піднесених у ступенях вояків УПА; у 18 і 19 томах[4] – звіти, нариси та спогади командирів та вояків відділів ТВ 22 «Чорний Ліс», які після розформування відділів УПА перейшли до збройного підпілля.

Інформацію про результати проведених органами НКВС–НКДБ–МВС–МДБ оперативно-військових та агентурних заходів по боротьбі з революційно-визвольним рухом, яку містять звітні документи радянських партійних органів, подано у 3–7 томах

---

[3] Літопис УПА. – Т. 3–4. Чорний Ліс: видання команди Станиславівського тактичного відтинка УПА, 1947–1950 рр. Книга перша і друга. – Торонто, 1987; Літопис УПА. – Т. 3. Книга перша: 1947–1948. Торонто, Друге, виправлене видання, 1987. – 272 с.; Літопис УПА. – Т. 4. Книга друга: 1948–1950 (продовження). Торонто, Друге, виправлене видання, 1989. – 288 с.

[4] Літопис УПА. – Т. 18: Карпатська група УПА «Говерля»; Книга перша: Документи, звіти та офіційні публікації. – Торонто, 1990. – 328 с.; Літопис УПА. – Т. 19: Карпатська група УПА «Говерля»; Книга друга: Спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру. – Торонто–Львів, 1992. – 357 с.

нової серії «Літопису УПА»[5]. В цих звітах є відомості про кількість знищених українських повстанців, подаються прізвища, імена та псевда провідників ОУН і командирів УПА, їх посади, часом військові звання, походження та інше.

Досить цінні відомості подає том 22 нової серії «Літопису УПА», який містить інформаційні звіти та списки полеглих і захоплених членів збройного підпілля ОУН Станиславівської округи[6].

Надзвичайно важливе значення для вивчення історії ТВ 22 «Чорний Ліс» мають спогади безпосередніх учасників подій. Серед них особливо цікавими та інформаційно вартісними щодо нашої теми є спогади Петра Мельника – «Хмари»[7], Володимира Чав'яка – «Чорноти»[8], Йосипа Салиги – «Сороки»[9], Степана Фрасуляка – «Хмеля»[10], Євгенії Андрусяк та Ніни Гри-

---

[5] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 3: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України 1943–1959. – Київ–Торонто, 2001. – 652 с.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 4: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ (1943–1959). Книга перша: 1943–1945. – Київ–Торонто, 2002. – 597 с.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ (1943–1959). Книга друга: 1946–1947. – Київ–Торонто, 2002. – 574 с.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 6: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ (1943–1959). Книга третя: 1948. – Київ–Торонто, 2003. – 523 с.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ (1943–1959). Книга четверта: 1949–1959. – Київ–Торонто, 2003. – 716 с.

[6] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22: Станиславівська округа ОУН: документи і матеріали, 1945–1951. – Київ–Торонто, 2013. – 1376 с.

[7] П. Хмара. В огні повстання / УПА на відтинку Чорного Лісу 1943–1945: частина 1. – 1949. – 260 с.

[8] Сотн. Володимир Чав'як – «Чорнота». Спомини командира // Літопис УПА. – Т. 19: Карпатська група УПА «Говерля»; книга друга: Спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру. Торонто–Львів, 1992. – С. 142–169.

[9] Салига Н. Спогади про курінного Чорного його ад'ютанта «Сороки» // Краєзнавець Прикарпаття. – 2007. – № 10. – С. 33–37; Салига Н. Курінний «Чорний» Данило Рудак. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 104–119.

[10] Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка – «Хмеля». / Ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів, 2007. – 424 с.

гораш – «Орелі»[11], Василя Момота – «Невмирущого»[12], Василя Гаргата – «Одчайдуха»[13], Василя Савчина – «Гонти»[14].

Біографічні відомості про сотенних та курінних УПА, склад куренів можна віднайти в окремих документах і матеріалах, поданих у документальних збірниках «Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали»[15] та «Український здвиг: Прикарпаття. 1939–1955» (упорядник Володимир Сергійчук)[16].

Великий масив довідково-біографічної інформації про полеглих та заарештованих старшин УПА та керівників збройного підпілля ОУН містять книги «Реабілітовані історією» (упорядник Лук'ян Вардзарук)[17].

---

[11] Андрусяк Є. Мої спогади // Літопис УПА. – Т. 32. – С. 214–222; П. Бойчук – Н. Григораш – «Ореля». На Малиновищі хрест березовий // Кметюк І. Зродились ми великої години. Документальна публіцистика. – Надвірна, 2012. – С. 107–111; «Ореля». Курінний командир УПА майор «Прут» у спогаді // Політичний в'язень. – 1997. – 6 січня. – С. 2.

[12] Момот В. Сповідь «Невмирущого». – Львів, 2004. – 388 с.

[13] Гаргат В. Повернення до Чорного лісу. Спогади українського повстанця Одчайдуха. – Івано-Франківськ, 2004. – 228 с.

[14] Савчин В. Як ми взяли в полон німецького генерала // Слово народу. – 1997. – 19 березня. – С. 3; Савчин В. На поклін до славних командирів // Слово народу. – 1998. – 1 квітня. – С.2; Савчин В. Загинув 33-річним // Слово народу. – 2009. – 21 березня. – С. 2.

[15] Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн.1 (1939–1945). – Івано-Франківськ, 2009. – 600 с.; Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн. 2 (1945–1946). – Івано-Франківськ, 2010. – 696 с.; Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн. 3 (1947–1957). – Івано-Франківськ, 2010. – 768 с.

[16] Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття 1939–1955. – Київ, 2005. – 840 с.

[17] Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Івано-Франківська область: У двох томах. – Книга перша / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ, 2004. – 984 с.; Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Івано-Франківська область: У двох томах. – Книга друга / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ, 2006. – 1136 с.; Реабілітовані історією. Івано-Франківська область. У п'яти томах. Том 2. Місто Івано-Франківськ, Богородчанський, Верховинський, Надвірнянський райони / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ, 2001. – 648 с.; Т. 4: Галицький, Рогатинський і Тисменицький райони / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ, 2002. – 636 с.; Т. 5: Городенківський, Снятинський і Тлумацький райони /Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ, 2003. – 560 с.

Діяльність командирів відділів УПА на терені Станиславівщини знайшла висвітлення у публікаціях багатьох істориків та краєзнавців як в Україні, так і за її межами.

Першим історико-біографічним виданням про українських повстанців була книга Петра Содоля «Українська Повстанча Армія 1943–1949»[18], яка стала настільною книгою для кожного дослідника історії УПА. В ній вміщено біографічні довідки визначних командирів УПА, в тому числі і тих, які діяли на теренах Станиславівщини; подано реєстр старшин УПА (від чотового і вище), окреслено структуру бойових відділів УПА-Захід, зокрема ТВ 22 «Чорний Ліс» ВО 4 «Говерля» тощо.

Короткі біографічні відомості про командирів відділів УПА, які діяли на терені Станиславівщини у 1940–50 рр., подає Петро Арсенич[19]. Автором історико-біографічного дослідження про командирів відділів УПА Коломийського ТВ 21 «Гуцульщина» є Михайло Андрусяк[20]. Життєвий шлях окремих командирів УПА вивчали й інші відомі дослідники й краєзнавці: Іван Тимів та Наталія Салига[21], Роман Коритко та Олег Єгрешій[22], Богдан Бода та Микола Когут[23], Ігор Дейчаківський та Іван Когуч[24], Микола Сіщук

[18] Содоль П. Українська Повстанча Армія. 1943–1949. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994. – 199 с.; Содоль П. Українська Повстанча Армія. 1943–1949. Довідник другий – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – 294 с.

[19] Арсенич П. Діяльність УПА та збройного підпілля ОУН на Прикарпатті. – Івано-Франківськ, 2007. – 208 с.

[20] Андрусяк М. Командири відділів 21-го (Коломийського) тактичного відтинку УПА «Гуцульщина»: Історико-біографічне дослідження. – Коломия, 2005. – 80 с.

[21] Тимів І. Бойовий шлях сотні Олега // Краєзнавець Прикарпаття. – 2011.– № 17. – С. 47–49; Наталія Салига. Курінний «Чорний» – зразок для виховання молоді // Краєзнавець Прикарпаття. – 2007. – № 9. – С. 29–34; Салига Н. Курінний «Чорний» Данило Рудак. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 104–119.

[22] Коритко Р. Сотенний УПА [К. Петер] // Літопис Червоної Калини. – 1993. – №. 7–9. – С. 51–54; Єгрешій О. Костянтин Петер: історичний портрет // Галичина: науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. – 2011. – Ч. 18–19. – С. 208–214.

[23] Бода Б. Командир Чорного Лісу. – Івано-Франківськ, 1998. – 80 с.; Бода Б. Петро Мельник – командир «Гуцульщини». – Івано-Франківськ, 2001. – 100 с.; Когут М. Командир Різун. До 55-х роковин загибелі полковника УПА Василя Андрусяка – Різуна (11.01.1915 – 24.02.1946). – Дрогобич, 2001. – 38 с.; Когут М. Односельчанин Провідника ОУН. Михайло Оленюк – «Олег» (1919–1945) // Когут М. Герої не вмирають. Книга сьома. – Калуш, 2005. – С. 3–5.

[24] Дейчаківський І. Микола Катамай – «Причепа» // Дейчаківський І. Ямниця. – Львів, 1994. – С. 157–158; Когуч І. Павло Когуч – сотенний УПА. – Івано-Франківськ, 2008. – 108 с.

та Петро Михальчук[25], Іван Кметюк та Олександра Зварчук[26], Зіновій Бойчук та Іван Драбчук[27], Дмитро Сербин та інші[28].

Однак, незважаючи на достатню кількість публікацій про відомих командирів відділів УПА на теренах Станиславівського ТВ 22 «Чорний Ліс», окремої узагальнюючої праці з цієї теми на даний час немає. З огляду на це, вивчення окреслених питань і є предметом нашого дослідження.

Досліджуючи маловідомі сторінки життя вояків УПА, відкриваючи справжні імена повстанських командирів, яких навіть їх побратими знали лише за псевдами, ми повертаємо з небуття історичну правду, позбуваємось «білих плям» нашої історії. Саме в цьому актуальність і значущість історико-біографічних досліджень з історії УПА.

Складаємо щиру подяку всім особам, які допомагали нам в роботі над цим виданням. Особлива подяка працівникам видавництва «Літопис УПА» проф. Петру Й. Потічному, Романові Кулику і Ігору Гомзяку за сприяння у виданні цієї книжки.

Петро Ганцюк

---

[25] Сіщук М. Коротка біографія «Довбуша» // Сіщук М. Мовою сердець і документів. – Дрогобич, 2009. – С. 77–90; Михальчук П. Сотенний УПА «Вихор» // Народна воля. – 1994. – 4 червня. – С. 2; Михальчук П. Повернення невідомого «Чайки» // Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 381–383.

[26] Кметюк І. Пошуки майора «Прута» // Галичина. – 2007. – 23 серпня. – С. 17; Кметюк І. Зродились ми великої години. Документальна публіцистика. – Надвірна, 2012. – 228 с.; Зварчук О. «Прут» – командир куреня «Підкарпатський» // Народна воля. – 2007. – 3 серпня. – С. 5; Зварчук О. «Іскра» – командир куреня «Сивуля» // Народна воля. – 2007. – 5 жовтня. – С. 5.

[27] Бойчук З. Михайло Петраш – сотенний УПА «Явір»// Криця. – №5–6 липня 2002 р. – С. 3; Драбчук І. Командир Станиславівської сотні, або хто він, сотенний «Шум»? // Дністрова хвиля. – 2003. – 23 травня. – С. 3; Драбчук І. «Шум», «Ясмін», «Вовк» та інші // Галичина. – 2004. – 1 травня. – С. 4; Драбчук І. Де загинув «Вовк»? // Галичина. – 2004. – 14 жовтня. – С. 10; Драбчук І. Командир Станиславівської сотні // Краєзнавець Прикарпаття. – 2005. – № 6. – С. 3.

[28] Сербин Д. Михайло з Дегови [М. Коржак]// За незалежність. – 10 жовтня 1992. – С. 4; Захарова М. Олекса Химинець (Благий) – пластун, курінний «Месників», лицар Срібного хреста Бойової заслуги. (До 100-річчя від дня народження командира УПА та 70-річчя створення Української Повстанської Армії). // Краєзнавець Прикарпаття. – 2012. – № 20. – С. 47–51; Бакала В. Сотенний «Геник» // Краєзнавець Прикарпаття. – 2008. – № 12. – С. 12–14; Бибик Т. Розповідь про сотню «Павла» // Бибик Т. На перехресті тернистих доріг. – Долина. – 1996. – С. 24–29 та ін.

ТВ 22 «Чорний Ліс» ВО 4 «Говерля»

ХАРАКТЕРИСТИКА КОМАНДНОГО СКЛАДУ ТАКТИЧНОГО ВІДТИНКУ 22 «ЧОРНИЙ ЛІС»

Тактичний відтинок УПА № 22 «Чорний Ліс» організаційно входив до Воєнної Округи № 4 «Говерля», яка була складовою УПА-Захід. Територіально він охоплював терен Станиславівської округи ОУН, до якої входили наступні райони Станіславської області: Богородчанський, Галицький, Жовтневий (Єзупільський), Ланчинський, Лисецький, Надвірнянський, Отинійський, Солотвинський, Станиславівський, Тисменицький, Тлумацький та Яремчанський. Тепер це територія Богородчанського, Надвірнянського, Тисменицького, Тлумацького, південна частина Галицького та північна частина Коломийського районів Івано-Франківської області. Основними підрозділами УПА були сотні, які були об'єднані в курені.

Бойову потугу 22-го ТВ «Чорний Ліс» становили курені:

- «Підкарпатський»;
- «Дзвони»;
- «Смертоносці»;
- «Сивуля»;
- «Бескид».

У січні 1945 р. курені мали трьохсотенний склад. На сьогодні залишаються невідомими криптоніми двох сотень, якими командували сотенні Триняк Петро – «Чайка» та Гусак Василь – «Вивірка». Тринадцять бойових сотень, які входили до ТВ «Чорний Ліс» у травні 1945 р. отримали числові коди від 69 до 80 та 80а. Від січня 1945 р. до серпня 1947 р. – демобілізації останніх відділів УПА на терені ТВ «Чорний Ліс», повстанськими відділами командували 40 командирів. На основі зібраних біографічних відомостей можна визначити вікові відміності, місце народження, соціальне походження та наявність військового досвіду.

За віком командирів можна умовно поділити на три групи (станом 1945 р.):

I. 35–45 років – 1 особа.
II. 25–34 років – 15 осіб.
III. Молодші 25 років – 17 осіб.

Станом на 1945 р. найстаршим за віком командиром був Мельник Петро – «Хмара», якому виповнилося 35 років.

У другій віковій групі середній вік командирів сотень – 28 р. При чому, найстаршому було 33 р. – курінний Химинець Олек-

сій – «Благий», наймолодшими були 25-річні командири сотень – Юрцуняк Осип – «Вовк» та Триняк Петро – «Чайка».

Середній вік у третій віковій групі становив 23 роки. Наймолодшим ж у 3-й віковій групі був 18-річний сотенний Микитишин Федір – «Вихор-І».

Дата народження 8 командирів не встановлена.

Значну різноманітність вносить географія народження командирів ТВ «Чорний Ліс»: Львівська область – три, Тернопільська область – два, Запорізька область – один. Найбільше, звичайно, відділами ТВ «Чорний Ліс» командували вихідці з Івано-Франківської області, аж 29 командирів.

З них народжені у:

- Богородчанському р-ні – 4 особи;
- Галицькому р-ні – 6 осіб;
- Калуському р-ні – 1 особа;
- Надвірнянському р-ні – 11 осіб;
- Снятинському р-ні – 2 особи;
- Тисменицькому р-ні – 4 особи;
- м. Івано-Франківськ – 1 особа.

Місце народження 5 командирів на даний час встановити не вдалося через глибоку конспірацію.

Різним було і соціальне походження командирів, які належали до різних прошарків населення. За своїм соціальним походженням походили із:

- селян – 31 особа;
- робітників – 1 особа;
- інтелігенції – 4 особи.

Відсутність Української Держави та її збройних сил вплинуло на наявність військового досвіду майбутніх командирів повстанських відділів. Значна частина з них вимушена була здобувати його в окупаційних арміях. Так у Війську Польському (ВП) – 6 осіб, Робітничо-Селянській Червоній Армії (РСЧА) – 1 особа. Частина здобула військовий досвід в українських формаціях створених у Другу світову війну. Так, у Дружинах Українських Націоналістів (ДУН) військову підготовку пройшло 5 командирів, з яких троє перед тим служили у Війську Польському; в Українській допоміжній поліції – 7 командирів. Однак, більшість командирів ТВ здобули свій військовий досвід у вишкільних таборах УНС та старшинських школах УПА – 24 командири.

Після демобілізації відділів значна частина командирів поповнила збройне підпілля ОУН, де завдяки здобутому досвіду, обіймали посади:

- окружного провідника – Трач Богдан – «Дунай»;
- надрайонного провідника – Когуч Павло – «Павло», Мельник Петро – «Хмара»;
- надрайонного організаційного референта – Рудак Данило – «Чорний», Яськів Василь – «Бобик»;
- надрайонного референта СБ – Гринішак Лука – «Довбуш», Ярицький Степан – «Крамаренко»;
- районного провідника – Пленюк Микола – «Геник», Коржак Михайло – «Сапер», Корж Микола – «Сокіл».

По різному склалася подальша доля командирів:

- загинули – 34 особи;
- засуджені – 2 особи;
- ліквідовані СБ ОУН – 2 особи;
- померла від серцевого нападу – 1 особа.

Доля сотенного «Сагайдачного» не з'ясована.

Ярослав Коретчук

КОМАНДИРИ ВІДДІЛІВ
ТВ 22 «ЧОРНИЙ ЛІС»

Титульна сторінка підпільного часопису «Чорний Ліс», видаваного Командою Станиславівського ТВ 22 УПА «Чорний Ліс» у 1947–1950 рр.

«Благий», «Олесь Надрага» – Химинець Олексій Семенович
(30 березня 1912 – 20 березня 1945)

Народився у с. Саджава Богородчанського району в селянській сім'ї[29]. Навчався у народній школі. Від 1926 р. належав до осередку «Пласту» в рідному селі. Був ініціатором і провідником багатьох починань у 89-му курені Українського уладу пластунів-юнаків імені І. Франка. Співзасновник «Сокола» та «Просвіти» в Саджаві. Спільно з братом Миколою був членом товариства «Відродження»[30]. Військову підготовку здобув у Війську Польському[31]. В Організацію Українських Націоналістів (ОУН) вступив у 1939 році[32]. Цього ж року через загрозу арешту виїхав закордон. Проживав у Німеччині, в м. Брауншвейґ. Зимою 1940 р. переїхав на Холмщину, де на пропозицію Ярослава Старуха вступив до німецького «Веркшуцу»[33]. Від квітня 1941 р. до 1 грудня 1942 р. служив у батальйоні «Нахтіґаль» Дружин Українських Націоналістів (ДУН) та 201-му шуцманшафт батальйоні в Білорусії. З весни 1943 р. перебував на службі в Українській допоміжній поліції (УДП)[34], звідки у липні 1943 р. перейшов до Української Народної Самооборони (УНС). Інструктор-вишкільник, чотовий бойової сотні куреня УНС «Чорні чорти» ім. Євгена Коновальця[35]. В листопаді 1943 р. призначений чотовим сотні «Змії» командира «Різуна»[36]. З бе-

[29] Стежками Української Повстанської Армії/ упорядники Гандзюк Р., Мельник Г., Федорак В., Федунків З. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 67.

[30] Захарова М. Олекса Химинець (Благий) – пластун, курінний «Месників», лицар Срібного хреста Бойової заслуги. (До 100-річчя від дня народження командира УПА та 70-річчя створення Української Повстанської Армії). // Краєзнавець Прикарпаття. – 2012. – № 20. – С. 47.

[31] Момот В. Сповідь «Невмирущого». – Львів, 2004. – С. 31–32.

[32] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994. – С. 101.

[33] Грабовецький В., Бабій В. Історія села Росільної. – Івано-Франківськ, 2004. – С. 110.

[34] Момот В. Сповідь «Невмирущого». – Львів, 2004. – С. 32.

[35] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 19.– Торонто–Львів, 1992. – С. 143.

[36] Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка – «Хмеля» / ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів, 2007. – С. 257.

резня 1944 р. – командир сотні «Месники» куреня «Скажені» групи «Чорний Ліс», підвищений до звання старшого булавного. 6 серпня 1944 р. його сотня одна з перших склала присягу вояка Української Повстанської Армії (УПА). В жовтні 1944 р. сформував курінь «Смертоносці»[37]. За хоробрість у боях та командирські здібності нагороджений ГВШ УПА Срібним Хрестом Бойової Заслуги І класу[38]. Загинув біля с. Лесівка Богородчанського району. Підвищений наказом ГВШ до звання хорунжого з дня 15 квітня 1945 р.[39]. Наказом ГВШ ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання поручника з дня 21 березня 1945 р.[40] (посмертно).

«Бойко» – Орищук Михайло[41]
(?–21 січня 1945)

Влітку 1944 р. сформував сотню у Чорному Лісі[42]. Командир сотні «Заведії» куреня «Скажені»[43]. Помер від серцевого нападу біля с. Посіч Тисменицького району[44]. Похований на цвинтарі с. Грабівка Калуського району[45]. Наказом ГВШ підвищений до звання хорунжого з дня 15 жовтня 1944 р.[46].

«Бобик» – Яськів Василь Михайлович
(1914 – 18 серпня 1948)

Народився у с. Старий Мартинів Галицького району[47]. Працював мельником в рідному селі[48]. В УНС з 1943 р. У 1944–1946 рр. – чотовий, а згодом – командир сотні «Верховинці»

---

[37] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 127.

[38] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994. – С. 102.

[39] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 144.

[40] Там само. – Т. 60. – Арк. 239.

[41] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994. – С. 141.

[42] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 19.– Торонто–Львів, 1992. – С. 65.

[43] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 130.

[44] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – Торонто, 1979. – С. 166.

[45] Там само. – С. 168.

[46] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 216 зв.

[47] Реабілітовані історією. Івано-Франківська область: У двох книгах. – Книга друга / Упорядник, автор передмови Л. Вардзарук. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 989.

[48] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1147.

куреня «Сивуля» в званні хорунжого[49]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 1 лютого 1945 р.[50]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання поручника з дня 22 січня 1946 р.[51]. З жовтня 1946 р. до осені 1947 р. – командир куреня «Сивуля». Після демобілізації куреня призначений організаційним референтом Надвірнянського надрайонного проводу ОУН, одночасно керівник зв'язку Станиславівського окружного проводу ОУН[52]. Загинув в ур. Занога біля с. Кричка Богородчанського району[53].

«Богун» – Ковальчук Федір Онуфрійович
(1923 – 8 березня 1946)

Народився у с. Вікторів Галицького району[54]. У 1944–1945 рр. – ройовий, чотовий сотні «Залізні» куреня «Смертоносці»[55]. В травні 1945 р. призначений командиром цієї сотні[56]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання старшого булавного з дня наказу.[57]. Загинув у с. Вікторів Галицького району[58].

---

[49] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 23.

[50] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 203.

[51] Там само. – Т. 60. – Арк. 250.

[52] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1147.

[53] Стежками Української Повстанської Армії / упорядники Гандзюк Р., Мельник Г., Федорак В., Федунків З. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 76–78.

[54] Воля і доля: Книга пам'яті Галицького району: Документи, матеріали, спогади. – Галич, 1997. – С. 165.

[55] Романович О. Нариси історії села Гостова. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 76.

[56] Архів ІММ СБ. – НДФ 2440. – Арк. 13.

[57] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 88. – Арк. 1108.

[58] Міста і села Галицького району: історія, пам'ятки і особистості. / Арсенич П., Федунків З., Гандзюк Р. та ін. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 168.

«Бодьо», «Дунай», «Юра», «Воля», «Ю-2/22» – Трач Богдан Іванович
(1923 – 28 листопада 1950)

Народився у с. Ягільниця Чортківського району Тернопільській області[59] у сім'ї священика[60]. Закінчив Станиславівську гімназію. Член ОУН. У 1942–1943 рр. – на службі в Українській допоміжній поліції[61]. В УНС від 1943 р. Навесні 1944 р. – бунчужний сотні «Змії» куреня «Скажені» групи «Чорний Ліс», коротко командир цієї сотні[62]. Учасник старшинської школи «Олені-1» в 1944 р. Восени 1944 р. – командир вишкільної сотні старшинської школи «Олені-2» у званні старшого булавного[63]. На весні 1945 р. призначений ад'ютантом командира ВО 4 «Говерля» Миколи Твердохліба – «Грома»[64]. Підвищений ГВШ УПА до звання хорунжого з датою старшинства від 15 квітня 1945 р. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання поручника з дня 22 січня 1946 р.[65]. Наказом КВШ УПА ч. 20 від 15 серпня 1946 р. нагороджений Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 22 січня 1946 р.[66]. В серпні 1946 р. призначений командиром ТВ 22 «Чорний Ліс». Восени 1947 р., після демобілізації останніх відділів УПА переведений до організаційної теренової сітки ОУН. Призначений організаційним референтом Станиславівського окружного проводу ОУН в

---

[59] ДАІФО. – Ф. П.-1. – Оп. 1. – Спр. 1211. – Арк. 137.

[60] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 95.

[61] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1134.

[62] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 45, 68.

[63] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 95.

[64] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 81.

[65] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 250.

[66] УПА-Захід. Наказ Ч. 20 від 15 серпня 1946. – Арк. 2 // Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 29. [Ел. ресурс]. – Режим доступу: http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/10099/

1947–1949 років. З початку 1949 р. по вересень 1950 р. одночасно виконував й фукції референта пропаганди цього проводу[67]. Восени 1949 р. призначений на пост окружного провідника Станиславівської округи ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в бункрі між сс. Острів і Курипів Галицького району[68].

«Буря», «Бровко» – Гречанюк Федір Іванович
(? – 7 січня 1946)

Народився у с. Забережжя Богородчанського району[69]. В липні 1943 р. вступив до ВОП під командою «Різуна». Перебував у почоті командира «Різуна», а пізніше – Команди Відтинку. Весною 1945 р. призначений командиром сотні «Заведії» куреня «Підкарпатський»[70]. Старший булавний УПА[71]. В бою у с. Грабівка Калуського району 6 січня 1946 р. був важко поранений. Від отриманих ран помер[72]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання хорунжого з дня 6 січня 1946 р.[73] (посмертно).

«Буковинець», «Геник», «Партизан» – Пленюк Микола Іванович
(1923 – 24 липня 1949)

Народився у с. Тисменичани Надвірнянського району[74]. Член «Пласту». Навчався в Станиславівській торговельній шко-

---

[67] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1134.
[68] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 81.
[69] Фонди ІФОМВБСБ. – ОФ. – КВ 3125.
[70] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 19. – Торонто–Львів, 1992. – С. 98.
[71] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 46, 63.
[72] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 176.
[73] Там само. – Т. 60. – Арк. 251.
[74] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 389.

лі[75]. Член ОУН. Протягом 1942–1943 рр., імовірно, перебував на службі в УДП. В УНС з липня 1943 р.[76]. У 1944–1945 рр. – ройовий, чотовий[77]. В квітні 1945 р. призначений командиром сотні «Лебеді»[78]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання старшого булавного з дня наказу[79]. Восени 1946 р. призначений командиром сотні «Стріла»[80]. Після демобілізації відділів УПА переведений до організаційної теренової сітки ОУН. Провідник Лисецького районного проводу ОУН в 1947–1949 рр.[81]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/48 від 12 червня 1948 р. підвищений до звання хорунжого з дня 14 жовтня 1947 р.[82]. Загинув у с. Нова Гута Тисменицького району[83].

«Вершник» – Мостицький Богдан Іванович
(1918–1996)

Народився у с. Старі Богородчани Богородчанського району. В 1942–1943 рр. – комендант станиці УДП в с. Старі Богородчани[84]. В 1944 р. – чотовий сотні «Месники» куреня «Скажені» групи «Чорний Ліс» в званні булавного[85]. У жовтні 1944 р. призначений командиром сотні «Месники», яка стала першою сотнею в новому курені «Смертоносці»[86]. Наказом ГВШ УПА підвищений до звання хорунжого з дня 15 квітня 1945 р.[87]. Захоплений пораненим в полон під час прориву з оточення

[75] Бакала В. Сотенний «Геник» // Краєзнавець Прикарпаття. – 2008. – № 12. – С.12.
[76] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 46.
[77] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1121.
[78] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 66. – Арк. 48.
[79] Там само. – Т. 88. – Арк. 1108.
[80] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1121.
[81] Там само. – Т. 7. – С. 210.
[82] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 258.
[83] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1121.
[84] Момот В. Сповідь «Невмирущого». – Львів, 2004. – С. 330.
[85] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С.73.
[86] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 130.
[87] Там само. – Арк. 216 зв.

11 квітня 1945 р. біля с. Посіч Тисменицького району[88]. Засуджений до ВМП, яку замінили на 25 років ув'язнення[89]. Відбував покарання в Норильських таборах. Приймав участь у повстанні політв'язнів у 1953 р. Повернувся в Україну та проживав у м. Стрий Львівської області, де й помер[90].

«Вивірка» – Гусак Василь Васильович
(1913 – 9 січня 1946)

Народився у с. Саджава Богородчанського району[91]. У 1943 р. вступив в УНС. Пройшов вишкіл у підстаршинській школі «Грегіт»[92]. Восени 1944 р. призначений чотовим сотні «Месники» куреня «Смертоносці»[93] групи «Чорний Ліс» у званні старшого вістуна. Навесні 1945 р. після розгрому куреня отримав доручення організувати нову сотню[94]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання старшого булавного з дня наказу.[95]. Сформував сотню чисельністю 96 вояків. Передбачалось входження сотні до складу куреня «Сивуля» як третьої[96]. Загинув у с. Лесівка Богородчанського району[97], де і похований[98]. Підвищений наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. до звання поручника з дня 9 січня 1946 р.[99]. Нагороджений Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги (1946)[100].

[88] Арсенич П. Діяльність УПА та збройного підпілля ОУН на Прикарпатті. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 138.

[89] Гаргат В. Повернення до Чорного Лісу. – Івано-Франківськ, 2004. – С. 120.

[90] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Торонто–Львів, 2011. – С. 72.

[91] Звід пам'яток історії та культури Івано-Франківської області. Богородчанський район. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 162

[92] Стежками Української Повстанської Армії / упорядники Гандзюк Р., Мельник Г., Федорак В., Федунків З. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 65.

[93] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 72.

[94] Архів ІММСБ. – НДФ 2440. – Арк. 13.

[95] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 88. – Арк. 1108.

[96] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – Торонто, 1979. – С. 255.

[97] Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн. 2 (1945–1946). – Івано-Франківськ, 2010. – С. 525.

[98] Стежками Української Повстанської Армії / упорядники Гандзюк Р., Мельник Г., Федорак В., Федунків З. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 66.

[99] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 276.

[100] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 72.

«Вихор І» – Микитишин Федір Іванович
(1927? – 22 березня 1947)

Народився у с. Перерісль Надвірнянського району. Після закінчення сільської школи продовжив навчання в Станиславівській торговельній школі. Під час навчання вступає в ОУН[101]. Через небезпеку арешту змушений був покинути навчання та перейшов у підпілля. Влітку 1943 р. проходить військовий вишкіл в сотні «Трембіта» куреня УНС «Гайдамаки»[102]на терені Долинщини. У серпні 1944 р. – чотовий сотні «Верховинці» командира «Іскри»[103]групи «Чорний Ліс». На січень–лютий 1945 р. – командир сотні «Бистрі» куреня «Сивуля»[104]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 1 січня 1946 р.[105] Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. старший булавний «Вихор І» підвищений до звання поручника з дня 22 січня 1946 р.[106]. В 1946 р. політвиховник куреня «Сивуля»[107]. Восени 1946 р. переведений до організаційної праці в тереновій сітці ОУН. Вірогідно, займав пост референта пропаганди Надвірнянського районного проводу ОУН. Загинув у с. Перерісль Надвірнянського району, де і похований[108].

---

[101] Непеляк Є. Перерісль. Історичний нарис від найдавніших часів до 1990 р. Том 1. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 177.

[102] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – Торонто, 1979. – С. 111.

[103] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 92.

[104] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4.– Торонто, 1979. – С. 152–153.

[105] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 203 зв.

[106] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 276.

[107] Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн. 2 (1945–1946). – Івано-Франківськ, 2010. – С. 525.

[108] Непеляк Є. Перерісль. Історичний нарис від найдавніших часів до 1990 р. Том 1. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 178–179.

«Вихор» – Андрейчук Іван Федорович
(1921 – 7 жовтня 1946)

Народився у с. Середній Майдан Надвірнянського району в селянській сім'ї. Закінчив сільську школу. В 1938 р. вступає до ОУН. У 1940 р. через скрутне матеріальне становище їде на заробітки в Донбас[109], працює електриком[110]. Влітку 1941 р. повертається додому, а в грудні того ж року забраний на примусові роботи до Німеччини. Влітку 1943 р. повернувся додому. Через можливість арешту переходить в підпілля. Військовий вишкіл проходить у с. Білі Ослави Надвірнянського району[111]. В 1944–1945 рр. стрілець, ройовий, чотовий в сотні «Залізні» куреня «Смертоносці»[112]. За відвагу в боях 1 лютого 1945 р. нагороджений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги[113]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання булавного з дня наказу.[114]. В грудні 1945 р. призначений командиром сотні «Залізні» в званні старшого булавного[115]. Восени 1946 р. розпускає сотню для того, щоб повстанці невеликими групами перезимували[116]. Загинув в с. Грушка Тлумацького району[117]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/48 від 12 червня 1948 р. підвищений до звання хорунжого з дня 7 жовтня 1946 р.[118] (посмертно).

---

[109] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 379.

[110] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – Київ–Торонто, 2003. – С. 308.

[111] Сіщук М. Мовою сердець і документів. – Дрогобич, 2009. – С. 218.

[112] Романович О. Нариси історії села Гостова. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 77.

[113] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 37.

[114] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 88. – Арк. 1108.

[115] ЦДАГОУ – Ф. 1. – Оп. 23. – Спр. 2961. – Арк. 119.

[116] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 381.

[117] ЦДАГОУ – Ф. 1. – Оп. 23. – Спр. 2961. – Арк. 118.

[118] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 258.

«Вовк» – Юрцуняк Йосип Петрович
(1920 – 26 травня 1946)

Народився у с. Підпечари Тисменицького району[119]. В 1944 р. – ройовий куреня «Скажені» групи «Чорний Ліс». Згодом, в 1945 р. – чотовий куреня «Дзвони» ТВ 22 УПА «Чорний Ліс». В серпні 1945 р. призначений командиром сотні «Лебеді»[120]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання булавного з дня наказу. [121]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 1 січня 1946 р.[122] Підвищений наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. до звання поручника з дня 22 січня 1946 р.[123]. Загинув у с. Рибне Тисменицького району[124].

«Грегіт», «Різун», «Різьбяр», «Чорний» – Андрусяк Василь Васильович
(14 січня 1915 – 24 лютого 1946)

Народився у м. Снятин Снятинського району у сім'ї робітника. Закінчив чотири класи гімназії[125]. Арештовувався польською поліцією за приналежність до ОУН у 1933 р.[126]. Слідство тривало шість місяців. Арешт та слідство назавжди перекреслило подальше навчання. Працював звичайним робітником. Активний учасник товариств «Просвіта» та «Сокіл»[127]. Наприкінці 30-х років став керівником усіх відділів «Сокола» на Снятин-

---

[119] Реабілітовані історією. Івано-Франківська область: У двох книгах. – Книга друга / Упорядник, автор передмови Л. Вардзарук. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 986.

[120] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 197.

[121] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 88. – Арк. 1110.

[122] Там само. – Т. 62. – Арк. 203 зв.

[123] Там само. – Т. 60. – Арк. 251.

[124] Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в XX ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн. 2 (1945–1946). – Івано-Франківськ, 2010. – С. 537; Протокол у справі смерті сл. п. сот. «Вовка» і чот. «Річки», біля с. Рибне, Станиславівського р-ну дня 26.5.1946 // Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 18 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/10955/

[125] Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка – «Хмеля» / ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів, 2007. – С. 56.

[126] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 77.

[127] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994. – С. 63.

щині. Повітовий провідник ОУН Снятинщини у 1938–1939 роках. З приходом радянської армії в 1939 р., за вказівками ОУН, служить у міліції[128]. В 1940 р. заарештований НКВС. Протягом шести місяців перебував у в'язниці. Після звільнення в серпні 1940 р. нелегально переходить на територію Генерал-губернаторства у Польщу[129]. Навесні 1941 р. вступає до батальйону «Роланд» ДУН, де проходить військовий вишкіл та бере участь у поході в Україну. Восени 1941 р. повертається додому та знову очолює Снятинський повітовий провід ОУН. Згодом стає провідником Коломийської округи ОУН[130]. В 1943 р. – член Обласного військового штабу[131]. Влітку 1943 р. одним із перших відходить до УНС із завданням організувати ВОП у Чорному Лісі[132]. В липні 1943 р. командує відділом з 17 вояків, у вересні – чотою. В листопаді відділ «Різуна» переріс у сотню «Змії»[133]. З початком 1944 р. сотня дає кадри для формування інших сотень у Чорному Лісі. Наказом ГВШ УПА ч. 2/44 від 26 січня 1944 р. булавний «Різун» підвищений до звання хорунжого з дня 26 січня 1944 р.[134] та виконує обов'язки командира куреня «Скажені» групи «Чорний Ліс»[135]. В 1944 р. його курінь зводить великі бої з німцями та радянськими партизанами, стає одним із найкращих боєвих відділів УПА-Захід. В січні 1945 р. призначений командиром 22-го ТВ УПА «Чорний Ліс» та підвищений до звання поручника[136]. Навесні 1945 р. нагороджений Золотим Хрестом

[128] Стежками Української Повстанської Армії / упорядники Гандзюк Р., Мельник Г., Федорак В., Федунків З. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 186.

[129] Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка – «Хмеля» / ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів, 2007. – С. 56.

[130] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – Київ–Торонто, 2002. – С. 307.

[131] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 8.

[132] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994. – С. 63.

[133] Забілий Р. Нарис історії куреня «Скажені» // Український визвольний рух. – Львів, 2001. – С. 125.

[134] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 225.

[135] Когут М. Командир Різун. – Дрогобич, 2001. – С. 12.

[136] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 102.

Бойової Заслуги ІІ-го класу[137]. В 1945 р. написав брошуру «Як перемагати», одержав четверту Срібну зірку за поранення[138]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання сотника з дня 31 серпня 1945 р.[139]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання майора з дня 22 січня 1946 р.[140]. Загинув у сутичці з рейдуючою групою 215-го стрілецького полку ВВ НКВС у 8-му кварталі Чорного Лісу між сс. Глибоке Богородчанського району і Грабівка Калуського району[141]. Наказом ГВШ УПА ч. 2/46 від 10 жовтня 1946 р. підвищений до звання полковника з дня 24 лютого 1946 р. та нагороджений найвищим бойовим відзначенням – Золотим Хрестом Бойової Заслуги І-го класу[142].

«Гроза» – Тарнавський Михайло Васильович
(1922 – 8 червня 1946)

Народився у с. Садки Галицького району[143]. В 1944–1945 рр. – чотовий сотні «Звірі» куреня «Смертоносці». Влітку 1945 р. призначений командиром цієї сотні[144]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання булавного з дня наказу.[145]. Підвищений наказом ГК УПА від 16 липня 1946 р. до звання поручника з дня 1 січня 1946 р.[146]. Загинув в Глухівському лісі біля с. Кінчаки Нові Галицького району. Тіло забрано в смт. Єзупіль Тисменицького району[147].

---

137 Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 37.

138 Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994. – С. 64.

139 ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 239.

140 Там само. – Арк. 249.

141 Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 77.

142 ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 253.

143 Міста і села Галицького району: історія, пам’ятки і особистості. / Арсенич П., Федунків З., Гандзюк Р. та ін. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 631.

144 Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 201.

145 ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 88. – Арк. 1110.

146 Там само. – Т. 62. – Арк. 216; УПА-Захід. Наказ Ч. 20 від 15 серпня 1946. – Арк. 1 // Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 29. [Ел. ресурс]. – Режим доступу: http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/10099/

147 Протокол у справі смерті сотника УПА «Грози» і стр. «Вишні» в с. Кінчаки, Жовтневого р-ну, 3.6.1946 //Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 18 [Ел. ресурс]. – Режим доступу: http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/10906/

«Довбуш», «СД-5», «156» – Гринішак Лука Михайлович
(1917 – 30 травня 1956)

Народився у с. Зелена Надвірнянського району[148]. Член товариства «Просвіта». Засновник товариства «Січ» в рідному селі[149]. Вірогідно, служив у Війську Польському[150]. Одружився в 1937 р. У 1939 р. переходить на Закарпаття, де бере участь в боях з угорцями в лавах Карпатської Січі[151]. Член ОУН з 1942 р. Станичний ОУН с. Зелена в 1942 р.[152]. У часі німецької окупації, в 1942–1944 рр., працював секретарем сільської ґміни в с. Зелена. Надвірнянський районний провідник ОУН протягом 1943 р. В 1943 р. – травні 1944 р. – організаційний референт Надвірнянського повітового проводу ОУН[153]. В травні 1944 р. перейшов до УПА. Чотовий сотні «Верховинці» командира «Іскри»[154] групи «Чорний Ліс». З серпня 1944 р. – командир сотні, одержує звання старшого булавного. Восени 1944 р. організував другу сотню та сформував курінь «Бескид»[155]. Наказом ГВШ УПА підвищений до звання хорунжого з дня 15 квітня 1945 р.[156]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 1 лютого 1945 р.[157]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого

---

[148] Стежками Української Повстанської Армії / упорядники Гандзюк Р., Мельник Г., Федорак В., Федунків З. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 96.

[149] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 75.

[150] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 25.

[151] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 75.

[152] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія «Події і люди». – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 33.

[153] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1086.

[154] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 33.

[155] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 131.

[156] Там само. – Арк. 144.

[157] Там само. – Арк. 203.

1946 р. підвищений до звання сотника з дня 22 січня 1946 р.[158]. Після демобілізації відділів переходить до організаційної теренової сітки ОУН. У липні 1948 р. призначений Надвірнянським надрайонним референтом СБ ОУН. 15 вересня 1951 р. захоплений у полон АБГ відділу 2-Н УМДБ в Станіславській області[159]. 3 січня 1952 р. йому вдається втекти. Надалі бере участь у збройному підпіллі, але без визначених функцій[160]. 12 травня 1954 р. вдруге був схоплений спецгрупою МДБ у с. Лоєва Надвірнянського району[161]. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу 16 лютого 1956 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук'янівській в'язниці в м. Києві[162].

«Дуденко» – Пахолків Святослав Іванович
(4 жовтня 1925 – 13 січня 1945)

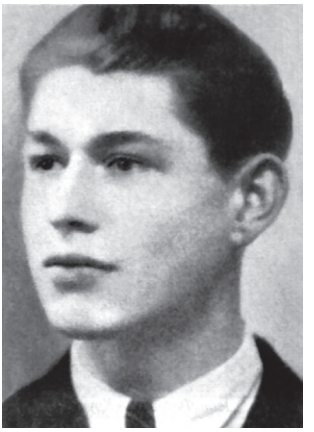

Народився у м. Буськ Львівської області[163] у сім'ї професора Станиславівської гімназії. У 1943 р. закінчив Станиславівську чоловічу гімназію. Протягом 1943 р. працює на залізниці в с. Хриплин Тисменицького району[164]. 28 березня 1944 р. переходить в УПА. В липні 1944 р. закінчив старшинську школу «Олені-1»[165]. Призначений чотовим сотні «Бистрі» куреня «Сивуля»[166]. У січні 1945 р. призначений командиром цієї сотні. Наказом ГВШ УПА підвищений до звання хорунжого з дня 15 жовтня

[158] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 274.
[159] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1086.
[160] Іщук О. Життя та доля Михайла Дяченка – «Марка Боєслава». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 9. – Торонто–Львів, 2010. – С. 105.
[161] Кметюк І. Зродились ми великої години. – Надвірна, 2012. – С. 100.
[162] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1086.
[163] Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка – «Хмеля» / ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів, 2007. – С. 199.
[164] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 470.
[165] Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка – «Хмеля» / ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів, 2007. – С. 199.
[166] Бабій В. Маркова. З сивої давнини до сьогодення: історико-краєзнавчий нарис. – Богородчани, 2000. – С. 63

1944 р.[167]. 13 січня 1945 р.[168] важкопоранений у бою з військами НКВС на горі Погар біля села Білі Ослави Надвірнянського району[169]. Помер у с. Чорний Потік Надвірнянського району. Похований в с. Чорні Ослави Надвірнянського району[170]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги – за хоробрість у боях з датою 1 лютого 1945 р.[171](посмертно).

«Завзятий» – Свідрук Микола Михайлович
(1914 – 22 червня 1946)

Народився у м. Надвірна[172]. Військову підготовку здобув у Війську Польському, отримав звання підстаршини. Влітку 1944 р. вступив в УПА. Ройовий, пізніше чотовий. Наприкінці 1944 р. командування доручило йому організувати нову сотню[173]. Сформував сотню «Зелені», яка входила до складу куреня «Бескид»[174]. 7 лютого 1946 р. вийшов з повинною в Надвірнянський РВ НКВС[175]. Був призначений командиром районної спецгрупи НКВС. Ліквідований СБ ОУН[176].

---

[167] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 216 зв.
[168] ДАІФО. – Ф. П.-25. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 39.
[169] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 471.
[170] Реабілітовані історією. Івано-Франківська область: У двох книгах. – Книга друга / Упорядник, автор передмови Л. Вардзарук. – Івано-Франківськ, 2006. – С.929.
[171] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 202 зв.
[172] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 283.
[173] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 68.
[174] ДАІФО. – Ф. П- 25. – Оп.1. – Спр. 22. – Арк. 139.
[175] Там само. – Спр. 43. – Арк. 33; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – Київ–Торонто, 2002. – С. 83–84.
[176] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 68.

«Запорожець» – (прізвище невідоме) **Петро**
(1916–1946)

Народився у м. Проскурів (тепер м. Хмельницький) Хмельницької області. Військову підготовку здобув в РСЧА. В час німецької окупації проживав у с. Старі Богородчани Богородчанського району Івано-Франківської області. Працював мельником у сільському млині. Восени 1943 р. вступив до сотні «Месники», яка ввійшла до складу куреня «Скажені» групи «Чорний Ліс», згодом – куреня «Смертоносці». Виконував функції зброяра сотні. В березні 1945 р., після розгрому куреня, перейшов до куреня «Підкарпатський»[177]. Влітку 1945 р. – чотовий сотні «Заведії» в званні старшого вістуна. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання булавного з дня наказу.[178]. Взимку 1945 р. направлений в ТВ 21 «Гуцульщина», де командував сотнею[179]. В січні 1946 р. призначений командиром сотні «Заведії» куреня «Підкарпатський»[180]. Наказом ГК УПА від 16 липня 1946 р. підвищений у званні до хорунжого з датою 22 січня 1946 р.[181]. Восени ліквідований СБ ОУН[182].

«Іскра»
(1916 – 8 жовтня 1946)

Народився у Сколівському районі Львівської області[183]. Від квітня 1941 р. до 1 грудня 1942 р. служив у батальоні «Нахтіґаль» ДУН та 201-му шуцманшафт батальйоні в Білорусії[184]. Влітку 1943 р. призначений командиром вишкільної сотні куреня УНС «Гайдамаки» у Долинському районі. Працював інструктором на різних військових вишколах[185]. Впродовж 1944 р. формував нові

[177] Момот В. Сповідь «Невмирущого». – Львів, 2004. – С. 75.

[178] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 88. – Арк. 1110.

[179] Момот В. Сповідь «Невмирущого». – Львів, 2004. – С. 76.

[180] Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в XX ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн. 2 (1945–1946). – Івано-Франківськ, 2010. – С. 536; Літопис УПА. ОС.– Т. 32. – Торонто–Львів, 2001. – С. 220–221.

[181] УПА-Захід. Наказ Ч. 20 від 15 серпня 1946. – Арк. 1 // Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 29. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/10099/

[182] Левицький С. Черлена. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 35–38.

[183] Арсенич П. Діяльність УПА та збройного підпілля ОУН на Прикарпатті. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 157.

[184] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник II. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 36.

[185] Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка – «Хмеля» / ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів, 2007. – С. 84.

сотні УПА[186]. Восени 1944 р. сформував курінь «Сивуля» 22 ТВ «Чорний Ліс»[187]. За бойові заслуги отримав звання старшого булавного. Підвищений ГВШ УПА до хорунжого з датою старшинства від 15 квітня 1945 року. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 14 січня 1945 р.[188]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання поручника з дня 31 серпня 1945 р.[189] Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання сотника з дня 22 січня 1946 р.[190] та відзначений Срібним Хрестом Бойової Заслуги II класу за хоробрість та вміле командування куренем у боях. Загинув на х. Бойки с. Манява Богородчанського району[191]. Тіло «Іскри» енкаведисти забрали до смт. Солотвино Богородчанського району[192].

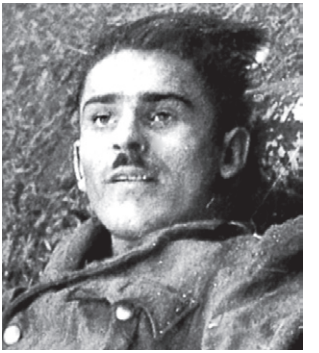

«Іскра» (посмертне фото)

«Кармелюк» – Трач Христофор Йосипович
(17 червня 1921 –19 серпня 1949)

Народився в с. Княгинин біля м. Станиславова[193] (тепер м. Івано-Франківськ) в сім'ї інтелігентів. В 1928 р. сім'я переїжджає до с. Ямниці Тисменицького району. Навчався в Станиславівській гімназії до 1939 р. В 1939 р. вступив до педагогічної школи в м. Станіславі. Восени 1940 р. завербований органами НКВС як агент «Толя». В 1941–1943 рр. – на службі в УДП. Закінчив поліційну школу в

[186] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – Київ–Торонто, 2002. – С. 308.
[187] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 127.
[188] Там само. – Арк. 202 зв.
[189] Там само. – Арк. 144.
[190] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 274.
[191] Стежками Української Повстанської Армії / упорядники Гандзюк Р., Мельник Г., Федорак В., Федунків З. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 79.
[192] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 70.
[193] Петраш О. Наш Княгинин. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 47.

м. Львові, старшина УДП. Член ОУН[194]. Взимку 1944 р. перейшов в УПА. Навесні 1944 р. – чотовий сотні «Дружинники» командира «Черника»[195]групи «Чорний Ліс». Учасник рейду сотні в Перемищину. Чотовий новосформованої наприкінці липня 1944 р. командиром «Чорним» сотні «Дружинники-2», керівник стрілецького хору[196]. Після повернення до Чорного Лісу, восени 1944 р. отримав призначення до штабу куреня «Смертоносці». Наприкінці квітня 1945 р. погодився на зустріч з працівником НКВС, де отримав доручення бути агентом-внутрішником в Команді Відтинка. В квітні – серпні 1945 р. – командир куреня «Смертоносці»[197]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання старшого булавного з дня 10 жовтня 1945 р.[198]. З серпня 1945 р. – бунчужний штабу ТВ 22 УПА «Чорний Ліс»[199]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 1 січня 1946 р.[200]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання поручника з дня 22 січня 1946 р.[201]. В серпні 1946 р. командиром ТВ 22 УПА «Дунаєм» відсторонений від виконання обов'язків бунчужного, забрав архів ТВ. До 1948 р. за наказом своїх зверхників з НКВС переховується конспіративно в с. Ямниці і м. Станіславі, щоб зберегти можливість знову бути покликаним до роботи в підпіллі ОУН. Навесні 1948 р. був таки покликаний до підпілля ОУН і скерований в Карпати, на постій та в підпорядкування Костянтина Петера – «Сокола». Протягом літа 1948 р. займався впорядкуванням архівів ТВ. Член Тлумацького надрайонного проводу ОУН в 1948 р.[202]. Наприкінці 1948 р. взятий на переслуховування СБ ОУН. Загинув у бою[203].

---

[194] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1134.

[195] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 46.

[196] ОУН і УПА в 1944 році: Документи. – Кн. 2. – Київ, 2009. – С. 99–100.

[197] Архів ІММСБ. – НДФ 2440. – Арк. 13.

[198] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 88. – Арк. 1108.

[199] Архів ІММ СБ. – НДФ 2440. – Арк. 19.

[200] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 203 зв.

[201] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 276.

[202] Головатий М. 200 вулиць Івано-Франківська. – Івано-Франківськ, 2010. – С. 378.

[203] Петраш О. Наш Княгинин. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 47.

«Крамаренко», «Дорош», «Кармелюк» – Ярицький Степан Дмитрович
(1922 – 20 березня 1951)

Народився у с. Семаківці (тепер у складі с. Тустань) Галицького району[204]. В УПА з весни 1944 р.[205]. В 1944–1945 рр. – чотовий сотні «Сірі» куреня «Дзвони»[206]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений у званні до булавного з дня 10 жовтня 1945 р.[207]. 16 липня 1946 р. призначений командиром сотні «Звірі» куреня «Смертоносці»[208]. Наказом КВШ УПА ч. 6 від 15 грудня 1946 р. підвищений до звання старшого булавного та нагороджений Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 14 жовтня 1946 р.[209]. Провідник Тисменицького районного проводу ОУН в 1947–1948 рр., а з 1948 р. одночасно виконує й функції референта СБ цього проводу[210]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/48 від 12 червня 1948 р. підвищений до звання хорунжого з дня 14 жовтня 1947 р.[211]. З 1949 р. по березень 1951 р. – організаційний референт Тлумацького надрайонного проводу ОУН[212]. З жовтня 1950 р. по березень 1951 р. – референт СБ Тлумацького надрайонного проводу ОУН[213]. Загинув біля с. Поплавники Галицького району[214].

---

[204] Міста і села Галицького району: історія, пам'ятки і особистості. / Арсенич П., Федунків З., Гандзюк Р. та ін. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 729.

[205] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1146.

[206] Савчук П. Дубівці. – Київ, 1996. – С. 62.

[207] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 88. – Арк. 1110.

[208] Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в XX ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн. 2 (1945–1946). – Івано-Франківськ, 2010. – С. 472.

[209] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 207–208; Літопис УПА. Оновна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С.90.

[210] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1146.

[211] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 258.

[212] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 47

[213] Воля і доля: Книга пам'яті Галицького району: Документи, матеріали, спогади. – Галич, 1997. – С. 223.

[214] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С.1146.

«Крук» – Федорак Іван Петрович
(? – 1945)

Народився в с. Пнів'я-Білозорина (тепер с. Пнів) Надвірнянського району. В 1942–1943 рр. – на службі в німецькій воєнізованій охороні промислових об'єктів «Веркшуц»[215]. Восени 1944 р. – командир чоти сотні командира «Чайки»[216]куреня «Сивуля» групи «Чорний Ліс». На початку січня 1945 р. – командир сотні «Гуцули» куреня «Бескид»[217]ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА.

«Морозенко»
(? – 18 грудня 1946)

В 1945–1946 рр. чотовий сотні «Чорні чорти» куреня «Підкарпатський». Булавний УПА[218]. В серпні 1946 р. призначений командиром цієї сотні[219]. Підвищений до звання старшого булавного наказом КВШ УПА ч. 6 від 15 грудня 1946 р. з дня 14 жовтня 1946 р.[220] Наказом ГВШ УПА ч. 1/48 від 12 червня 1948 р. підвищений до звання хорунжого з дня 18 грудня 1946 р.[221](посмертно).

«Мур»
(? – 02 березня 1948)

Народився у с. Луги Надвірнянського району[222]. У 1945–1946 рр. чотовий сотні «Лебеді» куреня «Дзвони»[223]. Наказом

---

[215] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 16, 327.

[216] Кметюк І. Зродились ми великої години. – Надвірна, 2012. – С. 103.

[217] ДАІФО – Ф. П- 25. – Оп.1. – Спр. 22. – Арк. 139.

[218] Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в XX ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн. 2 (1945–1946). – Івано-Франківськ, 2010. – С. 550.

[219] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 90.

[220] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 207

[221] Там само. – Т. 60. – Арк. 258.

[222] Архів ІММ СБ. – НДФ 2603. – Арк. 2.

[223] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С.190.

ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. вістун «Мур» підвищений до звання булавного з дня 10 жовтня 1945 р.[224]. В травні 1946 р. призначений командиром сотні «Лебеді»[225]. Наказом КВШ УПА ч. 6 від 15 грудня 1946 р. підвищений до звання старшого булавного з дня 14 жовтня 1946 р.[226]. Загинув у с. Пациків (тепер с. Підлісся) Тисменицького району[227]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/48 від 12 червня 1948 р. підвищений до звання хорунжого з дня 14 жовтня 1947 р.[228] (посмертно).

«Олег», «Ігор» – Оленюк Михайло Іванович
(1919 – 17 травня 1945)

Народився у с. Старий Угринів Калуського району у селянській сім'ї[229]. В 1930 р. закінчив народну школу у рідному селі, опісля продовжив навчання в м. Калуші[230]. Активний учасник сільської філії товариства «Просвіта» та руханково-пожежного товариства «Луг». Із встановленням радянської влади у 1939 р. переходить на територію Генерал-губернаторства до Польщі. У 1941 р. проходить військовий вишкіл ОУН в м. Кракові. В 1941–1943 рр. служив в Українській допоміжній поліції[231]. Влітку 1943 р. вступає до УНС, де виконує функції інструктора-

[224] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 88. – Арк. 1110.
[225] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 19. – Торонто, 1992. – С. 138.
[226] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 207
[227] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – Торонто, 1979. – С. 44.
[228] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 258.
[229] Архів ІММ СБ. – НДФ. – Арк. 1.
[230] Когут М. Калущина: люди і долі. – Калуш, 1996. – С. 145.
[231] Когут М. Герої не вмирають. Книга сьома. – Калуш, 2005. – С. 3.

вишкільника. З осені 1943 р. – в сотні «Змії» командира «Різуна». В січні–березні 1944 р. – політвиховник сотні, згодом – чотовий четвертої чоти[232]. Навесні 1944 р. направлений командуванням у старшинську школу «Олені-1», яку закінчив у званні булавного[233]. Влітку 1944 р. призначений чотовим сотні «Месники»[234]групи «Чорний Ліс». В жовтні 1944 р. очолив новосформовану сотню «Залізні» куреня «Смертоносці» та підвищений до звання старший булавний[235]. В лютому 1945 р. сотня ввійшла до складу куреня «Дзвони». Наказом ГВШ УПА підвищений до звання хорунжого з дня 15 квітня 1945 р.[236]. Наприкінці квітня 1945 р. сотня перейшла до складу куреня «Смертоносці»[237]. Важко поранений у бою з відділами НКВС у Гуковому лісі біля с. Гостів Тлумацького району. Дострелив себе, щоб не потрапити живим у полон[238]. Похований 18 травня 1945 р. на Гостівському сільському цвинтарі[239].

«Павло», «Пробій» – Когуч Павло Михайлович
(9 вересня 1923 – 14 лютого 1951)

Народився у с. Павелче (тепер с. Павлівка) Тисменицького району у селянській сім'ї[240]. Після закінчення школи в рідному селі навчався у Станиславівській українській гімназії. Активний учасник «Пласту», «Сокола» та «Просвіти». В «Просвіті» активно працював у драматичному та хоровому гуртках. Член ОУН з 1930-х років. Захоплювався футболом – грав у павелецькій команді «Пробій»[241]. Після закінчення Педагогічної школи у м. Станиславові вчителював у школі сусіднього

---

[232] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 30, 45.

[233] Тимів І. Бортники і Тлумаччина в 1939–1959 рр. // Серія «Села і міста Покуття». – Т. 4. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 173

[234] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 73.

[235] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 130.

[236] Там само. – Арк. 216 зв.

[237] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 126.

[238] Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка – «Хмеля» / ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів, 2007. – С. 83.

[239] Романович О. Нариси історії села Гостова. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 75.

[240] Когуч Б., Сас О. Нариси з історії села Павельче (Павлівки). – Івано-Франківськ, 1998. – С. 90.

[241] Когуч І. Павло Когуч – сотенний Павло. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 21.

села Рибне[242], в якій зорганізував молодіжний націоналістичний гурток «Юнаки». В 1942 р. за дорученням ОУН вступає до Української допоміжної поліції в м. Станиславові. Разом із товаришами з УДП у 1943 р. переходить в УНС. Направлений командуванням до старшинської школи УПА «Олені». Після закінчення навчання повернувся в Чорний Ліс та був призначений чотовим сотні «Заведії» командира «Бойка»[243]. У січні 1945 р., після загибелі сотенного «Бойка»[244], призначений командиром цієї сотні у званні старшого булавного. 7 квітня 1945 р. в бою у с. Посіч отримав серйозне поранення у праву руку та змушений був довший час лікуватися[245]. В 1945 р. нагороджений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги[246]. Після одужання, влітку 1945 р., призначений командиром сотні «Месники» куреня «Смертоносці»[247]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання поручника з дня 22 січня 1946 р.[248]. Після демобілізації відділів УПА, восени 1947 р., призначений організаційним референтом Станиславівського надрайонного проводу ОУН. З вересня 1950 р. провідник Станиславівського надрайонного проводу ОУН[249]. Загинув біля с. Вікторів Галицького району[250].

---

[242] Качкан В. Незнищенне село: сторінки історії Рибного Тисменицького району у слові і фотодокументах. – Коломия, 2000. – С. 72.

[243] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 45.

[244] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – Торонто, 1979. – С. 166.

[245] Літопис УПА. Основна серія: Медична опіка в УПА. Книга 2. – Т. 32. – Торонто–Львів, 2001. – С. 218–219.

[246] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 37.

[247] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 232.

[248] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 276.

[249] Літопис УПА. Нова серія: Станиславівська округа ОУН: документи і матеріали. 1945–1951. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1101.

[250] Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн. 3. (1947–1957). – Івано-Франківськ, 2011. – С. 539.

«Пиріг» –
Дзюрак Дмитро Васильович
(8 жовтня 1921 – 16 жовтня 1946)

Народився у м. Миколаїв Миколаївського району Львівської області[251]. Навчався в ремісничій школі. Працював на Львівській залізниці. У 1939 р. вступив до ОУН, згодом призначений районним провідником Юнацтва ОУН. Учасник північної Похідної групи ОУН на Житомирщину в 1941 р.[252]. Навесні 1944 р. – чотовий сотні командира Івана Гонти – «Гамалії»[253] групи «Чорний Ліс». З серпня 1944 р. – командир сотні «Чорні чорти» новосформованого куреня «Довбуш» командира «Гамалії»[254]. 1 листопада 1944 р., одразу після розгрому куреня «Гамалії», сформував сотню «Чорні чорти» ім. Гамалії[255], яка ввійшла до складу куреня «Скажені», а згодом – куреня «Підкарпатський» ТВ 22 «Чорний Ліс»[256]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 1 лютого 1945 р.[257]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. старший булавний «Пиріг» підвищений до звання хорунжого з дня 31 серпня 1945 р.[258]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання поручника з дня 22 січня 1946 р.[259]. В середині серпня 1946 р. в одному з боїв отримав важке поранення і згодом помер[260].

---

[251] Пташинська Г. Мальовниче село над річкою. Нарис історії села Старий Лисець. – Снятин, 2006. – С. 111.

[252] Гаргат В. Шана живих у пам'ять історії // Політичний в'язень. – 1997. – 12 вересня. – С. 2.

[253] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 47.

[254] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 126.

[255] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник II. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 182.

[256] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 19. – Торонто, 1992. – С. 67.

[257] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 203.

[258] Там само. – Т. 88. – Арк. 1108.

[259] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 275.

[260] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 47.

Був похований на околиці с. Старий Лисець[261]Тисменицького району Івано-Франківської області. 22 червня 1997 р. останки перепоховані у м. Миколаєві Львівської області[262].

«Причепа», «Гордій» – Катамай Микола Васильович
(1925 – 21 січня 1947)

Народився у с. Ямниця Тисменицького району у селянській сім'ї. Закінчив народну школу в с. Ямниці. Опісля вступив до «Рідної Школи» ім. Шашкевича в м. Станиславові. У 1939 р. вступив до Ремісничої школи. Під час навчання у школі вступає в ОУН. У 1942 р., в зв'язку з арештами членів ОУН у школі, переходить у підпілля. В 1944 р. у Чорному Лісі вступає до відділу командира «Шрама». Скерований командуванням для проходження військового вишколу у старшинську школу «Олені». Після закінчення навчання у старшинській школі повертається в Чорний Ліс у званні булавного[263]. Переведений у курінь «Дзвони» командира «Хмари», де призначений чотовим сотні «Стріла»[264], з липня 1946 р. – командир цієї сотні[265]. Підвищений до звання старшого булавного наказом КВШ УПА ч. 6 від 15 грудня 1946 р. з дня 14 жовтня 1946 р.[266] Загинув у с. Угринів Горішний Тисменицького району[267]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/48 від 12 червня 1948 р. підвищений до звання хорунжого з дня 21 січня 1947 р.[268] (посмертно).

---

[261] Пташинська Г. Мальовниче село над річкою. Нарис історії села Старий Лисець. – Снятин, 2006. – С. 111.

[262] Гаргат В. Шана живих у пам'ять історії // Політичний в'язень. – 1997. – 12 вересня. – С. 2.

[263] Дейчаківський І. Ямниця. – Львів, 1994. – С.157.

[264] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 247.

[265] Літопис УПА. Основна серія: Група УПА "Говерля". Книга друга: спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру. – Т. 19. – Торонто–Львів, 1992. – С. 138.

[266] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 207.

[267] УПА в світлі документів з боротьби за УССД 1942–1950 рр. – Ч. ІІ. – Бойові дії УПА за 1943–1950 рр. – Видання ЗЧ ОУН. – 1960. – С. 195–196.

[268] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 258.

«Прут», «Дмитро» – Вацик Павло Іванович
(17 липня 1917 – 1 березня 1946)

Народився у с. Заріччя Надвірнянського району у селянській сім'ї. Закінчив 6 класів. Працював теслею. Активний організатор «Дитячої бібліотеки» в рідному селі. Член руханково-пожежного товариства «Луг». На початку 1939 р. призваний на службу до Війська Польського. Учасник німецько-польської війни, служив в артилерійській частині. В 1939–1941 рр. проживав у рідному селі. Одружився. Влітку 1941 р. активно включився в організацію української адміністрації та міліції. З березня 1942 р. до осені 1943 р. – в Українській допоміжній поліції[269]. В ОУН вступає у 1943 р.[270], отримує псевдо «Дмитро» та стає членом Надвірнянського повітового проводу ОУН[271]. У листопаді 1943 р. переходить до лав УНС. Призначений ройовим сотні «Змії» командира «Різуна», а з квітня 1944 р. – чотовим цієї сотні у званні булавного. В листопаді 1944 р. призначений командиром сотні «Змії» куреня «Скажені»[272] групи «Чорний Ліс», підвищений до звання старший булавний. 7 січня 1945 р. перебирає обов'язки командира куреня «Скажені», згодом перейменованого в «Підкарпатський»[273]. Підвищений ГВШ УПА до звання хорунжого з датою старшинства від 15 квітня 1945 р.[274].

---

[269] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 14–15.

[270] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 73.

[271] Ореля. Курінний командир УПА майор «Прут» у спогаді. // Політичний в'язень. – 1997. – 6 січня. – С.2

[272] Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка – «Хмеля» / ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів, 2007. – С. 128.

[273] Забілий Р. Нарис історії куреня «Скажені» // Український визвольний рух. – Львів, 2001. – С. 142

[274] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 145.

Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 20 липня 1945 р.[275] Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання поручника з дня 31 серпня 1945 р.[276]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання сотника з дня 22 січня 1946 р.[277]. Загинув біля с. Пациків (тепер с. Підлісся) Тисменицького району в сутичці з НКВС[278]. Тіло «Прута» було перевезено до м. Станіслава, повішено на ратуші з написом «Командир банд» і перебувало там протягом тижня. Опісля тіло волокли вулицями міста[279]. Місце поховання невідоме. Наказом ГВШ УПА ч. 2/46 від 10 жовтня 1946 р. підвищений до звання майора з дня 1 березня 1946 р.[280]. Посмертно відзначений наказом ГК УПА від 16 липня 1945 р. Срібним Хрестом Бойової Заслуги І-го класу з датою 1 березня 1945 р.[281].

«Сагайдачний»

(? – ?)

Чотовий сотні «Бистрі» куреня «Сивуля». Восени 1945 р. призначений командиром цієї сотні[282]. В грудні 1945 р. «Сагайдачний» без охорони вирушив через с. Яблуньку (тепер Богородчанського району) у напрямку до Чорного Лісу, куди напередодні подався сотенний «Бобик» з 30-ма стрільцями свого відділу[283]. Подальша доля невідома[284].

---

275 ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 203.

276 Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 257.

277 Там само. – С. 274.

278 Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 179.

279 Ореля. Курінний командир УПА майор «Прут» у спогаді. // Політичний в'язень. – 1997. – 6 січня. – С. 2.

280 ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 253.

281 УПА-Захід. Наказ Ч. 20 від 15 серпня 1946. – Арк. 2 // Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 29. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/10099/

282 Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 179.

283 ДАІФО. – Ф. П-33. – Оп.1 – Арк. 96.

284 Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ ст. Документи і матеріали. – Т. 2. – Кн. 2 (1945–1946). – Івано-Франківськ, 2010. – С.321

«Сапер», «Шугай» – Коржак Михайло Миколайович
(1922 – 30 вересня 1949)

Народився у с. Дубівці Галицького району[285]. В 1940 р. стає членом Юнацтва ОУН. 23 липня 1943 р. вступає до куреня УНС «Чорні чорти» ім. Є. Коновальця[286]. У листопаді 1943 р. призначений ройовим в сотні «Змії»[287]. В 1944 р. – чотовий сотні «Сірі» куреня «Дзвони» в званні булавного[288]. З квітня 1945 р. – командир сотні «Сірі»[289]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений у званні до старшого булавного з важністю від дати наказу з дня 10 жовтня 1945 р.[290]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 1 січня 1946 р.[291]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання поручника з дня 22 січня 1946 р.[292]. У 1947 р. призначений керівником Єзупільського районного проводу ОУН[293]. Загинув у бою з опергрупою відділу 2-Н УМДБ біля с. Тумир Галицького району[294].

«Сокіл» – Корж Микола Іванович
(17 вересня 1924 – 7 квітня 1953)

Народився у с. Зібранівка Снятинського району[295]. В УНС з липня 1943 р. Вояк ВОП командира «Різуна»[296]. Восени 1943 р. ройовий сотні «Змії»[297]. 14 жовтня 1944 р. призначений чото-

[285] Савчук П. Дубівці (з історії одного села). – Київ, 1996. – С. 50.
[286] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С.1103.
[287] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С.31.
[288] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С.1103.
[289] Літопис УПА. Основна серія.– Т. 19. – Торонто–Львів, 1992. – С. 132.
[290] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 88. – Арк. 1108.
[291] Там само. – Т. 62. – Арк. 203 зв.
[292] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 276.
[293] Міста і села Галицького району: історія, пам'ятки і особистості. / Арсенич П., Федунків З., Гандзюк Р. та ін. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 288.
[294] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1103.
[295] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 57.
[296] Літопис УПА. Оновна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 46.
[297] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 29.

вим цієї сотні, а 7 січня 1945 р. призначений командиром сотні «Змії»[298]. Нагороджений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги[299]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання хорунжого з дня 31 серпня 1945 р.[300]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання поручника з дня 22 січня 1946 року.[301]. Після демобілізації відділів УПА восени 1947 р. призначений керівником пункту зв'язку підпілля ОУН в Чорному Лісі. В 1950 р. призначений керівником Богородчанського районного проводу ОУН[302]. У червні 1951 р. переведений на пост Лисецького районного провідника ОУН. Захоплений у полон агентурно-бойовою группою (АБГ) МДБ у Чорному Лісі 25 серпня 1951 року. 27 квітня 1952 р. втікає та знову повертається в підпілля[303]. Загинув разом із кущовим «Галайдою» у с. Грабівка Калуського району[304].

«Тур»

(? – 19 листопада 1946)

Восени 1945 р. – командир сотні «Гуцули» куреня «Бескид»[305]. Підвищений до звання старшого булавного наказом КВШ УПА ч. 6 від 15 грудня 1946 р. з дня 14 жовтня 1946 року.[306]. Загинув у с. Зелена Надвірнянського району[307]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/48 від 12 червня 1948 р. підвищений до звання хорунжого з дня 19 листопада 1946 р.[308].

[298] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 19. – Торонто–Львів, 1992. – С. 98.
[299] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 37.
[300] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 240.
[301] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 275.
[302] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 57.
[303] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1103.
[304] Реабілітовані історією. Івано-Франківська область: У двох книгах. – Книга друга / Упорядник, автор передмови Л. Вардзарук. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 883.
[305] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 230.
[306] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 207.
[307] Момот В. Сповідь «Невмирущого». – Львів, 2004. – С. 340.
[308] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 258.

«Хмара», «Верх», «П-44» – Мельник Петро Васильович
(10 жовтня 1910 – 27 квітня 1953)

Народився у с. Камінна Надвірнянського району в селянській сім'ї[309]. Закінчив сім класів в сільській школі. Член «Просвіти» в рідному селі[310]. Навчаючись у Станиславівській гімназії вступив до «Пласту»[311]. Служив у Війську Польському, підофіцер кавалерії[312]. Член ОУН з 1937 року[313]. В ході німецько-польської війни, під Ґданськом, був поранений і потрапив до німецького полону[314]. Від квітня 1941 р. до 1 грудня 1942 р. служив у батальйоні «Роланд» ДУН та 201-му шуцманшафт батальйоні у Білорусії в званні підстаршини[315]. З 1943 р. – в УНС, де виконував функції інструктора-вишкільника[316]. В червні–липні 1943 р. перший командир сотні УНС «Сіроманці» на теренах Долинщини[317]. На початку 1944 р. – заступник командира сотні «Змії» «Різуна». 27 липня 1944 р. булавний «Хмара» сформував і очолив сотню «Стріла» куреня «Скажені»[318]. Підвищений наказом ГВШ УПА ч. 2/44 від 26 січня 1944 р. до звання хорунжого з дня 26 січня 1944 р.[319]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової

---

[309] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 232.

[310] Бода Б. Петро Мельник – командир «Гуцульщини». – Івано-Франківськ, 2001. – С. 5–6.

[311] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 61.

[312] Бода Б. Петро Мельник – командир «Гуцульщини». – Івано-Франківськ, 2001. – С. 6.

[313] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 40.

[314] Бода Б. Петро Мельник – командир «Гуцульщини». – Івано-Франківськ, 2001. – С. 11.

[315] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1111.

[316] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 71.

[317] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 12. – Київ–Торонто, 2009. – С. 476–477.

[318] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 73.

[319] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 218.

Заслуги з дня 14 січня 1945 р.[320]. В лютому 1945 р. призначений командиром куреня «Дзвони» ТВ 22 «Чорний Ліс»[321]. 6 квітня 1945 р. під час рейду куреня отримав поранення і відійшов на лікування[322]. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання поручника з дня 31 серпня 1945 р.[323]. 1 січня 1946 р. призначений на пост командира ТВ 21 «Гуцульщина»[324]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання сотника з дня 22 січня 1946 р.[325] та відзначений Срібним Хрестом Бойової Заслуги І-го класу на основі рішення УГВР з дня 8 лютого 1946 р.[326]. Навесні 1949 р. – організаційний референт Коломийського окружного проводу ОУН[327]. У червні–липні 1949 року відділ УПА під командуванням сотника «Хмари» здійснив пропагандивний рейд гірськими теренами Румунії[328]. Восени 1949 р. командир «Хмара», виконуючи наказ ГВШ УПА, демобілізував останній бойовий відділ УПА на Коломийщині[329] і перейшов до організаційної праці в тереновій сітці ОУН. З серпня 1950 р. – керівник Надвірнянського надрайонного проводу ОУН, а з червня 1951 р. одночасно організаційний референт Станиславівського окружного проводу[330]. 15 серпня 1951 р. біля с. Липове Тисменицького району «Хмара» був захоплений у полон АБГ УМДБ[331]. 26 квітня 1952 р. організував втечу групи колишніх підпільників та перейшов на нелегальне становище[332]. Загинув у бою з опергрупою УМВС в с. Лоєва Надвірнянського району[333].

---

[320] ГДА СБУ – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62 – Арк. 202 зв.

[321] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 126.

[322] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 19. – Торонто–Львів, 1992. – С. 132.

[323] ГДА СБУ – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60 – Арк. 240.

[324] Там само. – Т. 62 – Арк. 160.

[325] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 274.

[326] ГДА СБУ – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60 – Арк. 252.

[327] Іщук О., Ніколаєва Н. Ярослав Богдан – «Всеволод Рамзенко». – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 14. – Торонто–Львів, 2011. – С. 23.

[328] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 40.

[329] ГДА СБУ – Ф. 13. – Спр. 376. – Т.60 – Арк. 271.

[330] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1111.

[331] Андрусяк М. Командири відділів 21-го (Коломийського) тактичного відтинку «Гуцульщина». – Коломия, 2005. – С. 60.

[332] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 40.

[333] Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка – «Хмеля» / ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів, 2007. – С. 254.

«Чайка» – Триняк Петро Лук'янович
(1920 – 7 січня 1945)

Народився у с. Середній Майдан Надвірнянського району в селянській сім'ї. Закінчив сільську школу та 4 класи польської школи. Пізніше навчався у Станиславівській гімназії[334]. Член ОУН з 1930-х років. В 1940 р. вступає до Станіславської педагогічної школи. В 1943 р. покидає навчання та переходить в Чорний Ліс. Закінчує підстаршинську школу УПА. Зимою 1944 р. призначений ройовим, а пізніше – чотовим куреня «Сивуля». Восени 1944 р. призначений командиром сотні в цьому ж курені[335]. Наказом ГВШ УПА підвищений до звання хорунжого з дня 15 жовтня 1944 року.[336] Загинув у бою разом з 80 повстанцями[337] в с. Горішній Майдан Надвірнянського району[338].

«Чорний» – Рудак Данило Дмитрович
(1917 – 16 серпня 1948)

Народився у с. Назавизів Надвірнянського району[339]. Здобув неповну середню освіту, згодом закінчив механічні курси; професійний шофер[340]. Активний член сільської «Просвіти»[341]. В 1938–1939 рр. служить у Війську Польському, отримав звання підстаршини. З 1939 р. – в ОУН[342]. В ході німецько-польської війни потрапив до німецького полону. З 1939–1941 рр. перебував закордоном. Від квітня 1941 р. до 1 грудня 1942 р. служив у батальоні «Нахтіґаль» ДУН та 201-му шуцманшафт батальйоні в Білорусії[343]. В 1943 р. за дорученням ОУН працює

---

[334] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 381.

[335] Там само. – С. 382.

[336] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 216 зв.

[337] Стежками Української Повстанської Армії / упорядники Гандзюк Р., Мельник Г., Федорак В., Федунків З. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 94.

[338] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 51.

[339] Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упорядник Зварчук О. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 77.

[340] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 80.

[341] Салига Н. Курінний «Чорний» Данило Рудак. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 15.

[342] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1125.

[343] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 80.

перекладачем при станиці УДП в м. Станиславові[344]. В УНС з 1943 р.[345]. З весни 1944 р. – в сотні «Дружинники» командира «Черника», яка ввійшла до складу куреня «Скажені» групи «Чорний Ліс»: командир рою розвідників, згодом – бунчужний сотні[346]. З середини липня 1944 р., після призначення сотенного «Черника» інструктором-вишкільником до старшинської школи УПА – командир сотні «Дружинники»[347]. Учасник рейду в Перемищину, командир новосформованої наприкінці липня 1944 р. при переході радянсько-німецького фронту сотні «Дружинники-2»[348]. Після повернення до Чорного Лісу, наприкінці жовтня 1944 р. відділ було реорганізовано і перейменовано на сотню «Звірі», яка ввійшла до складу куреня «Смертоносці»[349]. В листопаді 1944 р. призначений командиром цієї сотні[350]. 8 серпня 1945 р. призначений командиром куреня «Смертоносці»[351] в званні старшого булавного. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання хорунжого з дня 31 серпня 1945 р.[352]. В січні–лютому 1946 р. під час зимової блокади зводить завзяті бої в Чорному Лісі. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 1 січня 1946 р.[353]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання сотника з дня 22 січня 1946 р.[354] та відзначений Срібним Хрестом Бойової Заслуги II-го класу –

---

[344] Салига Н. Курінний «Чорний» Данило Рудак. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 19.

[345] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1125.

[346] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник II. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 80.

[347] Салига Н. Курінний «Чорний» Данило Рудак. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 107.

[348] ОУН і УПА в 1944 році: Документи. – Кн. 2. – Київ, 2009. – С. 99–102.

[349] ГДА СБУ – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 127.

[350] Так само. – Арк. 130.

[351] Архів ІММ СБ. – НДФ 2440. – Арк. 19.

[352] ГДА СБУ – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 240.

[353] Так само. – Т. 62. – Арк. 203 зв.

[354] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С.274.

за хоробрість та вміле керівництво відділами в боях[355]. Восени 1947 р. переведений до теренової сітки ОУН на пост організаційного референта Тлумацького надрайонного проводу[356]. Загинув у с. Остриня Тлумацького району[357].

«Чорнота» – Чав'як Володимир Іванович
(24 серпня 1922 – 13 грудня 1991)

Народився у с. Тустань Галицького району в селянській сім'ї[358]. У 1943 р. закінчив Станиславівську гімназію. 28 липня 1943 р. добровольцем йде на вишкіл УНС[359]. В серпні 1943 р. призначений ройовим у вишкільному курені УНС «Чорні чорти» ім. Є. Коновальця на Гуцульщині. Після закінчення вишколу направлений у Чорний Ліс, де в листопаді 1943 р. призначений ройовим в сотні «Змії»[360]. У грудні 1943 р. – чотовий, отримує звання булавного[361]. В листопаді 1944 р. призначений командиром новоствореної сотні «Сірі» в курені «Скажені»[362], одержав звання старшого булавного. В лютому 1945 р. переходить зі своєю сотнею до нового куреня «Дзвони»[363]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з дня 1 лютого 1945 р.[364] – за хоробрість та вміле командування сотнею. Підвищений ГВШ УПА

[355] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С.37.
[356] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – Київ–Торонто, 2013. – С. 1125.
[357] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 80.
[358] Міста і села Галицького району: історія, пам'ятки і особистості. / Арсенич П., Федунків З., Гандзюк Р. та ін. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 728.
[359] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 19. – Торонто–Львів, 1992. – С. 142.
[360] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 106.
[361] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 30.
[362] ГДА СБУ – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62 – Арк. 129.
[363] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 126.
[364] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 203

до звання хорунжого з дня 15 квітня 1945 р.[365]. Певний час виконує обов'язки курінного. 24 грудня перебрав обов'язки командира куреня «Дзвони»[366]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання сотника з дня 22 січня 1946 р.[367]. За хоробрість та вміле командування куренем відзначений наказом ГК УПА від 16 липня 1946 р. Срібним Хрестом Бойової Заслуги ІІ-го класу з дня 22 січня 1946 року.[368]. 4 серпня 1947 р. призначений командиром кур'єрської групи на Захід[369]. В листопаді 1947 р. був важко поранений у сутичці з чеською жандармерією в одному із сіл на захід від м. Брно (Чехія) та в непритомному стані потрапив у полон. Переданий чеськими органами держбезпеки до Радянського Союзу. Від січня 1948 р. до березня 1949 р. перебував під слідством в Празі, Відні, Києві та Станіславі. Зробив спробу самогубства, однак був врятований в'язничною охороною[370]. Засуджений на 25 років каторги, відбував покарання у Воркуті[371]. Звільнений в 1957 р. із забороною жити на території Західної України[372]. Переїхав до м. Луганська, де працював на шахті до 1965 р. З часом повернувся до м. Галича, де працював електрозварником, аж до виходу на пенсію[373]. Весь період на волі періодично переслідувався органами КДБ, аж до 1990 р.[374]. Був одружений з Володимирою Юськевич. Помер 13 грудня 1991 р. у м. Галичі[375] Івано-Франківської області.

---

[365] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 145.

[366] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 252.

[367] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 274.

[368] УПА-Захід. Наказ ч. 20 від 15 серпня 1946. – Арк. 2 // Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 29. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/10099/

[369] Літопис УПА. Основна серія: Група УПА "Говерля". Книга друга: спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру. – Т. 19. – Торонто–Львів, 1992. – С. 157.

[370] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 106–107.

[371] Літопис УПА. Основна серія: Група УПА "Говерля". Книга друга: спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру. – Т. 19. – Торонто–Львів, 1992. – С. 140.

[372] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 107.

[373] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 19. – Торонто–Львів, 1992. – С. 164.

[374] Содоль П. Українська Повстанча Армія 1943–1949. Довідник ІІ. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 107.

[375] Літопис УПА. Оновна серія. – Т. 19. – Торонто–Львів, 1992. – С. 141.

«Шабля» – Мулик Петро
(1922 – 1 жовтня 1947)

Народився в Тернопільській області[376]. У 1944 р. закінчив старшинську школу «Олені» у званні старший вістун[377]. Восени 1945 р. призначений командиром сотні «Зелені» куреня «Бескид»[378]. Влітку–восени 1946 р. – командир сотні «Гуцули» в званні старшого булавного[379]. Поручник УПА[380]. Загинув у с. Братишеві Тлумацького району[381].

«Шум»
(? – 20 березня 1945)

Вірогідно, народився в сім'ї священика. Закінчив Станиславівську українську гімназію[382]. Влітку 1944 р. сформував сотню «Лебеді» яка ввійшла до куреня «Гамалії» групи «Чорний Ліс». У листопаді цього ж року сотня була приєднана до куреня «Смертоносці»[383]. Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з датою 1 лютого 1945 р.[384]. Героїчно загинув у бою з відділами НКВС біля с. Лесівка Богородчанського району[385]. Похований на старому цвинтарі в смт. Богородчани[386]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання поручника з дня 21 березня 1945 р.[387] (посмертно).

---

[376] Реабілітовані історією. Івано-Франківська область: У двох книгах. – Книга друга / Упорядник, автор передмови Л. Вардзарук. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 917.

[377] ЦДАГОУ – Ф. 1. – Оп. 23. – Спр. 4974. – Арк. 139.

[378] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С.203.

[379] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 205.

[380] Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – Торонто, 1978. – С. 192.

[381] Арсенич П. Діяльність УПА та збройного підпілля ОУН на Прикарпатті. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 182.

[382] Момот В. Сповідь «Невмирущого». – Львів, 2004. – С. 43–44.

[383] ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 126.

[384] Там само. – Арк. 203.

[385] Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака – «Ворона». – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 15. – Торонто–Львів, 2011. – С. 71.

[386] Стежками Української Повстанської Армії / упорядники Гандзюк Р., Мельник Г., Федорак В., Федунків З. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 68.

[387] Літопис УПА. Нова серія. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 276.

«Явір» – Петраш Михайло Карлович
(1922 – 30 червня 1946)

Народився у с. Тязів[388] Тисменицького району в селянській сім'ї. В юнацькі роки був членом спортивного товариства «Сокіл» та просвітницько-культурного товариства «Просвіта». Наприкінці 1941 р. вступив в ОУН[389]. У грудні 1941 р., за розпорядженням ОУН, вступив в Українську допоміжну поліцію. Через деякий час був призначений командиром відділу поліції, що охороняв залізничний міст через річку Бистриця-Солотвинська. 15 листопада 1943 р. переходить зі своїм поліційним відділом до лав УНС в Чорний Ліс[390]. Деякий час виконував функції ройового у інтендантському відділі командира «Сірка»[391]. У липні 1944 р. призначений чотовим сотні «Стріла» командира Петра Мельника – «Хмари»[392]. В січні 1945 р. призначений командиром сотні «Стріла» куреня «Дзвони» ТВ 22 УПА у званні старшого вістуна[393]. Влітку 1945 р. одружився з повстанською розвідницею Варварою Маланюк – «Русалкою», родом з с. Павлівки[394] Тисменицького району Івано-Франківської області. Наказом ГВШ УПА ч. 3/45 від 10 жовтня 1945 р. підвищений до звання

---

[388] Реабілітовані історією. Івано-Франківська область: У двох книгах. – Книга друга / Упорядник, автор передмови Л. Вардзарук. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 930.

[389] Бойчук З. Михайло Петраш – сотенний УПА «Явір» // Криця. – 2002. – 6 липня. – С. 3.

[390] Когуч Б., Сас О. Нариси з історії села Павельче (Павлівки). – Івано-Франківськ, 1998. – С. 98.

[391] Бойчук З. Михайло Петраш – сотенний УПА «Явір» // Криця. – 2002. – 6 липня. – С. 3.

[392] П. Хмара. В огні повстання. 1943–1945. – 1949. – С. 73.

[393] Бойчук З. Михайло Петраш – сотенний УПА «Явір» // Криця. – 2002. – 6 липня. – С.3.

[394] Когуч Б., Сас О. Нариси з історії села Павельче (Павлівки). – Івано-Франківськ, 1998. – С. 98.

хорунжого з дня 31 серпня 1945 р.[395]. Наказом ГВШ УПА ч. 1/46 від 15 лютого 1946 р. підвищений до звання поручника з дня 22 січня 1946 р.[396]. Наказом КВШ УПА ч. 20 від 15 серпня 1946 р. відзначений Бронзовим Хрестом Бойової Заслуги з датою 15 червня 1946 р.[397]. Загинув у сутичці зі спецгрупою МДБ в урочищі Тязівське поле. Похований у с. Павлівка Тисменицького району[398] Івано-Франківської області.

---

[395] ГДА СБУ – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60 – Арк. 240.

[396] Літопис УПА. Нова серія: Життя і боротьба генерала "Тараса Чупринки" (1907–1950). Документи і матеріали. – Т. 10. – Київ–Торонто, 2007. – С. 275.

[397] УПА-Захід. Наказ ч. 20 від 15 серпня 1946. – Арк. 2 // Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Т. 29. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/10099/

[398] Когуч Б., Сас О. Нариси з історії села Павельче (Павлівки). – Івано-Франківськ, 1998. – С. 99.

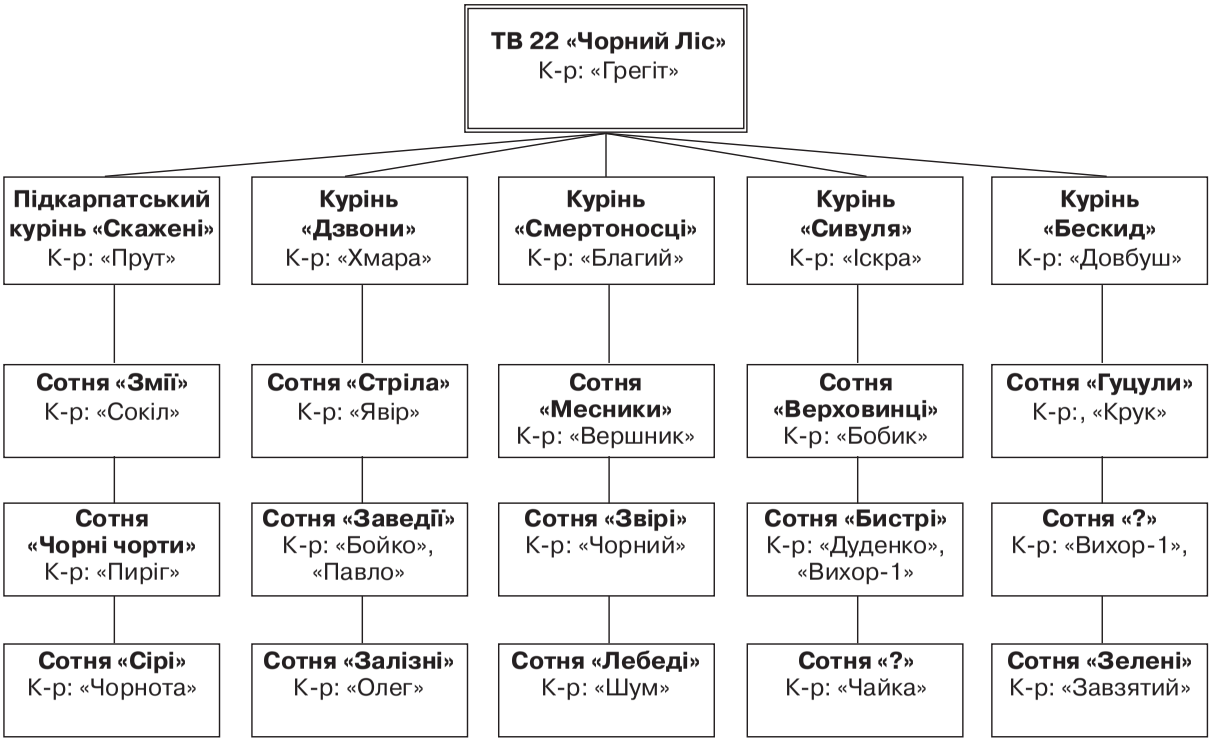

Структура ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА на час утворення (січень 1945 року)

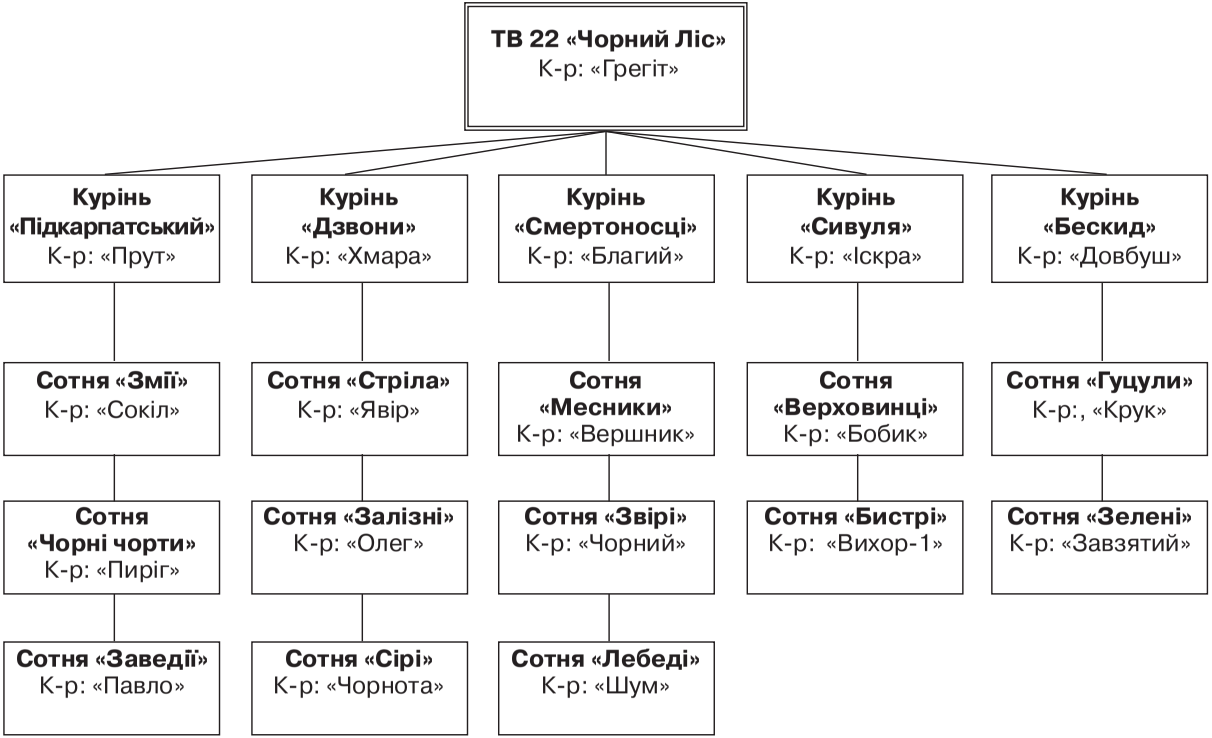

Структура ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА на лютий – березень 1945 року

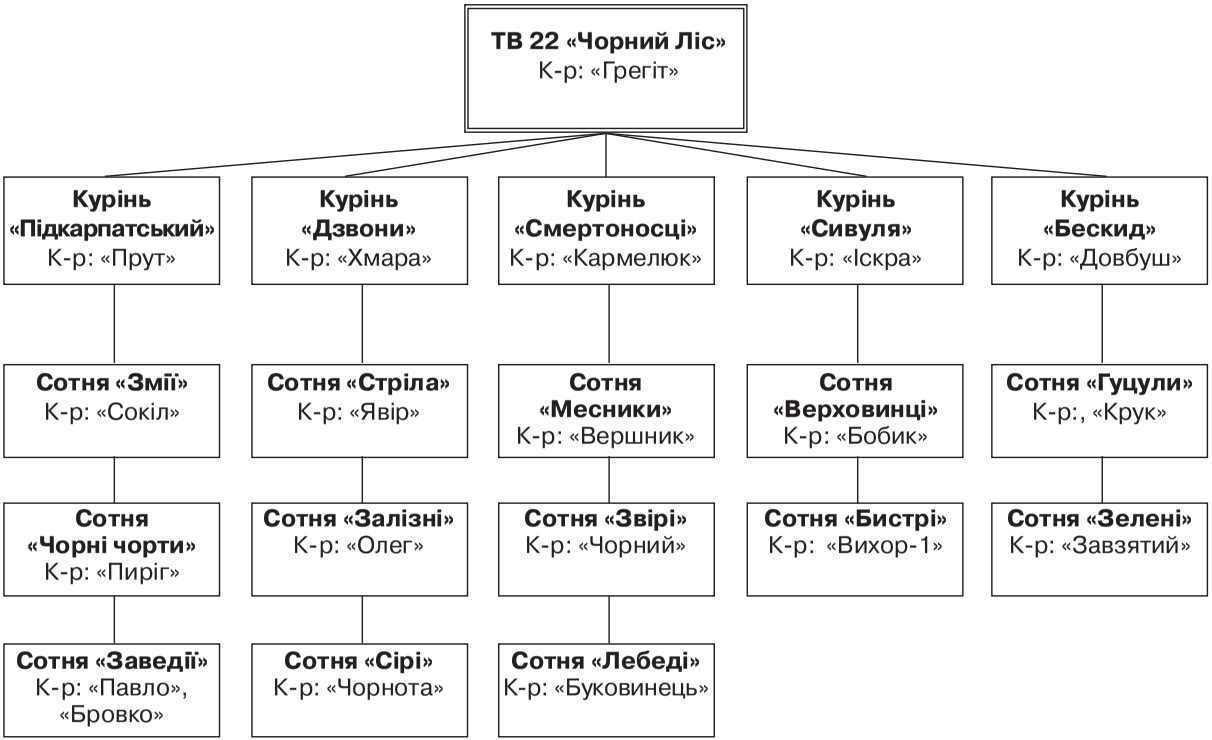

Структура ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА на квітень 1945 року

Структура ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА на травень 1945 – серпень 1947 рр.

КОМАНДИРИ ПІДВІДДІЛІВ (ЧОТ) ТВ 22 «ЧОРНИЙ ЛІС»

1. **«Базик»** (Шпільчак Василь) – чот. сотні «Месники»
2. **«Бей»** (Пташник Євген) – чот. сотні «Змії»
3. **«Бистроокий»** – чот. сотні «Звірі»
4. **«Богун»** (Балан Іван?) – чот. сотні «Заведії»
5. **«Бородатий»** (Ковальчук Василь) – чот. сотні «Змії»
6. **«Буйтур»** – чот. сотні «Верховинці»
7. **«Бульба»** (Феденько Іван?) – чот. сотні «Залізні»
8. **«Вихор»** (Загайний Михайло) – чот. сотні «Сірі»
9. **«Ворон»** (Катамай Микола?) – чот. сотні «Лебеді»
10. **«Ґонта»** (Д. М.) – чот. сотні «Месники»
11. **«Ґонта-2»** (Петрук Михайло?) – чот. сотні «Чорні чорти»
12. **«Гордий»** – чот. сотні «Залізні»
13. **«Горівка»** (Чорній Василь) – чот. сотні «Залізні»
14. **«Горлоріз»** – чот. сотні «Лебеді»
15. **«Грім»** (Шпільчак Василь) – чот. сотні «Змії»
16. **«Грубий»** (Ящук Іван) – чот. сотні «?»
17. **«Деркач»** (Зеленчук Михайло) – чот. сотні «Гуцули»
18. **«Довбуш»** – чот. сотні «Змії»
19. **«Дорош»** (Довган Михайло) – чот. сотні «Лебеді»
20. **«Заєць»** (Попадинець Віктор) – чот. сотні «Месники» (?)
21. **«Зір»** (Салига Василь) – чот. сотні «?» куреня «Смертоносці»
22. **«Ігор»** (Завгородний Михайло) – чот. сотні «Сірі»
23. **«Іскра»** (Казієвич Богдан) – чот. сотні «Бистрі»
24. **«Їжак»** (Карабин Степан) – чот. сотні «Стріла»
25. **«Калина»** (Семенців Степан) – чот. сотні «?» куреня «Сивуля»
26. **«Камінь»** – чот. сотні «?» куреня «Смертоносці»
27. **«Карпенко»** – чот. сотні «Сірі»
28. **«Кир»** (Найдич Дмитро) – чот. сотні «Сірі»
29. **«Коник»** (Посацький Володимир) – чот. сотні «Змії»
30. **«Корч»** (Владика Микола) – чот. сотні «?»
31. **«Кочубей»** (Мартинюк Антін) – чот. сотні «Чорні чорти»
32. **«Кравченко»** – чот. сотні «Змії»
33. **«Кривейко»** – чот. сотні «Залізні»
34. **«Кривоніс»** (Гуменний Іван) – чот. сотні «Лебеді»
35. **«Кривоніс»** (Романович Василь) – чот. сотні «Сірі»
36. **«Крига»** (Трач Мирон) – чот. сотні «Лебеді»
37. **«Крук»** (Іванилюк Василь) – чот. сотні «Лебеді» або «Залізні»
38. **«Кузьма»** – чот. сотні «Заведії»

39. **«Кучерявий»** – чот. сотні «Звірі»
40. **«Лев»** (Романів Андрій) – чот. сотні «Лебеді»
41. **«Левко»** – чот. сотні «Залізні»
42. **«Лис»** – чот. сотні «Залізні»
43. **«Лютий»** (Кушнірик Василь) – чот. сотні «Залізні»
44. **«Миш»** (Іванишин Федір) – чот. сотні «Лебеді»
45. **«Морозенко»** – чот. сотні «Заведії»
46. **«Наливайко»** (Ковальчук Михайло) – чот. сотні «Заведії»
47. **«Невмирущий»** (Нестерук Іван) – чот. сотні «Залізні»
48. **«Недобитий»** – чот. сотні «Залізні»
49. **«Нечай»** (Ференцюк Олекса) – чот. сотні «?» куреня «Сивуля»
50. **«Орел»** (Романишин Микола) – чот. сотні «Чорні чорти»
51. **«Орлиця»** (М. М.) – чот. сотні «Месники»
52. **«Осаул»** (Волосянко Василь) – чот. сотні «Чорні чорти»
53. **«Остап»** (Нагнибіда Роман) – чот. сотні «Стріла»
54. **«Пісня»** (? Теодор) – чот. сотні «Стріла»
55. **«Рибак»** (Гойсан Василь) – чот. куреня «Смертоносці»
56. **«Річка»** (Тачинський Йосип) – чот. сотні «Месники»
57. **«Сагайдачний»** (Гап'як Дмитро) – чот. сотні «Лебеді» або «Залізні»
58. **«Садовий»** – чот. сотні «Звірі»
59. **«Сергій»** – чот. сотні «Месники»
60. **«Сич»** (Дейчаківський Антон) – чот. сотні «Стріла»
61. **«Снігур»** (Семочко Михайло?) – чот. сотні «Заведії»
62. **«Соловей»** (Розлуцький Михайло?) – чот. сотні «Месники»
63. **«Соломка»** – чот. сотні «Звірі»
64. **«Тугар»** (Бойчук Павло) – чот. сотні «Лебеді»
65. **«Хижий»** (Семаньків Михайло?) – чот. сотні «Стріла»
66. **«Хмара»** (Слободян Петро) – чот. сотні «Заведії»
67. **«Холодний»** (Годованець Василь) – чот. сотні «Бистрі»
68. **«Черник»** (Ґбур Кароль) – чот. сотні «Стріла»
69. **«Черник»** – чот. сотні «Залізні»
70. **«Чорний»** – чот. сотні «Чорні чорти»
71. **«Чорноліс»** – чот. сотні «?» куреня «Сивуля»
72. **«Чумак»** (Іроденко Степан) – чот. сотні «Верховинці»
73. **«Чумак»** (Маланюк Дмитро) – чот. сотні «Залізні»
74. **«Чумак»** (Чугайда Михайло) – чот. сотні «Змії»
75. **«Чорноліс»** (Рев'юк Іван) – чот. сотні «Стріла»
76. **«Шугай»** (Мицько Ярослав) – чот. сотні «Сірі»
77. **«Ярема»** – чот. сотні «Гуцули»
78. **«Ярко»** – чот. сотні «Звірі»

Командир куреня
«Скажені»
Андрусяк Василь – «Різун»
та Станиславівський
обласний провідник ОУН
Мельник Ярослав –
«Роберт».
Літо 1944 р.

Командир ВО 4 «Говерля»
УПА-Захід
Твердохліб Микола – «Грім»
з ад'ютантом
Трачем Богданом – «Юрою».
Весна 1945 р.

Командир сотні «Стріла» Мельник Петро – «Хмара» (*посередині*) з командирами Групи «Чорний Ліс». 1944–1945 рр.

1. Гречанюк Федір – «Бровко»; 2. Гречанюк Онуфрій – «Славко». Інші невідомі. Літо 1944 р.

Командир сотні «Гуцули» Мулик Петро – «Шабля»,
командир сотні «Звірі» Ярицький Степан – «Крамаренко» та
чотовий сотні «Залізні» Кушнірик Василь – «Лютий». 1946 р.

Кузь Володимир – «Руслан», Трач Богдан – «Дунай»,
Пленюк Микола – «Геник».1947 р.

Сидять (зліва направо): невідомий; Кузь Володимир – «Руслан»; Трач Богдан – «Дунай»; Дяченко Михайло – «Гомін»; «Мур». *Стоять: невідомий;* Рогів Дмитро – «Зуб»; невідомий; Драгомирецький Михайло – «Захар»; Байдюк Олексій – «Вернигора»; Чав'як Володимир – «Чорнота». 1947 р.

Командир ВО 4 «Говерля» Твердохліб Микола – «Грім» серед стрільців і старшин куреня «Дзвони» ТВ 22 УПА. *Стоять (зліва направо)*: 2-й – командир сотні «Сірі» Коржак Михайло – «Сапер»; 4-й – бунчужний куреня «Дзвони» Теслюк Михайло – «Богдан»; 6-й – командир сотні «Лебеді» «Мур»; 7-й – командир сотні «Стріла» Пленюк Микола – «Геник»; 8-й – командир куреня «Дзвони» Чав'як Володимир – «Чорнота»; 9-й – к-р ВО 4 Твердохліб Микола – «Грім»; 10-й – к-р ТВ 22 Трач Богдан – «Бодьо»; 13-й – чотовий сотні «Сірі» Найдич Дмитро – «Кир». Весна 1947 р.

Пор. РІЗУН.

ЯК ПЕРЕМАГАТИ.

/Частина перша/.

Повстанцям, що лягли на Полі Слави,
і Тим, що в рядах УПАрмії –
присвячую.

ЧЕРВЕНЬ . . . . . 1945.

Титульна сторінка праці командира ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА Андрусяка Василя – «Різуна» «Як перемагати»

Справа висовку большевиків на [illegible]
с.Лесівку, Вогородч. р-ну та
смерти сот. Вивірки
в дні 9.I.46 р.

Отаманські [illegible]
січень 1946.

ПРОТОКОЛ

Дня 9.I.46. о год. 13.30 хв. коло 100 большевиків з ренеда Богородчани висовчене на с.Лесівку. Вони прийшли в полудне до с.Дубек, задержались тут коло 2 год., а деякі з них ходили по селі й грабували харчі. О год. 14-ій всі ті большевики вибрались в сторону Чорного Лісу. Лісом перейшли над с.Лесівку і зачекали до сумерку. Тоді стрілецьким рядком пішли до Лесівки. Частина їх зайшла до священика та до школи, а решта розбрелись по хатах за харчами, шукаючи головно за горілкою.

Цього самого дня в сусідньому селі Гриківка закватирував о год. 18 курінь Іскри. Стрільці розійшлись на вечерю, виставляючи застави. Сот. Вивірка просив у курінного відпустки на кілька годин, щоби міг піти до Лесівки забрати убрання та білля, що залишив його там попередньо. В дійсності сот. Вивірка йшов до Лесівки на стрічу з дівчиною,- з Грабівки, з якою умовлений був попередньо. Дівчина прийшла з Грабівки до Лесівки до своєї замужньої сестри на вечер. Курінний відпустив його, наказуючи прибути на місце постою найдальше до год. 22 і передав йому ще свій годинник до направи. Сот. Вивірка взяв зі собою двох стрільців, до нього долучив ще куц. Маяк, куц. госп. Мартин, Мартур і Бабій Василь. Всі вони взяли свої з кімнат і пійшли до Лесівки, не знаючи, що туди зайшли большевики. В Лесівці зайшли до господаря Семич Федора, ур. 1916 р., і, залишаючи фіру на дворі, пішли до хати. Сот. Вивірка йшов наперед, а за ним Маяк і інші. Вони відчинили двері та привітались "Добрий вечір". В тій хвилі побачили в хаті большевиків. Один мав вже витягнений ППШ, а другий ППШ. На слова Вивірки "Добрий вечір" большевик вистрілив до сотенного, і він, ранений в груди, впав на землю. Куц. Маяк, побачивши небезпеку, відштовхнув руками другого большевика, що вже намагався стріляти до нього, і почав втікати з хати. Решта стрільців, що йшли за сот. Вивіркою, по перших стрілах залягла. Маяк, втікаючи з хати, кричав до стрільців, що в хаті є большевики. На гук стрілів большевики, що розійшлись були по селі, почали були стріляти зброєю і ракетами та бігти до цієї хати, де почалась стрілянина. На час перших стрілів до сот. Вивірки большевики ранили господиню і дитину. Решта повстанців відступила без втрат. Большевики, що вже збігнися до хати, ви-

Протокол у справі смерті командира сотні куреня «Сивуля» Гусака Василя – «Вивірки»

Відпис.

Справа смерті сот.УПА Грози
і стр.Вишні в с.Кінчаки,
жовтневого р-ну, 3.6.46.

Станиславівщина
червень 46.

ПРОТОКОЛ

Дня 3.6.46. большевики тарнопільської області переводили облаву на ліси в коропецькому р-ні,б.с.Баранів. Рівночасно війська ро нквд жовтневого р-ну перевели облаву на ліс "Глухів" б:с.Кінчаки, що є продовженням лісів Коропеччини. В облаві на ліс Глухів брало участь 50 большевиків. В лісах, що тягнуться від Глухівського ліса в жовт. р-ні в стороні сіл Вишів, Кремидів і Тумир війська ро нквд жовт. р-ну, під ком. оперупол. ро нквд Коваленка поробили застави, числом до 30 чол. б.с.Вишів, Кремидів і Тумир. На цих заставах сиділи большевики навіть групами по 5 чол.. Поперебирані були в різні уніформи: цивільні, німецькі, мадьярські, в мазепинках з тризубами, щоб маскуватися від повстанців. Ті застави тримали большевики через 3 дні. Дітей-пастухів наказували большевик, щоб ті не виговорились перед большевиками про них, та не навели на них больше вищі.

3.6.46. о год.6-ій за моск.часом большевики в лісі Глухів натрапили в гущаках на сплячого сотн.Грозу з трьома стрільцями.Один стрілець стояв на стійці, та большевики тихо та непомітно підійшли до сплячих повстанців з віддалі 10 м. вдарили по них вогнем. Сот.Гроза, прокинувшись, вхопив за зброю, та впав прошитий ворожою кулею. Ройовий Соловій зі стр. Вишнею і Богданом прорвались з окруження та відступили в сторону с.Баранів. В лісі натрапили на большевицьку заставу й тут впав стр.Вишня. Соловея і Богдана переслідували через цілий день. Тіла сот.Грози і стр.Вишні забрали большевики на ро нквд в Жовтнево.

8.6.46.

Протокол у справі смерті командира сотні «Звірі» куреня «Смертоносці» Тарнавського Михайла – «Грози»

Справа: смерти сотен.
Явора на полі між сс.
Павелче - Тязів,
галицького району,
дня 30.6.1946 р.

Станиславівщина

255

ПРОТОКОЛ.

Дня 30 липня 1946 р. сот. Явір, чот. Причепа, і стрільці: Вихор, Вивірка і Вазь, кватирували на полі в корчах під с. Клузів, станиславівського району. Про їхній постій знали Івасюк, його жінка, і зять з родиною 7 осіб. Крім цих знала Мудра Настуня, що ховалася від Бабинського в згаданих господарів і Чернецька Настя, що доносила харчі стрільцям.

Рано дня 30.VI. о год. 9-ій Чернецька Н. принесла снідання і сказала, що в селі спокійно та відійшла, а о год. 12 прислала хлопця Івасюк Остапа, що обіду не винесе, бо в селі в господаря Гриців Дмитра на стриху є кількох большевиків і обсервують терен з далековида.

Півтора години пізніше зять Івасюка приніс обід і розповів свої пережиття в Німеччині. На стійці стояв стр. Вихор і повідомив, що від сторони ріки Бистриці в їх напрям іде 7 большевиків у віддалі 70 м. Сот. Явір не позволив стріляти, а дав наказ відступати. Коли большевики завважили рух і стрільців розпочали погоню. Чот. Причепа зі стрільцями залягає і відкриває вогонь. У тому часі большевики залягли. Повстанці вдаривши побольшевиках, помішані почали відступати в сторону с. Угринова Доль. Коло залізничого шляху Станиславів-Галич чот. Причепа відлучився, а сот. Явір з бунч. Піснею і стрільцями побігли в напрямі с. Тязів через горішний кінець села Ямниця. Там большевики вистрілили 3 зелені ракети, а один большевик сів на коня і повідомив кватируючий гарнізон в с. Ямниця. П'ятьох большевиків з кватируючого гарнізону вийшли на край села і нічого не замітивши вернулися назад на свій постій. Кватируючі большевики в с. Павелче побачивши ракети, вибігли в ту сторону на поле і почали перебігати повстанцям дорогу. На полі за селом Ямницею стрілець Вихор і Вазь відлучилися від сотенного і відступили через ріку Бистрицю в ліс. Сотенний, бунчужний і стр. Вивірка бігли дальше в сторону с. Тязова, сотенний біг позаду у віддалі біля 50 м., не маючи сили дальше бігти перед селом на полі застрілився з пістоля. Бунчужний зі стрільцем перебігли через край села до ліса, а перед вечером подались дальше.

Ранком тіло сот. Явора знайшли на полі. Зброя лежала коло нього, в голові було дві рани, від двох пострілів з пістоля. Зброю селяни заховали, а тіло похоронили на цвинтарі.

Як зізнають ті, що з ним в останній час перебували, сотенний в останньому часі був зрезигнований, з розбитими думками. Мав жаль до Кармелюка і інших верхників. Як він прибув з Чорного ліса до Стінки, то Кармелюк йому заявив, що він немає що в цьому лісі робити, що мусить йти в терен воювати. При відході сотенний заявив, що не дають чоловікові трохи прожити, гонять загрожений терен, хіба прийдеться застрілитись.

Постій, 10.VII.1946 р. / - /

Протокол у справі смерті командира сотні «Стріла» куреня «Дзвони» Петраша Михайла – «Явора»

Могила командира куреня «Смертоносці» Олекси Химинця – «Благого», командира сотні «Лебеді» – «Шума» та бунчужного куреня «Смертоносці» Миколи Білогубки – «Довбуша». смт. Богородчани Івано-Франківської обл.

Пам’ятник командиру куреня «Смертоносці»
Химинцю Олексі – «Благому»
в с. Саджава Богородчанського р-ну Івано-Франківської обл.

Могила командира сотні куреня «Сивуля» Гусака Василя – «Вивірки» в с. Лесівка Богородчанського р-ну Івано-Франківської обл.

Могила командира сотні «Месники» Когуча Павла – «Павла» в с. Павлівка Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл.

ПОКАЖЧИК

«156». *Див.* Гринішак Лука Михайлович
201-ий шуцманшафт батальйон 19, 34, 48, 50
21-ий (Коломийський) ТВ «Гуцульщина». *Див*. УПА, ТВ 21 «Гуцульщина»
22-ий (Станиславівський) ТВ «Чорний Ліс». *Див*. УПА, ТВ 22 «Чорний Ліс»

А

АБГ 32, 47, 49
Андрейчук Іван Федорович («Вихор») 12, 27, 60
Андрусяк Василь Васильович («Грегіт», «Різун», «Різьбяр», «Чорний») 11, 19, 23, 28, 29, 40, 44, 46, 48, 57-60, 63, 68
Андрусяк Євгенія 9, 10
Андрусяк Михайло 11, 49
Арсенич Петро 11, 21, 25, 30, 34, 37, 46, 52, 54

Б

Бабій В. 19, 32
«Базик», чот. *Див.* Шпільчак Василь
Байдюк Олексій («Вернигора») 66
Бакала В. 12, 24
Балан Іван («Богун») 61
Бандера Степан 8
«Бей», чот. *Див.* Пташник Євген
«Бескид», курінь 14, 31, 33, 38, 47, 54, 57-60
Бибик Т. 12
Бистриця-Солотвинська, р. 55
«Бистрі», сотня, вд. 79 ТВ 22 УПА. *Див*. УПА, вд. 79 «Бистрі» ТВ-22
«Бистроокий», чот. 61
Білі Ослави, с. Надвірнянського р-ну 27, 33
Білогубка Микола («Довбуш») 72
Білорусія (Білорусь) 19, 34, 48, 50
«Благий» «, чот., сот., кур. *Див.* Химинець Олексій Семенович
«Бобик», чот., сот., кур., надр. оргреф. *Див.* Яськів Василь Михайлович
Богдан Ярослав («Всеволод Рамзенко») 49
«Богдан», кур. *Див.* Теслюк Михайло
Богородчани, смт. Івано-Франківської обл. 32, 54, 72
Богородчанський, р-н 14, 15, 19, 21, 24, 25, 30, 34, 35, 45, 54, 73, 74
«Богун», рой., чот., сот. *Див.* Ковальчук Федір Онуфрійович
«Богун», чот. 61. *Див. також* Балан Іван
Бода Богдан 11, 48
«Бодьо», к-р ТВ. *Див*. Трач Богдан Іванович
Бойки, хут. с. Манява Богородчанського р-ну 35
«Бойко», сот. *Див.* Орищук Михайло

Бойчук Зіновій 12, 55
Бойчук П. 10
Бойчук Павло («Тугар») 62
«Бородатий», чот. *Див.* Ковальчук Василь
Бортники, с. Тлумацького р-ну 40
Братишів, с. Тлумацького р-ну 54
Брауншвейґ, м. (Німеччина) 19
Брно, м. (Чехія) 53
«Бровко», сот. *Див.* Гречанюк Федір Іванович
«Буйтур», чот. 61
«Буковинець», сот. *Див.* Пленюк Микола Іванович
«Бульба», чот. 61. *Див. також* Феденько Іван
«Бурлака», сот. 7
«Буря». *Див.* Гречанюк Федір Іванович
Буськ, м. Львівської обл. 32

В

Вардзарук Лук'ян 10, 20, 28, 33, 47, 54, 55
Вацик Павло Іванович («Прут», «Дмитро») 10, 12, 44, 45, 57-60
«Веркшуц» 19, 38
«Вернигора». *Див.* Байдюк Олексій
«Верх». *Див.* Мельник Петро Васильович
Верхній Майдан, с. Надвірнянського р-ну 50
«Верховинці», сотня 20, 26, 31, 57, 58-62
«Вершник», чот., сот. *Див.* Мостицький Богдан Іванович
«Вивірка», чот., сот. *Див.* Гусак Василь Васильович
«Вихор І» («Вихор-1»), чот., сот. *Див.* Микитишин Федір Іванович
«Вихор», рой., чот., сот. *Див.* Андрейчук Іван Федорович
«Вихор», чот. *Див.* Загайний Михайло
«Вишня», стр. 30
Відень, м. (Австрія) 53
«Відродження», т-во 19
Військо Польське (ВП) 15, 19, 31, 33, 44, 48, 50
Вікторів, с. Галицького р-ну 21, 41
Владика Микола («Корч») 61
«Вовк», чот., сот. *Див.* Юрцуняк Йосип Петрович
Волосянко Василь («Осаул») 62
«Воля». *Див*. Трач Богдан Іванович
ВОП 29, 46
Воркута, рад. концтабори 53
«Ворон», реф. СБ. *Див.* Сенчак Василь
«Ворон», чот. 61. *Див. також* Катамай Микола
В'ятрович Володимир 7

Г

«Гайдамаки», курінь 26, 34
«Галайда», кущ. 47
Галицький, р-н Івано-Франківської обл. 10, 14, 15, 20, 21, 23, 30, 37, 41, 46, 52
Галич, м. Івано-Франківської обл. 21, 37, 53

Галичина 11, 12
«Гамалії», курінь 42, 54
«Гамалія», сот. *Див.* Гонта Іван
Гандзюк Р. 19, 21, 25, 29-31, 35, 37, 46, 50, 52, 54
Ганцюк Петро 12
Гап'як Дмитро («Сагайдачний») 62
Гаргат Василь («Одчайдух») 10, 25, 42, 43
ГВШ УПА. *Див*. УПА, ГВШ
Генерал-губернаторство 29, 39
«Геник», сот., рай. пров. *Див.* Пленюк Микола Іванович
ГК УПА. *Див*. УПА, ГК
Глибоке, с. Богородчанського р-ну 30
Глухівський, ліс 30
«Говерля», група, ВО 4 УПА. *Див*. УПА, ВО 4 «Говерля»
Годованець Василь («Холодний») 62
Гойсан Василь («Рибак») 62
Головатий М. 36
Гомзяк Ігор 12
«Гомін», пров. *Див.* Дяченко Михайло
Гонта Іван («Гамалія») 42
«Гонта». *Див.* Савчин Василь
«Гордий», чот. 61
«Гордій». *Див.* Катамай Микола Васильович
«Горівка», чот. *Див.* Чорній Василь
Горішній Майдан, с. *Див*. Верхній Майдан, с. Надвірнянського р-ну
«Горлоріз», чот. 61
Городенківський, р-н Івано-Франківської обл. 10
Гостів, с. Тлумацького р-ну 21, 27, 40
Грабівка, с. Калуського р-ну 20, 23, 30, 47
Грабовецький В. 19
«Грегіт», к-р ТВ. *Див.* Андрусяк Василь Васильович
«Грегіт», підст. школа УНС 25
Гречанюк Онуфрій Іванович («Славко») 64
Гречанюк Федір Іванович («Буря», «Бровко») 23, 59, 60, 64
Григораш Ніна («Ореля») 9, 10, 44
Гринішак Лука Михайлович («Довбуш», «СД-5», «156») 12, 16, 31, 58-60
«Грім», к-р ВО. *Див.* Твердохліб Микола
«Грім», чот. *Див.* Шпільчак Василь
«Гроза», чот., сот. *Див.* Тарнавський Михайло Васильович
«Грубий», чот. *Див.* Ящук Іван
Грушка, с. Тлумацького р-ну 27
Гуків, ліс 40
Гуменний Іван («Кривоніс») 61
Гусак Василь Васильович («Вивірка») 14, 25, 60, 69, 74
«Гуцули», сотня, вд. 80 ТВ 22 УПА. *Див*. УПА, вд. 80 «Гуцули» ТВ-22
Гуцульщина 52
«Гуцульщина», ТВ 21 УПА. *Див*. УПА, ТВ 21 «Гуцульщина»

Ґ
Ґбур Кароль («Черник») 62
Ґданськ, м. (Польща) 48
«Ґонта», чот. *Див.* Д. М. («Ґонта»)
«Ґонта-2», чот. 61. *Див. також* Петрук Михайло

Д
Д. М. («Ґонта») 61
Дегова, с. Рогатинського р-ну 12
Дейчаківський Антон («Сич») 62
Дейчаківський Ігор 11, 43
Дем'ян Григорій 7
«Деркач», чот. *Див.* Зеленчук Михайло
«Дзвони», курінь 14, 28, 37, 38, 40, 43, 46, 49, 52, 53, 55, 57-60, 67, 71
Дзюрак Дмитро Васильович («Пиріг») 42, 57-59
«Дмитро». *Див.* Вацик Павло Іванович
«Довбуш», кур., надр. реф. СБ. *Див.* Гринішак Лука Михайлович
«Довбуш», курінь 42
«Довбуш», чот. 61
Довган Михайло («Дорош») 61
Долина, м. Івано-Франківської обл. 12
Долинський, р-н Івано-Франківської обл. 34
Долинщина 26, 48
Донбас 27
«Дорош», чот. *Див.* Довган Михайло
«Дорош». *Див.* Ярицький Степан Дмитрович
Драбчук Іван 12
Драгомирецький Михайло («Захар») 66
Дрогобич, м. Львівської обл. 11, 12, 27, 29
«Дружинники», сотня 36, 51
«Дружинники-2», сотня 36, 51
Дубівці, с. Галицького р-ну 37, 46
«Дуденко», сот. *Див.* Пахолків Святослав Іванович
ДУН 15, 19, 29, 34, 48, 50
«Дунай», к-р ТВ, окр. пров. *Див*. Трач Богдан Іванович
Дяченко Михайло («Гомін») 66

Е
Енкаведисти. *Див.* НКВС

Є
Єгрешій Олег 11
Єзупіль, смт. Тисменицького р-ну 30

Ж
Житомирщина 42
Жовтневий (Єзупільський), р-н Станіславської обл. (тепер в скл. Тисменицького і Галицького р-нів Івано-Франківської обл.) 14, 30

З
Забережжя, с. Богородчанського р-ну 23
Забілий Руслан 9, 19, 28, 29, 32, 34, 40, 44, 49

Завгородний Михайло («Ігор») 61
«Заведії», сотня, вд. 70 ТВ 22 УПА. *Див*. УПА, вд. 70« Заведії» ТВ-22
«Завзятий», рой., чот., сот. *Див.* Свідрук Микола Михайлович
Загайний Михайло («Вихор») 61
«Заєць», чот. *Див.* Попадинець Віктор
Закарпаття 31
«Залізні», вд. 76 ТВ 22 УПА. *Див*. УПА, вд. 76 «Залізні» ТВ-22
Занога, урочище 21
Запорізька, обл. 15
«Запорожець», чот., сот. *Див.* Петро («Запорожець»)
Заріччя, с. Надвірнянського р-ну 44
«Захар». *Див.* Драгомирецький Михайло
Захарова М. 12, 19
Захід 53
Західна Україна. *Див*. Україна, Західна
Зварчук О. 12, 23, 27, 31-33, 38, 44, 45, 48, 50
Зварчук Олександра 12
«Звірі», сотня, вд. 75 ТВ 22 УПА. *Див*. УПА, вд. 75 «Звірі» ТВ-22
Зелена, с. Надвірнянського р-ну 31, 47
«Зелені», сотня, вд. 80А ТВ 22 УПА. *Див*. УПА, вд. 80А «Зелені» ТВ-22
Зеленчук Михайло («Деркач») 61
Зібранівка, с. Снятинського р-ну 46
«Зір», чот. *Див.* Салига Василь
«Змії», сотня, вд. 69 ТВ 22 УПА. *Див*. УПА, вд. 69« Змії» ТВ-22
«Зуб». *Див.* Рогів Дмитро
ЗЧ ОУН. *Див*. ОУН, ЗЧ

І

Іванилюк Василь («Крук») 61
Іванишин Федір («Миш») 62
Івано-Франківськ, м. 9-12, 15, 19-21, 23, 25-38, 40, 41, 43-48, 50-56, 72-74
Івано-Франківська, обл. 8, 10, 14, 15, 20, 28, 32-34, 43, 47, 54-56
«Ігор», чот. *Див.* Завгородний Михайло
«Ігор». *Див.* Оленюк Михайло Іванович
Іроденко Степан («Чумак») 62
«Іскра», сот., кур. 12, 26, 31, 34, 35, 57- 60
«Іскра», чот. *Див.* Казієвич Богдан
Іщук Олександр 32, 49

Ї

«Їжак», чот. *Див.* Карабин Степан

К

Казієвич Богдан («Іскра») 61
«Калина», чот. *Див.* Семенців Степан
Калуський, р-н 15, 20, 30, 39, 47

Калуш, м. Івано-Франківської обл. 11, 39
Калущина 39
Камінна, с. Надвірнянського р-ну 48
«Камінь», чот. 61
Карабин Степан («Їжак») 61
«Кармелюк», сот. *Див.* Ярицький Степан Дмитрович
«Кармелюк», сот., кур. *Див.* Трач Христофор Йосипович
Карпати, г. 36
Карпатська група УПА «Говерля». *Див*. УПА, ВО 4 «Говерля»
Карпатська Січ 31
«Карпенко», чот. 61
Катамай Микола («Ворон») 61
Катамай Микола Васильович («Причепа», «Гордій») 11, 43, 60
Качкан В. 41
КВШ УПА. *Див*. УПА, КВШ
КДБ 9, 53
Київ, м. 7, 9, 10, 20-27, 29, 31-33, 35-37, 41, 42, 45-54, 56
«Кир», чот., сот. *Див.* Найдич Дмитро
Кінчаки Нові, с. Жовтневого р-ну. *Див*. Кінчаки, с. Галицького р-ну
Кінчаки, с. Галицького р-ну 30
Кметюк Іван 10, 12, 32, 38
Княгинин, с. (тепер в скл. м. Івано-Франківськ) 35, 36
Ковальчук Василь («Бородатий») 61
Ковальчук Михайло («Наливайко») 62
Ковальчук Федір Онуфрійович («Богун») 21, 60
Когут Микола 11, 29, 39
Когуч Б. 40, 55, 56
Когуч Іван 11
Когуч Павло Михайлович («Павло», «Пробій») 11, 16, 40, 57-60, 74
Коломийський, р-н Івано-Франківської обл. 14
Коломийщина 49
Коломия, м. Івано-Франківської обл. 11, 41, 49
«Коник», чот. *Див.* Посацький Володимир
Коновалець Євген 19, 46, 52
Коретчук Ярослав 16
Корж Микола Іванович («Сокіл») 16, 46, 57-60
Коржак Михайло Миколайович («Сапер», «Шугай») 12, 16, 46, 60, 67
Коритко Роман 11
«Корч», чот. *Див.* Владика Микола
«Кравченко», чот. 61
Краків, м. (Польща) 39
«Крамаренко», сот., надр. реф. СБ. *Див.* Ярицький Степан Дмитрович
«Кривейко», чот. 61
«Кривоніс», чот. *Див.* Гуменний Іван
«Кривоніс», чот. *Див.* Романович Василь
«Крига», чот. *Див.* Трач Мирон
Кричка, с. Богородчанського р-ну 21

«Крук», сот. *Див.* Федорак Іван Петрович
«Крук», чот. *Див.* Іванилюк Василь
Кузь Володимир («Руслан») 65, 66
«Кузьма», чот. 61
Кулик Роман 12
Курипів, с. Галицького р-ну 23
«Кучерявий», чот. 62
Кушнірик Василь («Лютий») 62, 65

Л

Ланчинський, р-н Станіславської обл. (тепер в скл. Надвірнянського р-ну Івано-Франківської обл.) 14
«Лебеді», сотня, вд. 73 ТВ 22 УПА. *Див*. УПА, вд. 73 «Лебеді» ТВ-22
«Лев», чот. *Див.* Романів Андрій
Левицький С. 34
«Левко», чот. 62
Лесівка, с. Богородчанського р-ну 20, 25, 54, 74
Липове, с. Тисменицького р-ну 49
«Лис», чот. 62
Лисецький, р-н Станіславської обл. (тепер в скл. Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл.) 14
Лоєва, с. Надвірнянського р-ну 32, 49
«Луг», т-во 44
Луганськ, м. 53
Луги, с. Надвірнянського р-ну 38
Лук'янівська, в'язниця 32
«Лютий», чот. *Див.* Кушнірик Василь
Львів, м. 7-9, 11, 19-25, 28-32, 34, 36, 37, 40, 41, 43, 44, 46-49, 53, 54
Львівська, обл. 15, 25, 34, 42, 43

М

М. М. («Орлиця») 62
Маланюк Варвара («Русалка») 55
Маланюк Дмитро («Чумак») 62
Малиновище, полонина 10
Манява, с. Богородчанського р-ну 35
Маркова, с. Богородчанського р-ну 32
Мартинюк Антін («Кочубей») 61
МВС 8, 9, 49
МДБ 8, 9, 32, 46, 47, 49, 56
Мельник Г. 19, 21, 25, 29, 31, 35, 50, 54
Мельник Петро Васильович («Хмара», «Верх», «П-44») 9, 11, 14, 16, 22, 28, 29, 36, 38, 40-42, 43, 46, 48, 49, 52, 53, 55, 57-60, 64
Мельник Ярослав («Роберт») 63
«Месники», сотня, курінь 12, 19, 20, 24, 25, 34, 40, 41, 57, 58-62, 74
Микитишин Федір («Вихор-І») 15, 57-60
Миколаїв, м. Львівської обл. 42, 43
Миколаївський, р-н Львівської обл. 42

Михальчук Петро 12
Мицько Ярослав («Шугай») 62
«Миш», чот. *Див.* Іванишин Федір
Момот Василь («Невмирущий») 10, 19, 24, 34, 47, 54
«Морозенко», сот. 38, 60
«Морозенко», чот. 62
Мостицький Богдан Іванович («Вершник») 24, 57-59
Мулик Петро («Шабля») 54, 60, 65
«Мур», вістун, сот. 38, 39, 60, 66, 67

Н

Нагнибіда Роман («Остап») 62
Надвірна, м. Івано-Франківської обл. 10, 12, 32, 33, 38
Надвірнянський, р-н Івано-Франківської обл. 14, 15, 23, 26, 27, 31-33, 38, 44, 47-50
Надвірнянщина 12, 23, 27, 31-33, 38, 44, 45, 48, 50
«Надрага Олесь». *Див.* Химинець Олексій Семенович
Назавизів, с. Надвірнянського р-ну 50
Найдич Дмитро («Кир») 61, 67
«Наливайко», чот. *Див.* Ковальчук Михайло
«Нахтіґаль», батальйон ДУН 19, 34, 50
«Невмирущий», чот. *Див.* Нестерук Іван
«Невмирущий». *Див.* Момот Василь
«Недобитий», чот 62
Непеляк Є. 26
Нестерук Іван («Невмирущий») 62
«Нечай», чот. *Див.* Ференцюк Олекса
Ніколаєва Наталія 49
Німеччина 19, 27
Німці 29
НКВС 8, 9, 29, 30, 33, 35, 36, 40, 45, 54
НКДБ 8
Нова Гута, с. Тисменицького р-ну 24
Норильські, рад. концтабори 25
Нью-Йорк, м. (США) 11, 19, 20, 22, 28-31, 34, 42, 44, 45, 48, 50-53

О

«Одчайдух». *Див.* Гаргат Василь
«Олег», сот. *Див.* Оленюк Михайло Іванович
«Олега», сотня 11
«Олені», старш. школа УПА 41, 43, 54
«Олені-1», старш. школа УПА 22, 32, 40
«Олені-2», старш. школа УПА 22
Оленюк Михайло Іванович («Олег», «Ігор») 11, 39, 57-60
«Орел», чот. *Див.* Романишин Микола
«Ореля». *Див.* Григораш Ніна
Орищук Михайло («Бойко») 20, 41, 57
«Орлиця», чот. *Див.* М. М. («Орлиця»)
«Осаул», чот. *Див.* Волосянко Василь

«Остап», чот. *Див.* Нагнибіда Роман
Остриня, с. Тлумацького р-ну 52
Острів, с. Галицького р-ну 23
Отинійський, р-н Станіславської обл. (тепер в скл. Коломийського р-ну Івано-Франківської обл.) 14
ОУН 9-11, 14, 16, 19, 21-28, 31, 32, 34, 36, 37, 39-42, 44, 46-52, 54, 55, 63
ОУН, Богородчанський РП 47
ОУН, Єзупільський РП 46
ОУН, ЗЧ 43
ОУН, Коломийський ОП 29, 49
ОУН, Лисецький РП 24, 47
ОУН, Надвірнянський НП 21, 32, 49
ОУН, Надвірнянський ПП 31, 44
ОУН, Надвірнянський РП 26, 31
ОУН, ПГ 42
ОУН, СБ 16, 32-34, 36, 37
ОУН, Снятинський ПП 29
ОУН, Станиславівський НП 41
ОУН, Станиславівський обл. П 63
ОУН, Станиславівський ОП 9, 14, 21-23, 41, 49
ОУН, Тисменицький РП 37
ОУН, Тлумацький НП 36, 37, 52
ОУН, Юнацтво 42, 46

П

«П-44». *Див.* Мельник Петро Васильович
Павелче (Павельче), с. *Див.* Павлівка, с. Тисменицького р-ну
«Павла», сотня 12
Павлівка, с. Тисменицького р-ну 40, 55, 56, 74
«Павло», сот., надр. пров. *Див.* Когуч Павло Михайлович
«Партизан». *Див.* Пленюк Микола Іванович
Пахолків Святослав Іванович («Дуденко») 32, 57
Пациків, с. *Див.* Підлісся, с. Тисменицького р-ну
Перемищина 36, 51
Перерісль, с. Надвірнянського р-ну 26
Петер Костянтин Кирилович («Сокіл») 11, 36
Петраш Михайло Карлович («Явір») 12, 55, 57-60, 71
Петраш О. 35, 36
Петро («Запорожець») 34
Петрук Михайло («Ґонта-2») 61
«Пиріг», сот. *Див.* Дзюрак Дмитро Васильович
«Підкарпатський», курінь УПА 12, 14, 23, 34, 38, 42, 44, 58-60
Підлісся, с. Тисменицького р-ну 39, 45
Підпечари, с Тисменицького р-ну 28
«Пісня», чот. *Див.* Теодор («Пісня»)
«Пласт», скаут. орг. 19, 23, 40, 48
Пленюк Микола Іванович («Буковинець», «Геник», «Партизан») 12, 16, 23, 24, 59, 60, 65, 67
Пнів'я-Білозорина (тепер с. Пнів), с. Надвірнянського р-ну 38

Погар, г. 33
Покуття 40
Польська поліція 28
Польща 29, 39
Попадинець Віктор («Заєць») 61
Поплавники, с. Галицького р-ну 37
Посацький Володимир («Коник») 61
Посіч, с. Тисменицького р-ну 20, 25, 41
Потічний Петро Й., проф. 12
Похідні групи ОУН. *Див*. ОУН, ПГ
Прага, м. (Чехія) 53
Прикарпаття 7, 9-12, 19, 24-26, 28, 34, 37, 38, 41, 45, 54
«Причепа», сот. *Див.* Катамай Микола Васильович
«Пробій», футб. команда 40
«Пробій». *Див.* Когуч Павло Михайлович
Проданик Дмитро 21, 22, 23, 25, 28, 30, 31, 37, 41, 46-49, 54
«Просвіта», т-во 19, 28, 31, 39, 40, 48, 50, 55
Проскурів, м. *Див.* Хмельницький, м.
«Прут», сот., кур., май. *Див.* Вацик Павло Іванович
Пташинська Г. 42, 43
Пташник Євген («Бей») 61

Р

Радянська армія. *Див*. ЧА
Радянський Союз 53
Радянські партизани 29
«Рамзенко Всеволод». *Див.* Богдан Ярослав
Рев'юк Іван («Чорноліс») 62
«Рибак», чот. *Див.* Гойсан Василь
Рибне, с. Тисменицького р-ну 28, 41
«Рідна Школа», т-во 43
«Різун», сот. *Див.* Андрусяк Василь Васильович
«Різуна», вд. 29
«Різьбяр». *Див.* Андрусяк Василь Васильович
«Річка», чот. 28. *Див. також* Тачинський Йосип
«Роберт», обл. пров. *Див.* Мельник Ярослав
Рогатинський, р-н Івано-Франківської обл. 10
Рогів Дмитро («Зуб») 66
Розлуцький Михайло («Соловей») 62
«Роланд», батальйон ДУН 29, 48
Романишин Микола («Орел») 62
Романів Андрій («Лев») 62
Романович Василь («Криворіс») 61
Романович О. 21, 27, 40
Росільна, с. Богородчанського р-ну 19
РСЧА. *Див*. ЧА
Рудак Данило Дмитрович («Чорний») 9, 11, 16, 36, 50, 51, 57-60
Румунія 49
«Русалка», розв. *Див.* Маланюк Варвара
«Руслан». *Див.* Кузь Володимир

С

Савчин Василь («Ґонта») 10
Савчук П. 37, 46
«Сагайдачний», чот. *Див.* Гап'як Дмитро
«Сагайдачний», чот., сот. 16, 45, 60
Саджава, с. Богородчанського р-ну 19, 25, 73
Садки, с. Галицького р-ну 30
«Садовий», чот. 62
Салига Василь («Зір») 61
Салига Йосип («Сорока») 9
Салига Наталія 9, 11, 50, 51
«Сапер», чот., сот., рай. пров. *Див.* Коржак Михайло Миколайович
Сас О. 40, 55, 56
СБ ОУН. *Див*. ОУН, СБ
Свідрук Микола Михайлович («Завзятий») 33, 57-60
«СД-5». *Див.* Гринішак Лука Михайлович
Семаківці (тепер у скл. с. Тустань), с. Галицького р-ну 37
Семаньків Михайло («Хижий») 62
Семенців Степан («Калина») 61
Семочко Михайло («Снігур») 62
Сенчак Василь («Ворон») 21-23, 25, 28, 30, 31, 37, 46-49, 54
Сербин Дмитро 12
«Сергій», чот. 62
Сергійчук Володимир 10
Середній Майдан, с. Надвірнянського р-ну 27, 50
«Сивуля», курінь 12, 14, 21, 25, 26, 32, 35, 38, 45, 50, 57-62, 69, 74
«Сич», чот. *Див.* Дейчаківський Антон
«Сірі», сотня, вд. 74 ТВ 22 УПА. *Див*. УПА, вд. 74 «Сірі» ТВ-22
«Сірко», к-р вд. 55
«Сіроманці», сотня 48
«Січ», т-во 31
Сіщук Микола 11, 12, 27
«Скажені», курінь 20, 22, 24, 28, 29, 34, 42, 44, 48, 51, 52, 57, 63
Сколівський, р-н Львівської обл. 34
«Славко». *Див.* Гречанюк Онуфрій Іванович
Слободян Петро («Хмара») 62
«Смертоносці», курінь 14, 20, 21, 24, 25, 27, 30, 34, 36, 37, 40, 41, 51, 54, 57-62, 70, 72, 73
«Снігур», чот. 62. *Див. також* Семочко Михайло
Снятин, м. Івано-Франківської обл. 28, 42, 43
Снятинський, р-н Івано-Франківської обл. 10, 15, 28, 46
Снятинщина 28
Содоль Петро 11, 19, 20, 22, 28-31, 34, 42, 44, 45, 48, 50-52
«Сокіл», пров. ККП. *Див.* Петер Костянтин Кирилович
«Сокіл», т-во 19, 28, 40, 55
«Сокіл», чот., сот., рай. пров. *Див.* Корж Микола Іванович
«Соловей», чот. 62. *Див. також* Розлуцький Михайло
«Соломка», чот. 62
Солотвино, смт. Богородчанського р-ну 35

Солотвинський, р-н Станіславської обл. (тепер в скл. Богородчаського р-ну Івано-Франківської обл.) 14
«Сорока». *Див.* Салига Йосип
Станиславів, м. *Див.* Івано-Франківськ, м.
Станиславівська округа ОУН. *Див*. ОУН, Станиславівський ОП
Станиславівська, сотня 12
Станиславівський ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА. *Див*. УПА, ТВ 22 «Чорний Ліс»
Станиславівський (Станіславський), р-н Станіславської обл. 14, 28
Станиславівщина 11
Станіслав, м. *Див.* Івано-Франківськ, м.
Станіславська, обл. *Див*. Івано-Франківська обл.
Старий Лисець, с. Тисменицького р-ну 42, 43
Старий Мартинів, с. Галицького р-ну 20
Старий Угринів, с. Калуського р-ну 39
Старі Богородчани, с. Богородчанського р-ну 24, 34
Старух Ярослав 19
Стрий, м. Львівської обл. 25
«Стріла», сотня, вд. 72 ТВ 22 УПА. *Див*. УПА, вд. 72 «Стріла» ТВ-22

Т

Тарнавський Михайло Васильович («Гроза») 30, 60, 70
Тачинський Йосип («Річка») 62
Твердохліб Микола («Грім») 22, 63, 67
Теодор («Пісня») 62
Тернопільська, обл. 15, 22, 54
Теслюк Михайло («Богдан») 67
Тимів Іван 11, 40
Тисменицький, р-н Івано-Франківської обл. 10, 14, 15, 20, 24, 25, 28, 30, 35, 39-41, 43, 45, 49, 55, 56, 74
Тисменичани, с. Надвірнянського р-ну 23
Тлумацький, р-н Івано-Франківської обл. 10, 14, 27, 40, 52, 54
Тлумаччина 40
«Толя», аг. НКВС. *Див.* Трач Христофор Йосипович
Торонто, м. (Канада) 8, 9, 19, 20-39, 41-43, 45-54, 56
Трач Богдан Іванович («Бодьо», «Дунай», «Юра», «Воля», «Ю-2/22») 16, 36, 60, 63, 65-67
Трач Мирон («Крига») 61
Трач Христофор Йосипович («Кармелюк») 35, 59, 60
«Трембіта», сотня 26
Триняк Петро Лук'янович («Чайка») 12, 14, 15, 38, 50, 57
«Тугар», чот. *Див.* Бойчук Павло
Тумир, с. Галицького р-ну 46
«Тур», сот. 47
Тустань, с. Галицького р-ну 37, 52
Тязів, с. Тисменицького р-ну 55
Тязівське поле, урочище 56

У

УГВР 49
Угорці 31
Угринів Горішний (тепер Угринів), с. Тисменицького р-ну 43
Україна 8, 11, 25, 29
Україна, Західна 53
Українська Держава. *Див*. УССД
Українська допоміжна поліція (УДП) 15, 19, 22, 24, 35, 36, 39, 41, 44, 51, 55
УНС 15, 20, 22, 24-26, 29, 34, 39, 41, 44, 46, 48, 51, 52, 55
УПА 7-12, 14, 15, 19, 20, 22-25, 28-47, 49-60, 67
УПА, вд. 69« Змії» ТВ-22 19, 22, 29, 40, 44, 46-48, 52, 57-61
УПА, вд. 70« Заведії» ТВ-22 «Заведії» 20, 23, 34, 41, 57-62
УПА, вд. 71 ТВ-22 60
УПА, вд. 72 «Стріла» ТВ-22 24, 43, 48, 55, 57-62, 64, 67, 71
УПА, вд. 73 «Лебеді» ТВ-22 24, 28, 38, 39, 54, 57-62, 67, 72
УПА, вд. 74 «Сірі» ТВ-22 37, 46, 52, 57-61, 67
УПА, вд. 75 «Звірі» ТВ-22 30, 37, 51, 57-62, 65, 70
УПА, вд. 76 «Залізні» ТВ-22 «Залізні», сотня 21, 27, 40, 57-62, 65
УПА, вд. 77 ТВ-22 60
УПА, вд. 78 ТВ-22 60
УПА, вд. 79 «Бистрі» ТВ-22 «Бистрі», сотня 26, 32, 57-62
УПА, вд. 80 «Гуцули» ТВ-22 38, 47, 54, 57-62, 65
УПА, вд. 80А «Зелені» ТВ-22 33, 54, 57-60
УПА, ВО 4 «Говерля» 7-9, 11, 13, 14, 22, 63, 67
УПА, ГВШ 20-24, 26-31, 35-45, 47-52, 56
УПА, ГК 30, 34, 45, 53
УПА, КВШ 21, 26-28, 31, 33, 35-39, 41-43, 45, 47, 48, 52, 54, 56
УПА, ТВ 22 «Чорний Ліс» 7-9, 11-15, 17, 18, 20, 22, 24-26, 28, 29, 31, 34-36, 38, 40, 42, 44, 48, 49, 51, 54, 57-60, 64, 68
УПА-Захід 7, 11, 14, 22, 29, 30, 34, 45, 53, 56, 63
УССД 15, 43

Ф

Феденько Іван («Бульба») 61
Федорак В. 19, 21, 25, 29, 31, 35, 50, 54
Федорак Іван Петрович («Крук») 38, 57-60
Федунків З. 19, 21, 25, 29-31, 35, 37, 46, 50, 52, 54
Ференцюк Олекса («Нечай») 62
Франко Іван 19
Фрасуляк Степан («Хмель») 9, 19, 28, 32, 34, 40, 44, 49

Х

«Хижий», чот. 62. *Див. також* Семаньків Михайло
Химинець Микола Семенович 19

Химинець Олексій Семенович («Благий», «Олесь Надрага») 12, 14, 15, 19, 57, 58, 72, 73
«Хмара», сот., кур., надр. пров. *Див.* Мельник Петро Васильович
«Хмара», чот. *Див.* Слободян Петро
«Хмель». *Див.* Фрасуляк Степан
Хмельницька, обл. 34
Хмельницький, м. 34
Холмщина 19
«Холодний», чот. *Див.* Годованець Василь
Хриплин, с. Тисменицького р-ну 32

Ч

ЧА 15, 29, 34
Чав'як Володимир Іванович («Чорнота») 9, 52, 57-60, 66, 67
«Чайка», чот., сот. *Див.* Триняк Петро Лук'янович
Черлена, р. 34
«Черник», сот 36, 51
«Черник», чот. 62. *Див. також* Ґбур Кароль
Чеська жандармерія 53
Чехія 53
Чорний Ліс, ліс 9, 10, 20, 25, 29, 30, 36, 41, 43, 45, 47, 50-52, 55
«Чорний Ліс», підп. в-ня 8, 18
«Чорний Ліс», ТВ 22 УПА. *Див.* УПА, ТВ 22 «Чорний Ліс»
Чорний Потік, с. Коломийського р-ну 33
«Чорний», сот., кур., надр. оргреф. *Див.* Рудак Данило
«Чорний», чот. 62
«Чорний». *Див.* Андрусяк Василь Васильович
Чорні Ослави, с. Надвірнянського р-ну 33
«Чорні чорти», сотня, курінь 19, 38, 42, 46, 52, 57-62
Чорній Василь («Горівка») 61
«Чорноліс», чот. 62. *Див.також* Рев'юк Іван
«Чорнота», рой., сот., кур. *Див.* Чав'як Володимир Іванович
Чортківський, р-н Тернопільської обл. 22
Чугайда Михайло («Чумак») 62
«Чумак», чот. *Див.* Маланюк Дмитро
Чумак», чот. *Див.* Іроденко Степан
«Чумак», чот. *Див.* Чугайда Михайло
«Чупринка Тарас», ген. *Див.* Шухевич Роман

Ш

«Шабля», сот. *Див.* Мулик Петро
Шпільчак Василь («Базик») 61
Шпільчак Василь («Грім») 61
«Шрам», к-р 43
«Шугай», чот. *Див.* Мицько Ярослав
«Шугай». *Див.* Коржак Михайло Миколайович
«Шум», сот. 12, 54, 57, 58, 72
Шухевич Роман («Тарас Чупринка») 56

Ю
«Ю-2/22». *Див*. Трач Богдан Іванович
«Юнаки», мол. гурток 41
Юнацтво ОУН. *Див*. ОУН, Юнацтво
«Юра», ад'ютант. *Див*. Трач Богдан Іванович
Юрцуняк Йосип (Осип) Петрович («Вовк») 12, 15, 28, 60
Юськевич Володимира 53

Я
Яблунька, с. Богородчанського р-ну 45
«Явір», чот., сот. *Див.* Петраш Михайло Карлович
Ягільниця, с. Чортківського р-ну Тернопільської обл. 22
Ямниця, с. Тисменицького р-ну 35, 36, 43
«Ярема», чот. 62
Яремчанський, р-н Станіславської обл. (тепер Яремчанська міськрада Івано-Франківської обл.) 14
Ярицький Степан Дмитрович («Крамаренко», «Дорош», «Кармелюк») 16, 37, 60, 65
«Ярко», чот. 62
«Ясмін» 12
Яськів Василь Михайлович («Бобик») 16, 20, 45, 58, 59, 60
Ящук Іван («Грубий») 61

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ ТА АБРЕВІАТУР

АБГ – агентурно-бойова група
Арк. – аркуш
ВВ – внутрішні війська
ВМП – вища міра покарання
ВО – військова округа
ВОП – відділ особливого призначення
ГВШ – Головний військовий штаб
ГДА СБУ – Галузевий державний архів Служби безпеки України
ГК УПА – Головна Команда Української Повстанської Армії
ДАІФО – Державний архів Івано-Франківської області
ДУН – Дружини українських націоналістів
ім. – імені
ІММСБ – Історико-меморіальний музей Степана Бандери
ІФОМВБСБ – Івано-Франківський обласний музей визвольної боротьби ім. С. Бандери
КВ. – книга вступу
КВШ – Крайовий військовий штаб
КДБ – Комітет державної безпеки
Кн. – книга
м. – місто
МДБ – Міністерство державної безпеки
НДФ – науково-допоміжний фонд
НКВС – Народний комісаріат внутрішніх справ
Оп. – опис
ОУН – Організація Українських Націоналістів
ОФ. – основний фонд
р. – рік
РВ – районний відділ
рр. – роки
РСЧА – Робітничо-селянська Червона армія
с. – село
С. – сторінка
СБ – Служба безпеки
смт. – селище міського типу
Спр. – справа
сс. – села
Т. – том
ТВ – Тактичний відтинок
УГВР – Українська Головна Визвольна Рада
УДП – Українська допоміжна поліція
УМВС – Управління Міністерства внутрішніх справ
УМДБ – Управління Міністерства державної безпеки
УНС – Українська народна самооборона
УПА – Українська Повстанська Армія
ур. – урочище
Ф. – фонд
х. – хутір
ЦДАГОУ – Центральний державний архів громадських організацій України
ЦДВР – Центр досліджень визвольного руху

ПЕРЕЛІК ФОТОГРАФІЙ ТА ІЛЮСТРАЦІЙ

1. ТВ 22 «Чорний Ліс» ВО 4 «Говерля» 13
2. Титульна сторінка підпільного часопису «Чорний Ліс», видаваного Командою Станиславівського ТВ 22 УПА «Чорний Ліс» у 1947–1950 рр. 18
3. «Благий», «Олесь Надрага» – Химинець Олексій Семенович 19
4. «Богун» – Ковальчук Федір Онуфрійович 21
5. «Бодьо», «Дунай», «Юра», «Воля», «Ю-2/22» – Трач Богдан Іванович. 22
6. «Буря», «Бровко» – Гречанюк Федір Іванович 23
7. «Буковинець», «Геник», «Партизан» – Пленюк Микола Іванович. 24
8. «Вихор І» – Микитишин Федір Іванович 26
9. «Вихор» – Андрейчук Іван Федорович 27
10. «Грегіт», «Різун», «Різьбяр», «Чорний» – Андрусяк Василь Васильович 29
11. «Довбуш», «СД-5», «156» – Гринішак Лука Михайлович. . .31
12. «Дуденко» – Пахолків Святослав Іванович. 32
13. «Завзятий» – Свідрук Микола Михайлович 33
14. «Іскра» (посмертне фото) 35
15. «Кармелюк» – Трач Христофор Йосипович 35
16. «Крамаренко», «Дорош», «Кармелюк» – Ярицький Степан Дмитрович 37
17. «Крук» – Федорак Іван Петрович 38
18. «Мур» 39
19. «Олег», «Ігор» – Оленюк Михайло Іванович 39
20. «Павло», «Пробій» – Когуч Павло Михайлович 41
21. «Пиріг» – Дзюрак Дмитро Васильович 42
22. «Прут», «Дмитро» – Вацик Павло Іванович. 44
23. «Сапер», «Шугай» – Коржак Михайло Миколайович 46
24. «Сокіл» – Корж Микола Іванович 47
25. «Хмара», «Верх», «П-44» – Мельник Петро Васильович. . .48
26. «Чорний» – Рудак Данило Дмитрович. 51
27. «Чорнота» – Чав’як Володимир Іванович 52
28. «Шабля» – Мулик Петро 54
29. «Явір» – Петраш Михайло Карлович 55
30. Структура ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА на час утворення (січень 1945 року) 57

31. Структура ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА на лютий – березень 1945 року. 58
32. Структура ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА на квітень 1945 року . . .59
33. Структура ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА на травень 1945 – серпень 1947 рр. 60
34. Командир куреня «Скажені» Андрусяк Василь – «Різун» та Станиславівський обласний провідник ОУН Мельник Ярослав – «Роберт». Літо 1944 р. 63
35. Командир ВО 4 «Говерля» УПА-Захід Твердохліб Микола – «Грім» з ад'ютантом Трачем Богданом – «Юрою». Весна 1945 р. 63
36. Командир сотні «Стріла» Мельник Петро – «Хмара» (*посередині*) з командирами Групи «Чорний Ліс». 1944–1945 рр. 64
37. 1. Гречанюк Федір – «Бровко»; 2. Гречанюк Онуфрій – «Славко». Інші невідомі. Літо 1944 р. 64
38. Командир сотні «Гуцули» Мулик Петро – «Шабля», командир сотні «Звірі» Ярицький Степан – «Крамаренко» та чотовий сотні «Залізні» Кушнірик Василь – «Лютий». 1946 р. 65
39. Кузь Володимир – «Руслан», Трач Богдан – «Дунай», Пленюк Микола – «Геник».1947 р. 65
40. Сидять (зліва направо): невідомий; Кузь Володимир – «Руслан»; Трач Богдан – «Дунай»; Дяченко Михайло – «Гомін»; «Мур». *Стоять: невідомий;* Рогів Дмитро – «Зуб»; невідомий; Драгомирецький Михайло – «Захар»; Байдюк Олексій – «Вернигора»; Чав'як Володимир – «Чорнота». 1947 р. 66
41. Командир ВО 4 «Говерля» Твердохліб Микола – «Грім» серед стрільців і старшин куреня «Дзвони» ТВ 22 УПА. *Стоять (зліва направо)*: 2-й – командир сотні «Сірі» Коржак Михайло – «Сапер»; 4-й – бунчужний куреня «Дзвони» Теслюк Михайло – «Богдан»; 6-й – командир сотні «Лебеді» «Мур»; 7-й – командир сотні «Стріла» Пленюк Микола – «Геник»; 8-й – командир куреня «Дзвони» Чав'як Володимир – «Чорнота»; 9-й – к-р ВО 4 Твердохліб Микола – «Грім»; 10-й – к-р ТВ 22 Трач Богдан – «Бодьо»; 13-й – чотовий сотні «Сірі» Найдич Дмитро – «Кир». Весна 1947 р. 67

42. Титульна сторінка праці командира ТВ 22 «Чорний Ліс» УПА Андрусяка Василя – «Різуна» «Як перемагати» 68
43. Протокол у справі смерті командира сотні куреня «Сивуля» Гусака Василя – «Вивірки» 69
44. Протокол у справі смерті командира сотні «Звірі» куреня «Смертоносці» Тарнавського Михайла – «Грози» . . . 70
45. Протокол у справі смерті командира сотні «Стріла» куреня «Дзвони» Петраша Михайла – «Явора» 71
46. Могила командира куреня «Смертоносці» Олекси Химинця – «Благого», командира сотні «Лебеді» – «Шума» та бунчужного куреня «Смертоносці» Миколи Білогубки – «Довбуша». смт. Богородчани Івано-Франківської обл. 72
47. Пам'ятник командиру куреня «Смертоносці» Химинцю Олексі – «Благому» в с. Саджава Богородчанського р-ну Івано-Франківської обл. 73
48. Могила командира сотні куреня «Сивуля» Гусака Василя – «Вивірки» в с. Лесівка Богородчанського р-ну Івано-Франківської обл. 74
49. Могила командира сотні «Месники» Когуча Павла – «Павла» в с. Павлівка Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл. 74

⌘ ⌘ ⌘

ЗМІСТ

ВСТУП 7

ХАРАКТЕРИСТИКА КОМАНДНОГО СКЛАДУ ТАКТИЧНОГО ВІДТИНКУ 22 «ЧОРНИЙ ЛІС». 14

КОМАНДИРИ ВІДДІЛІВ ТВ 22 «ЧОРНИЙ ЛІС». 17

КОМАНДИРИ ПІДВІДДІЛІВ (ЧОТ) ТВ 22 «ЧОРНИЙ ЛІС» 61

ПОКАЖЧИК 75

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ ТА АБРЕВІАТУР 90

ПЕРЕЛІК ФОТОГРАФІЙ ТА ІЛЮСТРАЦІЙ 91

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Літопис УПА – це серійне книжкове видання. Його завдання – опублікувати, з дотриманням джерельної точности, документи й матеріяли до історії УПА, а також стимулювати й видавати праці про діяльність УПА та історію України того періоду взагалі. Кожний том або група томів Літопису присвячені окремим темам і мають назву. Частина томів охоплює історію УПА за певний період на більших територіях, як, наприклад, на Волині, в Галичині, на українських землях під Польщею тощо. Кожна з цих територій може мати два – три, а то й більше томів. Додаткова серія книжок буде присвячена загальним темам, або збірникам спогадів, праць, або може бути книжкою одного автора на якусь тему. Збірники появляються не періодично, а в залежності від підготовки й опрацювання наступного тому. Нумерація книжок Літопису може йти інакше, ніж за оголошеним територіяльним планом чи хронологією подій. Документи передруковуються з дотриманням джерельної точности, зі збереженням загальної форми ориґіналу. Конечні виправлення чи відтворення пошкоджених місць відзначаються квадратними дужками або – де потрібно – пояснені в примітках. Так само відзначаються додані редакцією слова, пояснення чи заголовки в тексті. Інші підпільні матеріяли – мемуари, меморандуми, публіцистика тощо – передруковуються без пропусків, проте мовні й правописні виправлення детально не відзначуються, хіба в особливих випадках. Як правило, передруки беруться з ориґіналів, але при відсутності ориґіналу до уваги береться найвірогідніша копія чи передрук. В усіх випадках точно подається джерело, а у випадку передрукованих архівних матеріалів – теж місце збереження даного матеріялу. Кожний том має довідник осіб та місцевостей і словник неясних слів, скорочень та маловживаних чи незрозумілих слів.

LITOPYS UPA –CHRONICLE OF THE UKRAINIAN INSURGENT ARMY

Litopys UPA is a series of books, produced with the aim of publishing source documents and materials relating to the history of the UPA, as well as stimulating and publishing works about the activities of the UPA and, in a more general way, the history of Ukraine of that period. Each volume or group of volumes of Litopys UPA is devoted to a specific theme and has a separate title. Some of the volumes deal with the history of the UPA in a given period of time or in a given region – for example, in Volyn', in Halychyna, in the regions of Ukraine held by Poland and so on. Two, three, or even more volumes may be devoted to general themes, to collections of memories, or to single books by individual authors dealing with particular questions. The appearance of Litopys UPA is not periodic, and depends on the pace at which successive volumes are compiled and prepared for print. The volumes may appear in an order other that indicated above, based on a territorial and chronological principle. In reprinting documents, we adhere strictly to their sources and preserve the general form, language and orthography of the originals. Places in the text where corrections have had to be made, or where the original documents have been damaged or had to be reconstituted, are designated with square brackets, or, if necessary, provided with explanatory footnotes. Words, explanations, or titles inside the texts that have been added by the editors are indicated in a similar manner. Other underground materials – memories, memoranda, works of publicists and the like – are also reprinted without ornmissions, but only in exceptional cases are linguistic and orthographic corrections indicated. Reprints are based on original texts. In cases where the original text is not available, the reprint is based on the most reliable copy of reprint. The sources of all materials used are clearly indicated and in the case of reprinted archival material, their present locations are also given. Each volume is provided with an index of names of persons and places and a glossary listing names that may not be clear, abbreviations and rarely used or incomprehensible words.

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
Серійне книжкове видання документів, матеріялів і наукових праць до історії Української Повстанської Армії

Досі появилися такі томи Літопису УПА основної серії:

Том 1. Волинь і Полісся: німецька окупація; книга 1: Початки УПА; документи і матеріяли. Містить політичні й організаційні документи та матеріяли до історії УПА на Волині та Поліссі. Торонто, Третє, виправлене вид., 1989 р., 256 с.

Том 2. Волинь і Полісся: німецька окупація. Книга 2. Містить підпільні документи і матеріяли про бойові дії УПА на Волині й Поліссі. Торонто, Друге, виправлене видання, 1985 р., 256 с.

Том 3–4. Чорний Ліс: видання команди Станиславівського тактичного відтинка УПА, 1947–1950 роки. Книга 1 і 2. Містять меморіяли, біографічні нариси й документи про дії відділів УПА Станиславівського ТВ УПА, оповідання, новели й вірші.

Том 3. Книга 1: 1947–1948. Торонто, Друге, виправлене видання, 1987 р., 272 с.

Том 4. Книга 2: 1948–1950 (продовження). Торонто, Друге, виправлене видання, 1989 р., 288 с.

Том 5. Волинь і Полісся: німецька окупація; книга 3: спомини учасників. Містить спогади, рецензії та підпільні матеріяли про дії УПА, повідомлення про договір про ненапад між ГК УПА й угорською армією. Торонто, 1983 р., 312 с.

Том 6. УПА в світлі німецьких документів, 1942–1945; книга 1: 1942 – липень 1944. Містить аналізи, меморандуми, повідомлення, звіти, а також переклади українських документів для центральних політичних, військових і поліційних установ. Торонто, 1983 р., 256 с.

Том 7. УПА в світлі німецьких документів; 1942–1945; книга 2: серпень 1944–1945. Торонто , 1983 р., 272 с.

Том 8. Українська Головна Визвольна Рада; документи, офіційні публікації, матеріяли; книга 1: 1944–1945. Містить основні документи Першого Великого Збору УГВР, передрук органу Президії УГВР *Вісник* (ч. 4 (7), серпень 1945), статті та матеріяли з 1944–45 рр., які стосуються цілости визвольного руху. Торонто, 1980 р., 320 с.

Том 9. Українська Головна Визвольна Рада; книга 2: 1946–1948. Містить видання УГВР *Самостійність* і *Бюро інформацій УГВР* та інші матеріяли. Торонто, 1982 р., 520 с.

Том 10. Українська Головна Визвольна Рада; книга 3: 1949–1952. Містить документи, офіційні повідомлення, публікації й матеріяли УГВР в Україні, між ними *Бюро інформацій УГВР,* вип. 4, 6 і 9. Торонто, 1984 р., 424 с.

Том 11. Тернопільщина: список впавших героїв української революції в боротьбі з московсько-більшовицьким окупантом за час від 13 березня 1944 до 31 грудня 1948 року. Підпільне видання містить біографії 725 осіб, які загинули на території Тернопільської округи та подає нові дані про смерть 100 невідомих повстанців. Торонто, 1985 р., 248 с.

Том 12. Третя подільська воєнна округа УПА («Лисоня»). Містить видані командою ВО описи боїв відділів від 11.1943 до 08.1945 р., збірник підпільних пісень «***Повстанський стяг***» виданий з нагоди п'ятиріччя УПА в 1947 р. Торонто, 1989 р., 352 с.

Том 13. Перемищина – Перемиський курінь; книга 1: Денник відділу «Бурлаки» (В. Щигельського). Містить денник цього відділу («Ударники»-4, 94а) від 10.1946 р. До 24.10.1947 р., ведений бунчужним «Буркуном», з епілогом Б. Гука («Скали»), списки вояків, господарські документи. Торонто, 1986 р., 370 с.

Том 14. Перемищина – Перемиський курінь; книга 2: Денники й документи. Містить денники сотенного «Крилача» (Я. Коцьолка) з 1944 і 1947 років, які продовжив сот. «Бурлака» (В. Щигельський), денник сотні «Крилача» (ведений бунчужним «Орестом») і документи обох сотень. Торонто, 1987 р., 262 с.

Том 15. Костянтин Гіммельрайх: Спогади командира відділу особливого призначення «УПА-Схід». Автор- киянин – оповідає про свої переживання від 1941 р. до рейду на Захід в 1945 р. (мобілізація до ЧА, німецький полон, окупований Київ, участь у підпіллі ОУНм, старшинська школа, мандри по Поділлі й к-р вд. особливого призначення УПА-Схід). Торонто, 1987 р., 266 с.

Том 16. Підпільні журнали закерзонської України, 1945–1947. Містить передруки підпільних журналів: «***Тижневі вісті***», «***Лісовик***», «***Інформативні вісті***», «***Інформатор***» і «***Перемога***». Всі числа журналів супроводяться англомовним резюме. Має статтю про історію підпільної видавничої діяльності на Закерзонні. 1987 р., 608 с.

Том 17. Англомовні видання українського підпілля, 1946–1947. Містить передруки підпільних видань: «***Нові Лідіце***», «***Виселення єпископа Коциловського***», «***Вибори в СРСР***», «***Нова голодова катастрофа в Україні***», «***Фашистське***

страшило», «***До братніх чеського і словацького народів***». Торонто, 1988 р., 192 с.

Том 18. Карпатська група УПА «Говерля»; книга 1: Документи, звіти та офіційні публікації. Містить передрук підпільного видання командування групи Шлях перемоги, звіти команд ТВ УПА й звіти к-рів відділів та підвідділів 24 ТВ УПА «Маківка». Торонто, 1990 р., 328 с.

Том 19. Карпатська група УПА «Говерля»; книга 2: Спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру. Охоплює нариси і спомини друковані у підпіллі та написані старшинами і вояками УПА після переходу на еміґрацію. Торонто – Львів, 1992 р., 357 с.

Том 20. Покажчик до «Літопису УПА»; книга 1: 1–19 томи. Містить покажчики псевдонімів, прізвищ, географічних назв, інституцій, алфавітні списки авторів та надрукованих матеріялів й інші дані про перших 19 томів «Літопису УПА». Торонто – Львів, 1994 р., 528 с.

Том 21. УПА в світлі німецьких документів, 1941–1943; Книга 3: червень 1941 – травень 1943. Містить звіти, меморандуми, а також переклади українських документів для центральних політичних і поліційних установ. Торонто, 1991 р., 271 с.

Том 22. УПА в світлі польських документів; книга 1: Військовий Суд Оперативної Групи «Вісла». Містить вироки, звіти та кореспонденцію Військового суду Оперативної групи «Вісла» за період 06–09.1947 р. Торонто – Львів, 1992 р., 627 с.

Том 23. Медична опіка в УПА: документи, матеріяли і спогади. Поміщено спомини санітарів, медиків, лікарів й інших працівників санітарної служби й підпільні документи й біографії працівників УЧХ. Торонто – Львів, 1992 р., 480 с.

Том 24. Ідея і Чин: орган Проводу ОУН, 1942–1946. Політично-інформативний журнал Проводу ОУН містить інформації про боротьбу УПА, німецьку та російську окупаційну політику, розвиток політичної думки. Торонто – Львів, 1995 р., 592 с.

Том 25. Пісні УПА. Збірка пісень, тематично пов'язаних з боротьбою УПА. Містить тексти пісень, їх мелодію і варіанти (понад 600), а також дані про саму пісню, її авторів й оспівуваних у піснях героїв чи події. Охоплює не тільки властиві пісні вояків УПА, але й укладені пізніше в тюрмах і концтаборах чи уложені народом. Торонто – Львів, 1997 р., 556 с.

Том 26. Українська Головна Визвольна Рада. Документи, офіційні публікації, матеріяли. Книга 4: Документи і спогади. Містить протокол ВЗ УГВР, доповідь на цьому зборі, лис-

тування президента УГВР К. Осьмака, переговори з польським підпіллям, Угорщиною й Румунією, слідчу справу М. і П. Дужих, спогади членів УГВР й інших осіб про утворення та діяльність УГВР. Торонто – Львів, 2001 р., 658 с.

Том 27. Роман Петренко. За Україну, за її волю; спогади. Автор-волиняк – оповідає про свою діяльність від часу війни у 1939 р. до відходу на захід у 1945 р. Спочатку був членом ОУН Сарненської округи (від січня 1942 р. у підпіллі), згодом – шефом господарського відділу ШВО УПА «Заграва», від літа 1943 р. – ГВШ (потім КВШ УПА-Північ) і від літа 1944 р. – старшиною для особливих доручень при ГСЗС УГВР під керівництвом М. Лебедя. Торонто – Львів, 1997 р., 279 с.

Том 28. Марія Савчин. Тисяча доріг; спомини. Авторка розповідає про свої юначі роки до приходу на еміграцію у 1954 р. З 1945 р. була дружиною В. Галаси (заст. пров. ОУН Закерзонського краю і від 1948 р. – пров. ОУН ПЗУЗ) та перебувала разом з ним на Закерзонні, в Карпатах, на Волині, а також – в тюрмі КҐБ у Києві. Торонто – Львів, 1995 р., 600 с.

Том 29. Іван Гарасимів («Палій»). З юнацьких мрій – у ряди УПА. Спогади дають картину зі щоденного життя повстанців та їхніх к-рів та про становище населення на цих теренах. Автор розповідає свій бойовий шлях в УПА від осені 1943 до осені 1947 р. в Карпатах (підстаршинську школу) та на Лемківщині (ройовий в сотні У-І (94). Торонто – Львів, 1999 р., 336 с.

Том 30. Степан Хрін (Степан Стебельський). Крізь сміх заліза; спогади. Книга містить спогади С. Стебельського – «Хріна» та О. Конопадського – «Островерха» – «Спомини чотового УПА Островерха» про їх діяльність в УПА від 1944–1949 рр. на Лемківщині та Дрогобиччині. Торонто – Львів, 2000 р., 552 с.

Том 31. УПА на Львівщині і Ярославщині. Спогади і документи вояків УПА ТВ «Розточчя», 1943–1947. Містить спогади «Сої», «Спартака», «Зенона Семеніва» та інших членів відділу УПА к-ра «Бриля», оперативні звіти к-ра «Бриля» та «Гамалії» («Переяслави І» та «Переяслави ІІ»). Торонто – Львів, 2000 р., 324 с.

Том 32. Медична опіка в УПА: документи, матеріяли і спогади. Книга 2. Частина книги – це спомини санітарів, медсестер, медиків, лікарів та інших працівників санітарної служби й УЧХ. Торонто – Львів, 2001 р., 581 с.

Том 33. Тактичний Відтинок УПА 26-ий «Лемко»: Лемківщина і Перемищина (Документи і матеріяли). Містить дані, що стосуються історії відділів в 1944–1947 рр., оперативні звіти, нака-

зи інструкції та вказівки, рейди УПА, та документи підстаршинської школи ім. полк. «Коника». Торонто – Львів, 2001 р., 900 с.

Том 34. Лемківщина і Перемищина – «Холодний Яр», «Бескид», «Верховина»: Політичні звіти. Містить організаційний розподіл підпільної мережі Лемківщини і Перемищини, кадрову обсаду підпільної сітки та політичні й інформативні звіти з терену за роки 1944–1947 рр. Торонто – Львів, 2001 р., 974 с.

Том 35. Покажчик до «Літопису УПА»; книга 2: томи 21–34, томи та 1–3 Нової Серії та томи 1–3 серії «Бібліотека». Містить покажчики псевдонімів, прізвищ, географічних назв, інституцій, поазбучні списки авторів та надрукованих матеріялів й інші дані про томи «Літопису УПА», книги «Повстанські могили». Торонто – Львів, 2002 р., 870 с.

Том 36. «Книга полеглих членів ОУН і вояків УПА Львівщини». Містить отримані з радянських архівів короткі біографії членів ОУН і УПА, які загинули на Львівщині. Торонто–Львів, 2002 р., 1058 с.

Том 37. Іван Лико. На грані мрії і дійсності: спогади підпільника. 1945–1955. Спогади І. Лика («Скали», «Богдана») – «На грані мрії і дійсності» та М. Терефенка («Медведя») – «На грані двох світів» розповідають про пережите ними в підпіллі на Лемківщині та у польських тюрмах. Торонто – Львів, 2002 р., 644 с.

Том 38. Петро Й. Потічний. Архітектура резистансу: криївки і бункри УПА в світлі радянських документів. Містить схеми та описи різних криївок УПА й запілля та перелік з'єднань ЧА та ВВ НКВД, які були залучені до боротьби проти підпілля, зібраних в Архіві ВВ Українського Округу за 1944–1954 рр. Торонто – Львів, 2002 р., 430 с.

Том 39. Тактичний відтинок УПА 28-й "Данилів": Холмщина і Підляшшя. Документи і матеріяли. Містить звіти Холмського ТВ, хроніки сотень, звіти зі зустрічей з представниками польського ВіН, звіт із зустрічі з англійським кореспондентом у 1945–1948 рр. Торонто – Львів, 2003 р., 1058 с.

Том 40. Тактичний Відтинок УПА 27-й "Бастіон": Любачівщина, Ярославщина, Томашівщина. Документи і матеріяли. Містить звіти команди ТВ, хроніки відділів куреня "Месники", звіти й огляди керівництва ІІ Округи ОУН "Батурин", господарські звіти у 1945–1948 рр. Торонто – Львів, 2004 р., 600 с.

Том 41. Президент УГВР Кирило Осьмак. Містить документи та матеріяли про К. Осьмака, його життя, наукову діяльність і смерть. Торонто – Львів, 2004 р., 880 с.

Том 42. Петро Й. Потічний. Літопис УПА – Історія: Документи і матеріали. Містить дані про діяльності видавництва "Літопис УПА" за 30-й період, біографії членів видавничого комітету й адміністрації, редакторів, авторів, упорядників і фундаторів томів. Торонто – Львів, 2005 р., 658 с.

Томи 43–44. Боротьба з аґентурою: Протоколи допитів Служби Безпеки ОУН в Тернопільщині. 1946–1948. Містять протоколи переслухань працівниками СБ ОУН Тернопільської обл. осіб, підозрілих у співпраці з органами державної безпеки СРСР.

Том 43. Книга 1: поміщено 85 протоколів допитів, що охоплюють 13 р-нів Тернопільщини, зокрема: Бережанський, Білобожницький, Борщівський, Бучацький, Великобірківський, Великоглибочоцький, Великодедеркальський, Вишнівецький, Заліщицький, Залозецький, Збаразький і Зборівський р-ни. Торонто – Львів, 2006 р., 1332 с.

Том 44. Книга 2: міститить 108 протоколів переслухань СБ ОУН з районів: Золотопотіцький, Золотниківський, Козівський, Козлівський, Коропецький, Кременецький, Ланівецький, Микулинецький, Новосільський, Підволочиський, Підгаєцький, Почаївський, Пробіжнянський, Скала-Подільський, Скалатський, Теребовлянський, Товстецький, Чортківський, Шумський та з Рогатинського р-ну Станіславської області. Поміщено Протоколи ТОС-у, Протоколи смерті, список функціонерів МВС і МДБ та список слідчих СБ. Торонто – Львів, 2006 р., 1288 с.

Том 45. Генерал Роман Шухевич – "Тарас Чупринка" Головний Командир УПА. Містить спогади про ген. Р. Шухевича, його життя, підпільну діяльність і смерть. Торонто – Львів, 2006 р., 572 с.

Томи 46. Боротьба з аґентурою: Протоколи допитів Служби Безпеки ОУН в Тернопільщині. 1946–1948. Книга 3. Продовження тт. 43–44 та містить протоколи переслухань СБ ОУН з 5 р-нів Тернопільської обл.: Великодедеркальського, Вишнівецького, Збаразького, Золотниківського та Кременецького. Торонто – Львів, 2007 р., 896 с.

Том 47. Підпільна Пошта України. Містить ілюстрації ППУ з філателістичної збірки с. п. Степана Ґоляша з коротким описом рисунків марок і блоків, а також вступні статті, що привідкривають історію її діяльності. Торонто – Львів, 2009 р., 336 с.

Том 48. УПА в світлі словацьких та чеських документів (1945–1948); книга 1: Рейди УПА в документах війська та апарату безпеки ЧСР (1945–1946). Містить дані про пропа-

гандивні рейди УПА Північно-Східною Словаччиною та заходи чехословацької армії і органів безпеки, чехословацько-радянську-польську співпрацю проти УПА, становище українського населення на Закерзонні та документи про реакцію чехословацького суспільства щодо УПА. Торонто – Львів, 2010 р., 864 с.

Том 49. Тернопільщина: "Вісті з Терену" та "Вістки з Тернопільщини". 1943–1950; книга 1 (1943–1947). Подано підпільні інформації про діяльність ОУН і УПА та суспільно-політичну ситуацію в Тернопільській обл. і суміжних районах. Торонто – Львів, 2010 р., 832 с.

Том 50. Тернопільщина: "Вістки з Терену" та "Вістки з Тернопільщини". 1943–1950; книга 2 (1948–1950). Містить подальші документи підпілля ОУН за 1948–1950 рр. щодо суспільно-політичної та економічної ситуації в Тернопільщині. Торонто – Львів, 2010 р., 1240 с.

Готуються до друку:

– УПА в світлі словацьких та чеських документів (1945–1948); книга 2 (1947–1948).

У новій серії, т. зв. Київській, у співпраці з Інститутом української археографії та джерелознавства Національної Академії Наук України Державним комітетом архівів України та Центральним державним архівом громадських об'єднань (ЦДАГО) України появилися такі томи «Літопису УПА»:

1. Видання Головного Командування УПА. Містить такі видання: *«До зброї»,* № 16, 1943, *«Повстанець»,* № 1–6, 1944–1945, *«Український перець»,* № 1–3, 1943–1945 та *«Бойовий правильник піхоти».* Київ – Торонто, 1995 р., 482 с.

2. Волинь і Полісся: УПА та запілля 1943–1944. Документи і матеріали. Містить документи Головної Команди УПА-Північ та документи ВО «Заграва», «Богун», «Турів» та «Тютюнник». Київ–Торонто. 1999, 724 с.

3. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України 1943–1959. Містить документи ЦК КП(б)У – постанови з'їздів, пленумів політбюро, оргбюро, секретаріяту, які супроводжуються інформативними записками, довідками, стенограми засідань та виступів членів ЦК КП(б)У. Київ–Торонто. 2001, 652 с.

4. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ (1943–1959). Книга 1: (1943–1945). Містить радянські документи за 1943–1945 рр. Київ–Торонто. 2002, 597 с.

5. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга 2: 1946–1947. Містить радянські документи за 1946–1947 рр. Київ–Торонто. 2002, 574 с.

6. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга 3: 1948. Містить радянські документи за 1948 р. Київ–Торонто, 2003, 523 с.

7. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга четверта: 1949–1959. Містить радянські документи за 1949–1959 рр. Київ–Торонто, 2003, 716 с.

8. Волинь, Полісся, Поділля: УПА та Запілля 1944–1946. Документи і матеріяли. Містить документи керівництва УПА-Північ і УПА-Південь, КП ОУН ПЗУЗ і НВРО та груп «Заграва», «Богун», «Тютюнник» і з'єднань груп «33» (ПЗК «Москва»), «44» (ПСК «Одеса»). Київ–Торонто. 2006, 1448 с.

9. Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1944–1945. Містить протоколи допитів радянськими спецслужбами: М. Степаняка, Є. Басюка, М. Гайдука, Я. Білинського, А. Галицької, О. Луцького, Ю. Стельмащука, П. і М. Дужих, В. Павлика, О. Польового, Ф. Воробця, Д. Вітовського, В. Левковича. Київ–Торонто, 2007, 912 с.

10. Життя і боротьба генерала "Тараса Чупринки" (1907–1950). Документи і матеріали. Зібрані джерела, які характеризують основні віхи життя і діяльності ген. Романа Шухевича. Київ–Торонто, 2007, 832 с.

11. Мережа ОУН(б) і запілля УПА на території ВО "Заграва", "Турів", "Богун" (серпень 1942 – грудень 1943 рр.). Містить 353 документи ОУН(б) і запілля УПА на Волині й Південному Поліссі, які відображають діловодство КП, округ, районів ОУН(б) (08.1942–09.1943), а також округ, надрайонів, районів, кущів, підрайонів і станиць запілля УПА (09–12.1943). Київ–Торонто, 2007, 848 с.

12. Воєнна Округа УПА "Буг" 1943–1952. Документи і матеріали. Книга 1. Містить дані командування ВО і окремих підрозділів, пресові видання, звітно-інформативні документи керівництва ОУН на Львівщині. Київ–Торонто, 2008 р., 800 с.

13. Воєнна Округа УПА "Буг" 1943–1952. Документи і матеріяли. Книга 2. Містить дані командування ВО і окремих підрозділів, пресові видання, звітно-інформативні документи керівництва ОУН на Львівщині. Київ–Торонто, 2009 р., 1232 с.

14. УПА і запілля на ПЗУЗ. 1943–1945. Невідомі документи. Увійшли джерела УПА-Північ (266 документів) в яких висвітлюється історія керівництва, військових підрозділів, запілля за 1943–1945 рр. Київ–Торонто, 2010 р., 640 с.

15. Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1946–1952. Книга 2. Містить документи з переслухань радянськими органами: М. Павловича, І. Павловича-Бабинця, П. Лиховського, В. Харківа, Г. Ґоляша, Ю. Матвіїва, С. Коваля. Київ–Торонто, 2011, 840 с.

16. Волинь і Полісся у невідомій епістолярній спадщині ОУН і УПА. 1944 – 1954 рр. Містить 281 діловий лист керівників УПА та збройного підпілля ОУН (Роман Шухевич, Василь Кук, Микола Козак, Василь Галаса та ін.), які висвітлюють маловідомі, переважно трагічні події національно-визвольної боротьби на Волині та Поліссі у 1944–1954 рр. Київ–Торонто, 2011, 1024 стор.

17. Осип Дяків-"Горновий". Документи і матеріали. Містить 119 документів (творча спадщина, листування, документи про освіту і навчання, арешт та ув'язнення радянською владою, обставини загибелі; зізнання і спогади осіб, які з ним тісно співпрацювали), присвячених життю та діяльності одного з провідних публіцистів воюючої України, члена Проводу ОУН, заступника Голови ГС УГВР, підполковника-політвиховника УПА Осипа Дяківа-"Горнового". Київ–Торонто, 2011, 1016 стор.

18. Діяльність ОУН та УПА на території Центрально-Східної та Південної України. Містить підпільні документи і матеріали щодо діяльність ОУН і УПА на території центральних, східних і південних областей України у 1942–1952 рр. Київ–Торонто, 2011, 1160 стор.

19. Підпілля ОУН на Буковині: 1943–1951. Документи і матеріали. Містить звітно-інформаційні документи структур ОУН Буковини, інструкції, пресові видання, деякі матеріали УПА

та СБ, а також документи радянських органів держбезпеки. Київ–Торонто, 2012, 784 стор.

20. Воєнна округа УПА «Лисоня». Документи і матеріали. 1943–1952. Містить документи і матеріали військового штабу та окремих підрозділів ВО УПА "Лисоня", а також звітно-інформаційні документи підпілля ОУН на Тернопільщини. Київ–Торонто, 2012, 848 стор.

21. Ярослав Старух. Документи та матеріали. Містить творчу спадщину, найважливіші документи, спогади та біографічний нарис, які стосуються життя та діяльності Я. Старуха. Київ–Торонто, 2012, 1008 стор.

22. Станиславівська округа ОУН: документи та матеріали 1945-1951. Збірник включає звітно-інформаційні документи окружного, надрайонних та районних проводів структури ОУН Станиславівщини. Київ–Торонто, 2013, 1376 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

23. Золочівська округа ОУН: Документи і матеріали референтури СБ 1944-1951. Книга 1. Збірник містить оригінальні документи референтури СБ Золочівського окружного та підлеглих йому проводів ОУН, які відображають процес роботи цієї структури підпілля в боротьбі з агентурою радянської влади та її каральних органів у регіоні. Київ–Торонто, 2013, 1320 стор. , тверда обкладинка, ілюстрації.

Готуються до друку:

– Золочівська округа ОУН. Книга 2.

СЕРІЯ «ЛІТОПИС УПА» – БІБЛІОТЕКА

1. Юрій Ступницький. Спогади про пережите. Автор-волиняк – оповідає про свою родину та переживання від юнацьких років (кін. 1930-х до сер. 1950-х рр.). Автор є сином начальника штабу УПА полк. Леоніда Ступницького, разом з яким у 1943 р. пішов в УПА, навчався у старшинській школі «Дружинники». Після арешту в 1944 р. поневірявся по тюрмах і таборах Радянського Союзу. Торонто–Київ, 2000, 128 с.

2. Володимир В'ятрович. Рейди УПА теренами Чехословаччини. Монографію присвячено маловідомому аспекту історії укр. визвольного руху 1940–1950 рр. Торонто–Львів, 2001, 208 с.

3. Ярослав Грицай – «Чорнота», Параскевія Грицай. А рани не гоїлися: Спомини «Чорноти». Спогади чотового УПА про події, які відбувалися у 1943–1945 рр. на Закерзонні, та його поневіряння по більшовицьких тюрмах і концтаборах Сибіру. Мемуари підготовлені до друку дружиною Параскою Грицай (з дому Ротко). Торонто–Львів, 2001, 332 с.

4. Спогади вояків УПА та учасників збройного підпілля Львівщини і Любачівщини. Містить спогади В. Левковича ("Вороного"), його дружини Ярослави, сот. М. Тарабана ("Тучі"), вояків УПА І. Філя ("Шеремети"), І. Василевського-Путко ("Вуса"), оргмоба К. Міхалика ("Думи) та зв'язкової К. Когут-Лялюк ("Грізної"), згадку про к-ра Перемиської 6 ВО УПА Я. Чорнія ("Кулю), авторства Ф. Лопадчака. Торонто–Львів, 2003, 448 с.

5. Мирослав Горбаль. Довідник-пошуківець. Реєстр осіб, пов'язаних з визвольною боротьбою на теренах Львівщини (без Дрогобиччини). 1944–1947 (за архівними документами). Подано ідентифікаційні дані про осіб, які були пов'язані з вивольним рухом та джерела цих даних з ДАЛО за 1944–1947 рр. (плани заходів, стенограми нарад, протоколи засідань та допитів, прокурорські аналізи, аґентурні справи). Торонто–Львів, 2003, 416 с.

6. Мирослав Горбаль. Довідник-пошуківець. Реєстр осіб, пов'язаних з визвольною боротьбою на теренах Дрогобиччини. 1939–1950 (за архівними документами). Зібрано інформацію про осіб та події, пов'язані з визвольною боротьбою на території Дрогобицької обл. у 1939–50-х рр. на основі документів ДАЛО та інших архівів, а також тематичних видань, публікацій і машинописів. Торонто – Львів, 2005, 1312 с.

7. Володимир Ковальчук. Діяльність ОУН(б) та запілля УПА на Волині та південному Поліссі (1941–1944 рр.). Досліджено інформативний потенціал джерел з історії діяльності підпілля, формування первісної джерельної бази, особливості фондоутворення, діловодство, класифікацію джерел та особливості діяльності референтур ОУН(б) і запілля УПА. Торонто – Львів, 2006, 512 с.

8. Онишко Леся. «Нам сонце всміхалось крізь ржавії ґрати». Катерина Зарицька в українському національно-визвольному русі. На основі документів, спогадів учасників подій досліджено етапи становлення світогляду К. Зарицької, її участь в формуванні УЧХ; діяльність в референтурі пропаґанди ОУН та налагодження зв'язків ГК УПА Р. Шухевича; показано її життєвий шлях в тюрмах і таборах СССР, а потім на волі. Торонто–Львів, 2007, 928 с.

9. Коханська Галина. З Україною у серці. Спомини. Авторка детально розповідає про тогочасну дійсність, яку їй довелося пережити, про свій вступ в ряди ОУН, проходження вишколів, діяльність в Колківській республіці УПА у відділі розвідки, ув'язнення в комуністичних таборах. Торонто–Львів, 2008, 400 с.

10. Олександр Іщук, Ігор Марчук, проф. Дарія Даревич «Життя і творчість Ніла Хасевича». Книга розкриває життєвий та творчий шлях видатного художника-графіка, члена УГВР з 1949 р., ілюстратора багатьох видань ОУН і УПА – Ніла Хасевича («Бей», «Зот», «Рибак») та доповнена повноколірним каталогом праць мистця. Торонто – Львів, 2011, 432 стор.

11. Олександр Іщук. «Молодіжні організації ОУН (1939–1955 рр.)». В монографії на основі комплексного аналізу наукової літератури, опублікованих історичних джерел та архівних матеріалів досліджено участь української молоді у боротьбі за державну незалежність у 1939–1955 рр. Торонто–Львів, 2011, 896 стор.

Готуються до друку:

– Між війною та миром: Відносини між ОУН і УПА та збройними силами Угорщини (1939-1945).

– Стрілецька зброя ОУН і УПА.

СЕРІЯ «ПОДІЇ І ЛЮДИ»

1. Посівнич Микола. «Нескорений командир.» У книзі описано життєвий шлях ГК УПА Р. Шухевича. Торонто – Львів, Вид. 2-е, доп. 2008, 80 с.

2. Осьмак Наталка. «Кирило Осьмак – нескорений Президент УГВР.» Дослідження розкриває невідомі сторінки життя і діяльності Президента УГВР К. Осьмака. – Торонто–Львів, 2008, 128 с.

3. Посівнич Микола. «Степан Бандера – життя присвячене свободі.» У книзі описано життєвий шлях Провідника ОУН та ЗЧ ОУН С. Бандери в 1920–1959 рр. Торонто – Львів, 2008, 112 с.

4/I. Петро Й. Потічний. «Моя дорога». Біографічні спомини англійською мовою охоплюють період від народження до часу, коли автор, як юнак-вояк УПА, прибув зі своїм відділом до Західної Німеччини наприкінці 1947 р. Торонто – Львів, 2008, 124 с.

4/II. Петро Й. Потічний. «Моя дорога. Частина 2». Спомини описують життя автора в США (1950–1964), службу в американ-

ській морській піхоті під час Корейської війни, здобуття університетської освіти у Філадельфії і Нью-Йорку та завершуються переїздом до Канади. Торонто – Львів, 2010, 112 с.

4/ІІІ. Петро Й. Потічний. «Моя дорога. Частина 3». Спомини описують життя автора в Канаді (1964–2012), його працю в МакМастерському університеті, різні академічні заходи і подорожі та його родину. Торонто – Львів, 2012, 160 стор.

5. «Грім» – полковник УПА Микола Твердохліб. Спогади і матеріали» / Упорядник Р. Грицьків. Крізь призму спогадів учасників подій та інших матеріалів зображено життя і діяльність видатного повстанського командира, а також висвітлено визвольну боротьбу 1930-х – 1950-х років у Карпатах. Торонто – Львів, 2008, 128 с.

6. Михайло Романюк. «Петро Федун – «Полтава» – провідний ідеолог ОУН та УПА». Висвітлено життя та діяльність одного з керівників визвольного руху, процес формування світоглядних позицій, патріотичних переконань та його творчої спадщини. Торонто-Львів, 2009, 128 с.

7. «Українська Головна Визвольна Рада» / Упорядники П. Й. Потічний, М. Посівнич. Поміщено статті Р. Шухевича, М. Дужого і А. Камінського, спогади Л. Шанковського, Д. Ребет у яких висвітлено боротьбу і роль УГВР в тогочасних суспільно-політичних процесах. Торонто – Львів, 2009, 136 с.

8. Володимир Іванченко. «Квітка у червоному пеклі: життєвий шлях Людмили Фої». Книга присвячена життю Л. Фої – "М. Перелесник" (1923–1950), організатора підпілля ОУН у м. Києві під час Другої світової війни та авторки літературних творів. Будучи ключовою фігурою у протистоянні НКВС з СБ ОУН, зірвала операцію зі знищення керівників визвольного руху. Торонто – Львів, 2009, 128 с.

9. Олександр Іщук. «Життя та доля Михайла Дяченка – "Марка Боєслава"». Книга присвячена життю та долі – письменника, підпільника й одного з керівників Карпатського КП ОУН, автора поетичних творів та оповідань. Торонто–Львів, 2010, 140 с.

10. Олександр Іщук, Володимир Іванченко. «Життєвий шлях Галини Голояд – "Марти Гай"». Висвітлено життя та долю однієї з діячок визвольного руху Г. Голояд, подано твори письменниці. Торонто – Львів, 2010, 128 с.

11. Володимир Мороз. «Портрет Осипа Дяківа – "Горнового"». Книга присвячена життю та діяльності відомого публіциста, члена Проводу ОУН та заступника Голови ГС УГВР, підполк.-пвх. УПА. Торонто – Львів, 2010, 128 с.

12. Володимир Мороз. «Зиновій Тершаковець – “Федір”». Крайовий провідник ОУН Львівщини З. Тершаковець увійшов в історію визвольного руху як засновник та редактор підпільного видання “Літопис УПА”. Торонто – Львів, 2011, 128 с.

13. «Микола Андрощук-«Вороний». Записки повстанця». Ред. І. Марчук. Книга спогадів (весна 1943 – весна 1944 р.) подає картину дій повстанців на південній Волині (бої з німецькими підрозділами, військами НКВС, зокрема, на Гурбах, Північний рейд). Торонто – Львів, 2011, 128 с.

14. Олександр Іщук, Наталія Ніколаєва. «Ярослав Богдан – “Всеволод Рамзенко”». Подано життєвий шлях та творчу діяльність письменника-підпільника і чільного діяча ОУН Я. Богдана (1915–1953), проаналізовано тематику основних його праць. Торонто–Львів, 2011, 128 с.

15. Дмитро Проданик. «Шлях боротьби Василя Сенчака – “Ворона”». Висвітлено життєвий та бойовий шлях В. Сенчака-“Ворона” на посадах районного референта СБ Солотвинщини та надрайонного референта СБ Станиславівщини, а також досліджено “чорну” зраду на Станиславівщині 1951 р. Торонто–Львів, 2011, 128 с.

16. Олександр Іщук, Ігор Марчук. «Брати Бусли. Життя за Україну». Книга про відомих діячів ОУН на Волині Олександра та Якова (референт пропаганди Проводу ОУН) Буслів подає інформацію про їхній нелегкий життєвий шлях. Торонто–Львів, 2011, 128 с.

17. «Світло душі родини Левицьких» / Упорядник Марія Прокопець. У книзі розповідається про долю родини о. Юрія Левицького та Анастасії з Зубрицьких, з 8-ми дітей якої п’ятеро загинуло у боротьбі за волю України. Торонто – Львів, 2011, 128 стор.

18. Ігор Марчук. «Ростислав Волошин». У книзі розповідається про життєвий шлях Р. Волошина, одного з перших організаторів ОУН на Волині, згодом керівника Рівненської ОЕ ОУН, члена БП ОУН та головуючого на ІІІ НВЗ ОУН і І УЗ УГВР. Торонто – Львів, 2012, 128 стор.

19. Дмитро Проданик. «Микола Кричун – “Черемшина”». У книзі на основі архівних документів подано життєвий та бойовий шлях Миколи Кричуна-“Черемшини”, “Олексія” на посадах повітового та надрайонного провідника ОУН Вижниччини. Торонто–Львів, 2012, 128 стор.

20. Наталія Ніколаєва. «Підпільні друкарні ОУН та їх ліквідація каральними органами СРСР в 1944–1954 рр.» В книзі на основі таємних документів ЦК КП(б)У, радянських каральних

органів, матеріалів підпілля ОУН та сучасних наукових праць досліджується діяльність підпільних друкарень ОУН в 1944–1954 рр. та процес їх ліквідації органами НКВС-НКДБ-МДБ-МВС-КДБ СРСР. Торонто – Львів. 2012, 132 стор.

21. Василь Ільницький. «Провід ОУН Карпатського Краю». Книга присвячена структурі та кадрам Карпатського краю ОУН. На основі різних архівних документів і матеріалів розкриваються структурні трансформації та питання кількісного заповнення керівних органів краю. Торонто – Львів, 2012, 128 стор.

22. Богдан Зек. «Олег Штуль у боротьбі за Україну». Представлена книга розповідає про політика, журналіста, громадського діяча Олега Штуля. Торонто – Львів, 2013, 112 стор.

23. Наталія Ніколаєва. «Уляна Крюченко – "Оксана"». Книга описує життя та долю Уляни Никифорівни Крюченко (1920–1972), підпільниці ОУН, дружини керівника Проводу ОУН та Головного командира УПА в 1950–1954 рр. Василя Степановича Кука (1913–2007). Торонто–Львів, 2013, 128 стор.

24. Сергій Волянюк. «Омелян Польовий – "Остап"». Дана розвідка присвячена життю та діяльності поручника УПА Омеляна Польового, який увійшов в історію українського національно-визвольного руху як однин з визначних командирів повстанської армії на Тернопільщині. Торонто–Львів, 2013, 128 стор.

25. Василь Мустеца. «Василь Кантемір-"Остап"». У книзі на основі архівних документів подано життєвий та бойовий шлях Василя Кантеміра-"Остапа", "Деркача", "Дениса" – від рядового повстанця до провідника Кіцманського районного проводу ОУН. Торонто – Львів, 2013, 128 стор.

26. Микола Посівнич, Василь Брелюс. Нарис життя Дарії Ребет – "Орлян". Дослідження присвячене життю та діяльності чільної діячки ОУН Дарії Цісик-Ребет (1913–1992). У книзі автори висвітлили її життєвий шлях, дослідили діяльність в ОУН, розкрили її бачення проблем Організації та з'ясували внесок, який вона зробила у розвиток націоналістичного руху, а водночас з тим висвітлили маловідомі факти в історії визвольного руху. Торонто-Львів, 2013, 112 стор.

27. Ярослав Коретчук, Петро Ганцюк. Командири відділів ТВ 22 УПА «Чорний Ліс». Книга присячена командному складу Тактичного Відтинка 22 «Чорний Ліс» Воєнної Округи IV «Говерля». На основі різних архівних документів і матеріалів подано біографії командирів сотень і куренів ТВ 22, організаційні і структурні схеми, карти та ілюстративний матеріал. Торонто-Львів, 2013, 112 стор.

“ЛІТОПИС УПА” В МЕРЕЖІ INTERNET

Заходами Адміністрації видавництва “Літопис УПА” детальну інформацію українською та англійською мовами про видання та споріднені матеріали можна знайти в мережі Internet за адресою:

http://www.litopysupa.com

Ця інформація складається з чотирьох груп.

1. Вступ до серій (*Introduction to the Series*), який дає загальні інформації про “Літопис УПА” та цілі видавництва.

2. Інформації про замовлення (*Ordering information*), які дають короткі інформації про кожний том серій та як їх замовляти.

3. Книги “Літопис УПА” (*Litopys UPA volumes*), де про кожний том подано не тільки повну бібліографічну інформацію (титульна сторінка, дата і місце публікації, число ISBN, ціна та редактор книги), але також повний текст вступної статті та резюме матеріалів тому. Текст ілюстрований знимками, які знаходяться в книзі.

4. Споріднені матеріяли (*Related Materials*). У цій групі подані публікації інших видавництв, що відносяться до теми УПА та Збройного підпілля в Україні.

Аналогічну інформацію англійською мовою
можна знайти також на web сторінці за адресою:

http://www.infoukes.com/commercial/litopysupa/index.html

Про подальші інформації можна звертатися на адресу

Адміністрації:
— Роман Кулик — **toronto@litopysupa.com**

або Редакції:
— Петро Й. Потічний — **peter.potichnyj@litopysupa.com**

Адміністрація в Україні — **lviv@litopysupa.com**

Будемо вдячні за відгуки читачів на наше видання.

Пишіть на подані адреси або також на
www.litopysupa.com

ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА В США Й КАНАДІ
та
ТОВАРИСТВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА
ім. ГЕН. ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В США Й КАНАДІ

ВИДАВНИЧИЙ КОМІТЕТ "ЛІТОПИСУ УПА"

М. Бохно, І. Василевський-Путко, І. Гомзяк, Параска Грицай,
О. Дольницький, О. Жигар, Б. Ковалик, М. Кошик,
Р. Кулик, Катерина Лялюк, М. Лущак, П. Мицак,
Емілія Нагірна-Зінько, А. Потічний, П. Потічний,
М. Рошецький, І. Росіл, Ярослава Філь, О. Цилюпа,
С. Шпак, Є. Штендера

Адміністрація:
Р. Кулик, Емілія Нагірна-Зінько, Наталя Солтис

Адреса:
LITOPYS U.P.A.
P.O. Box 97, Station "C"
Toronto, Ontario, M6J 3M7, Canada
toronto@litopysupa.com

Адміністрація в Україні:
Ігор Гомзяк, Богдан Столяр

Благодійний Громадський Фонд "Літопис УПА"
ім. Володимира Макара
Микола Посівнич

Адреса: "Літопис УПА"
пл. Міцкевича, 6/7, Львів 79005 Україна
тел.(38-032) 235-8485
e-mail: lviv@litopysupa.com

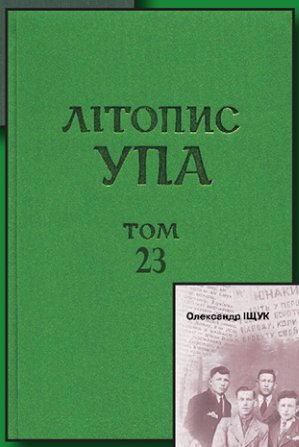

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

LITOPYS U.P.A.
P.O. Box 97, Station "C"
Toronto, ON M6J 3M7
CANADA
toronto@litopysupa.com

http://www.litopysupa.com

"ЛІТОПИС УПА"
пл. Міцкевича, 6/7
Львів, 79005
UKRAINE
lviv@litopysupa.com

ЯРОСЛАВ КОРЕТЧУК,
ПЕТРО ГАНЦЮК

серія "ПОДІЇ І ЛЮДИ"
ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

КОМАНДИРИ ВІДДІЛІВ ТВ 22 УПА «ЧОРНИЙ ЛІС»